

Տի ամ օրհնեալ՝ օրհնեալ տր զոր
Հանապազ, առաջնորդեցե մեզ ամ
փրկիչ մեզ: Վ՛հ մեր՝ ամ կենարար,
և ՚ի տնէ են ելք մահու:

Բայց սակայն՝ ամ փշրե սցե զգլուխ
Թշնամեաց մերոց, և գհերն կարճ նո
վին, ոյբ գնան յանօրէնուէ իւրենց:
Վասց տր՝ ՚ի խորոց անգնոց դար
ձուցից, և ՚ի միջոյ ժանեաց՝ զայն ՚ի
դուրս կորսեցից:

Եւ Թացցի ոտն քո յարեն, և լեզուք
շանց քոց յարենէ Թշնամեաց քոց:
Յրեւեցան գնացք քո ամ, գնացք
այ Թագաւորին մերոյ սրբոյ:

Ամ խեցին ի շխանք հանել զօրհնուի,
ի մէջ կուսանաց և գովչաց:

Յեկեղեցիս օրհնեցէք զամ, և զտր
յաղքերացն ինչի: Վ՛նդ բենիամի
ի տղայուէ զարմանալի, ի շխանք յու
գայ առաջնորդք նր՝ ի շխանք զա
բուղոնի, և ի շխանք նե մի Թագաւորայ
հրամայեալ ամ զօրուք քով զօրացի

Ժ

զայս, զոր հաստատեցեր ՚ի մեզ
՚ի տաճարէ քու մէջ յեկեմ, և լինի
տուսցեն թագաւորք զպատարագս
Սասանեան ՚ի դազան եղեգան, ՚ի ժո-
ղովս զուճարակսց՝ և ՚ի դասս երնջոց:
Խոտեցին այնոք իկ՝ ոչք ընարեալ
են արծաթով. ցրուեան զհեթանոսս՝
ոչք կամին ընդ պատերազմ:
Լիկեցեն հրեշտակք յեզիպտոսէ,
հնդիկք յառաջագոյն ձեռնաու լի-
ցին առ ամ:

Թագաւորու թիք երկրի օրհնեցէք
զամ, և պտղմաս ասացէք ան:

Ղանապարհ արարեք այնմիկ, որ նստի
յերկինս երկնից ընդ արեւելս:

Լ՛հա տացէ զձայն իւր՝ ՚ի ձայն զօ-
րուէ. և տուք զփառս այ:

՚ի վր իէլի մեծ վայելչուի նր. և զօ-
րուի նր մինչև յամպս երկնից:

Աքանչէլի է ամ ՚ի վր սբց իւրոց,
ամ իսրայէլի:

Ուստացէ զօրուի հաստատուէ ժո-
ղովրդեան իւրոյ. օրհնել է ամ:

Ի Կորն. Սաղեսոյ Կառնի վն շտտանցեւոյ

Ա՛

Եցո՛ զիս ան, զի հասին ջուրք
յանձն իմ. ընկեալ ես ՚ի խորս
անդնդոց, ուր ո՛չ գոյինձ հանգիստ
Լչկի ես ՚ի խորս ծովու, և շրջանք
ընկղմեցին զիս:

Ա աստակեցայ ես առ աղաղակել, և
կերկերեցաւ կոկորդ իմ:

Նո՛ւ աղեցան աչք իմ, առ յուսալ
ինձ առ տր ան իմ, Քոզումք ե-
ղեն քան զՔր գլխոյ իմոյ, ոյք ա-
տէին զիս ՚ի տարապարտուց:

Ս օրացան յիս Թշնամիք իմ և ատելիք
իմ ՚ինանիր. ինչ՛ զոր ո՛չ յափշտակել
էի՛ տուժէի նց: Վ՛ճ՛ դու ծաներ
զանզգամուի իմ. և յանցանք իմ ՚ի
քէն ո՛չ ծածկեցան: Մի՛ ամաչեւս
ցեն վն իմ, ոյք համբերեն քեզ տր՛
տր զորուէց. մի՛ պատկառեսցին վս
իմ, ոյք խնդրեն զքեզ ան ինչի:

Վն քո համբերի նախատանայ, և
ծածկեաց ամօթ զերեսս իմ: 147

Պատր ի զէ ես յեղբարց իմոց , և
հիւր որդւոց ձօր իմոց :

Նախաճ տանք տէկէր զիս . և նախա
տինք նախատչաց քոց անկան 'ի վեր իմ
Խոնարհեցուցի պահօք զանձն իմ , և
է զէն ինձ այս նախատինք . արարի զհն

դերձս իմ քուրձ , և եղէ առակ նց .
Օ ինէն խորհէին , ոյք նատէին առ
դրուես . զիս այպն առնէին , ոյք
ըմպէին զգինի : Աս յաղօթս կայի
առ քեզ ար , 'ի ժամանակ ընդունելի
Լճ 'ի բազում ողորմուէ քում լուր
ինձ , 'ի ճշմարտուի փրկուէ քո :

Լ պրեցո՛ զիս 'ի կաւոյ՝ զի մի՛ ընկ
լայց . ասրեցայ ց ես յատելեաց իմոց ,
և 'ի խորոց ջուրց բազմաց :

Մի՛ ընկղցին զիս պտոյտք ջուրց . և
մի՛ ընկղմեացեն զիս անդունդք խո
րոց . և ջրհօր մի՛ կափուսցէ զքեզան
իւր 'ի վերայ իմ :

Լ ուր ինձ ար , զի քաղցր է ողորմուի
քո . ը բազում գլխուէ քում հայեա
լիս , և մի՛ դարձուցաներ զերեսս 148

քո ՚ի ծառայէ քու մմէ . զի նկզեալ
եմ ես , վաղվաղակի լուր ինձ :

Հայեա՛ յանձն իմ , և փրկեա՛ զիս . և
վս թշնամեաց իմոց ապրեցո՛ զիս :

Օ ՚ի դու գիտես զնախատինս իմ ,
զամօթ իմ , և զպատկառանս իմ :

Առաջի քո են ամ նեղիչք անձին
իմոյ . նախատանաց համբեր սիրտ
իմ , և թշուառութե՛ս :

Ահն ունէի՛ թէ որ տրտմեսցի ըն
դիս , և ոչ որ էր . և մխիթարիչ ինձ
որ ոչ գտաւ :

Ատու՛ն ՚ի կերակուր ինձ լեղի . և ՚ի
ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ :

Ազդիցին սեղնք նց ան ջի նց յորոգ վթ ,
՚ի հատուցումն և ՚ի գայթակղուի :

Խաւարե սցին աչք նց , զի մի՛ տեսցեն .
և զթիկու՛նս նց հանապազ կորացո՛ :

Արկցեա՛ ՚ի վս նց զբարկուի քո . և
սրտամտութի բարկուէ քո հասցէ ՚ի
վերայ նց :

Ազդիցին բնակութիք նց
աւերակ . և ՚ի յարկս նց մի՛ որ իցէ՛
որ բնակիցէ :

Ս ի զոր դու հարեր, հալածեցին.
և ՚ի վերս ցաւոց իմոց յաւելին.
Ղեւր զմեռս ՚ի վր մեղաց նց, զի մի
մտցեն յարդարութի քո:

Ս նշեացին նորա ՚ի դպրուէ քում մե
կենաց, և ը արդարս քո մի գրեացին:
Լ ղ քատ և ցաւած եմ ես, փրկութի
քո ամ ընկալցի զես:

(Ս) րհնեցից զանունայ իմոյ օրհնութ,
և բարձր արարից զնա գովութ:
Հաճոյ եղիցի այ քան զորթ մատաղ,
որ բերէ զեղջիւրս և զկճղակս: Տեա
ցենաղքատք՝ և ուրխ եղիցին. խընդ
րեցէք զամ, և կեցցեն անձինք ձեր:

Ս ի լուաւ տր տնանկաց, և զկապել լս
իւր ոչ արհամարհեաց: (Ս) րհնեացեն
զնա երկինք և երկիր, ծով և ամ որ
զեռայ ՚ի նս: Լ ճ փրկէ զսիօն, և
շինեացին քաղաքք հրէատանի: շի
նեացեն՝ բնակեացին և ժառանգե
ցեն ՚ի նմա: Ս յուակ ծառայից քոց
հաստատեացի անդ. և ոյք սիրեն զա
նուն քո, բնակեացին ՚ի նմա: 150

Լ Եր իմ ան ապաւէն՝ և տեղի ամուր
կեցուցանել զիս . զի հաստատու թի
իմ և ապաւէն իմ դու ես :

Լ Ե իմ, փրկե՛ ա՛ զիս 'ի ձեռաց մեղաւոր
բի, 'ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի :
Դու ես համբերու թի իմ ար, ար
յոյս իմ 'ի մանկու թէ իմմէ :

Դ քեզ հաստատեցայ ես յարգան
դէ . յորովոյնէ մօր իմոյ դու ես
ապաւէն իմ . և առ 'ի քէն է օգնուի
իմ յամենայն ժամ :

Այ զի նշաւակ եղէ ես բազմաց . և
դու օգնական իմ և հզօրիչ իմ :

Լ ցցի բերան իմ գովուք, սպ օրհնե
ցից զփառս քո . զորհանապազ զմեծ
վայե չուիս քո : Մի՛ ընկենուր զիս
ար 'ի ժամանակս ծերուե . 'ի պակա
սիլ զօրուե իմոյ մի թողուր զիս :

Լ սացին թշնամիք թմ ինձ . և որք պա
շարեցին զանձն իմ, խորհեցան 'ի
միասին և ասացին : Լ Ե եթող զնա,
հալածեցուք և հացուք նմա . զի
ոչ դք է որ փրկէ զնա :

Լ՛ծ իմ, մի հեռի առնիր յինչն • և
անձ յօգնել ինձ նայեաց :

Լ՛մաչեացեն և պահասեացին՝ ոչք չա
րախօս կային զանձնէ իմմէ • զդեցցին,
զամօթ և զպատկառանս, ոչք խնդրէ
ին ինձ չար : Եւ յամ ծամ յուսա
ցայց, և յաւելից յօրհնութիս քո :
Բերան իմ պատմեացէ զարդարութիս
քո, զօրհանապազ զգովութիս քո :

Անձն թէ խարդախութիւն զիտէի
դարութիւն, այլ մտից ՚ի զօրութիս ան,
անձ յիշեցի զարդարութիս քո միայն :

Լ՛ծ իմ, աւսուցեր զիս ՚ի մանկութե
իմմէ • և ցարդ և ս պատմեցից զար
դարութիս քո :

Մինչև յաւերել և ՚ի ծերանալ, ան
իմ մի թողուր զիս :

Մինչև պատմեացի բաղուէ քո՝ ազ
դի ամենայնի որ դաւոցն է :

Օ զօրութիս քո և զարդարութիս քո
մինչև ՚ի բարձունս, զորարարեր մե
ծամեծս • անձ անմանի բեզ :

Լ' ռցեն լերինք զխաղաղուի ժողովրդ
դեան, և բլուրք զարդարուի:

Խրաւ արօցէ աղքատաց ժողովրդեն,
և կէցուսցէ զորդիս տնանկաց, և խո
նարհեցուսցէ զամբարտաւանս:

Աացցէ և մնասցէ ը արևու, յառաջ
քան զլուսին յաղբէ մինչև յաղգ:

Իջցէ ուն զանձրև 'ի վր գեղման,
ուն ցող զի ցօղէ յերկիր:

Պագեսցի յաւուրս նր արդարուի,
բազում խաղաղուի մինչև կատարես
ցի լուսինս:

Տիրեսցէ նա 'ի ծովէ մինչև 'ի ծով:
'ի գետոց մինչև 'ի ծագս աշխարհի:

Լ' աաջի նր նախ հնդիկք անկցին:
և թշնամիք նորա հող կերիցեն:

Թագաւորք թարսսի և կղզեաց՝ պա
տարագս մատուցեն նմա: Թագաւորք

արաբայ և սաբայ՝ պատարագս բեր
ցեն նմա: Արկիրպագցեն նմա ամ

թագաւորք երկրի: և ամ ազգք ծա
ռայեսցեն նմա: Ս 'ի փրկեաց զաղ

քատն 'ի ձեռաց հզօրի

դաղքատն և զանանկն, որոյ ոչ է իւր
օգնական:

Մինխայեսցէ նա յաղքատն և ՚ի տնտիկն
և զանձինս տնանկոյ կեցուցցէ. ՚ի վաշ
խից չարաց փրկեսցէ զանձինս նոյ:
Պատուական է անուն նորա առաջի
նոյ. կեցցէ, և տացի նմա յոսկւոյն
արաբացւոց:

Յաղօթս կացցեն առ նա յամ Ժամ.
և զօրհանապազ օրհնեսցեն զնա:

Եղիցի հաստատուի ընդ ամ երկիր,
և ՚ի վերայ գլխոց լերանց:

Բարձրացի քան զլիբանան պտուղ
նր, և ծաղկէսցի ՚ի բաղաբի ան ոսկ
խոտ երկրի:

Եղիցի անուն ան օրհնեալ յաւան.
զի յառաջ քան զարե է անուն նր:

Մնա օրհնեսցին ամ ազգք երկրի,
և ամ ազինք երանիցեն նմա:

Օրհնել ար ամ իէլի՝ որ առնէ սրան
չելիս միայն. և օրհնեալ է անուն սբ.
փառաց նր յաւիտեան. լցցի փառօք
նր ամ երկիր. Եղիցի Եղիցի:

Լ՝ շէ՛ + Լ՝ ննայի յօրն Սմոն-էլէ :
= Թ՝ 4" . Բ :

աստատեցաւ սիրտ իմ 'ի
տիր, և բարձրացաւ եղջիւր
իմ յամփրկելիս իմ :

Լ՝ նդարձակեցաւ բերան իմ 'ի վճ
Թ՝ նամեաց իմոց . ուրախ եղեց 'ի
փրկուէք բուսմ : Ս 'ի ոչ գոյ սբ ոսյ
զտիր, և ոչ արդար ոսյ զամփ մեր . և
չիք սբ բաց յայ մերսնէ :

Մի պարծիք և մի խօսիք զամբար
տաւանս . և մի ելցէ ընդ բերանս
ձեր բան հպարտ մեծաբանուէ :

Լ՝ ճ գիտութեց տիր ամ պատրաստե
իւրով իմաստութի զգիտուի յարա
րածս իւր :

Նշորաց հաստ աղեղունք Թուլացան,
և տկարք վառեցան զօրութի :

Յագք և լիք հացի՛ն՝ նուաղեցան,
և բազցեալք լցին զերկիր :

Լ՝ մուլն ծնաւ եօթն, և բազմած ինն
նուաղեցաւ 'ի ծննդոցս : 257 ՏՐ

ՏՐ մեռուցանէ, և տր կեցուցանէ,
իջուցանէ ՚ի դժոխս և հանէ:

ՏՐ աղքատացուցանէ և տր մեծացուցանէ, խոնարհ առնէ զամբարտաւանս մինչև յերկիր, և բարձր առնէ զտառապեալս յաղբեաց: Ատուցանէ զնս իշխանս ը իշխանս ժողովուրդէն, և զաթոռ մօց ժառնդեցուցանէ նոց: Ատարէ զուխտս ուխտաւորաց, և օրհնեաց զամս արդարոց:

Օ ի ոչ թէ իւրով զօրու ը զօրանայ հզօր, այլ տր տկար առնէ զհակառակորդս իւր, տր սբէ:

Մի՛ պարծեացի խորհրդականն ՚ի խորհուրդս իւր, և մի՛ պարծեացի հզօրն ՚ի զօրուի իւր, և մի՛ պարծեացի մեծն ՚ի մեծուէ իւրում:

Լ՝ յլոր պարծին, ՚ի տր պարծեացի, ՚ի խորհուրդս գիտուէ զտր ճանաչել:

Լ՝ յանէլ զիրաւունս՝ և գործել զոր գարուի ՚ի վճերեաց երկրի:

ՏՐ ել յերկինս և որոտաց, և ինքն դատէ առանց բարբառելոյ: 158

Տայ զօրուի Թագաւորաց մերոց . և
բարձր առնէ զեղջիւր օժեւոյ իւրոյ .
Փառք հօր և որդի :

Սուղեանս :

Բարբրացաւ էլ շիւր ի՛նչ քիչ ի՛նչ . հա-
տարեցաւ սիրտ ի՛նչ քիչ քիչ և հաւատարմ :

Սորգոտեհր ար՛ զն որբա-հոյ տնորտարի իօր
ոյ և հոստի՛ և զն իտէի սոյ պոտոստիտի ,
ընկու շաղտանս մեր և կեցո՛ շեղս :

Բորեղ և ուղեի՛ . Ուրեմ՛ և ինչեղ-է
կանուայնս :

Սո գտանելոյ մեզ զշնորհս և զո-
ղորմուի ՚ի բարեբար անէ մերմէ ,
զտօր աղաչեացուք :

Սո փրկելոյ զմեզ ՚ի զբարտուծէ
մարդկան և յորոգայթից ստնյի , զ" :

Սո ամանձանց բիստանէից և տանց
հաւատացելոց , զտօր" :

Սո որք ՚ի լեւրինս յայրս և ՚ի փապրոս
բնակեալ են սբ հարքն մեր , զտօր" :

Սո որք սաղմասիւք և օրհնութի կա-
տարեն զամ ժամանակս կենաց իւ-
րեանց , զտօր" :

Մ Ե՛ հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշշ
մարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի քն նրն
ջեցին, զ՝ : Ալ ևս՝ միաբան վն ճրշ
մարիտ և սբ հաւատոցս մերոյ, զ՝ :
Օ անձինս մեր և զմիմեանս ան ան
ամենակալին յանձն արաս՝ :

Ողորմեաց մեզ սր անձ մեր ըստ մե
ծի ողորմուէ քու՛մ, ասաս՝ :

Վ. ԳԵՒԻ :

Գոհանամք դքէն տր անձ մեր, որ
զարթուցեր զմեզ ՚ի հնգստէնէ քնոյ
չորհի՛ւ ողորմուէ քո՛ւ, Օ արթն զմիտս
մեր արդարուք առ քեզ տր անձ մեր,
զի տե սցեն աչք մեր զփրկուի քո՛ :
Ակեացէ և բնակեացի առ մեզ անուի
քո, և ողորմուի քո հովանի և պահա
պան լիցի ՚ի վն պաշտօնէից քոց, և
զմեզ զծառայս քո արժանի արա ՚ի
տունէ և ՚ի գիշերի և յամժամու միշտ
խորհիլ ՚ի սէր պատուիրանաց քոց :
Ալ գոհանալով փառաւորել զհայր և
զարդի և զսբ հոգիդ, այժմ և միշտ և
յաւ իտենս յաւ իտենից, ամէն : 160

Թէպէտ և ասի, Թէ այսպէս պստ
մեցից ահա ասիկ յազգ որչևոց քոյ
որոց և ուխտեցից:

Ի մտի եդի, Թէ տակաջն և այս շան
է առաջի իմ, մինչև մտից ՚ի սրբուհն
այ, և ՚ի միտ առից զկատարած նց:

Սակայն վն նեւդուէ նց տարազիք
արասցես զն. և կործանեցես զն
յամբարտաւանութիւ բւանց:

Իսկ զիարդ եղեն յաւեր յանկար
ծակի, սատակեցան սրկատեցան կո
րեան վն անօրէնութիւ բեւանց, և
եղեն սնլ երազք զարթուցեցոց:

Տը ՚ի բազաջի քում զպատկերս նց
անարկեցես, զի հուր բորբօրեցաւ
՚ի սրտի իմում, և երկիամուէք իմ
այլագունեցան:

Ես արհամարհել եղի և ոչ զխոսցի.
ոյ զանասուն համարեցայ առջի քո,
և ես յամ ժամ ընդ քեզ եմ:

Ասլար զաջոյ ձեռանե իմակ, ՚ի խոր
հուրդս քո առաջնորդեցեր ինձ, և
իսաօք ընկսլար զիս: Օ ինչ կայ
իմ բնաւ յերկինս, կամ

ի քէն զի նչ և ս խնդրեցից յե րկրի :
Նո՛ւ աղեցաւ սիրտի իմ և մարմին իմ :
ա՛ծ սրտի իմոյ, բաժին իմ ա՛ծ յւրն :
Լ՛հաւասիկ ոյք հեռի արրին զնձինս
իւրենց ՚ի քէն՝ կորիցեն՝ սատակեցես
զաման՝ ոյք ազատամբ եզեն ՚ի քէն :
Ինձ մերձենալ առ ա՛ծ բարիէ, և
գնել առ տր գոյս իմ : Պատմել զամ
օրհնութիս քո, ՚ի դրունս դստերս իօնի

Ինստուի Լստոյ : ՏԻ

Ընդէր մերժեցեր ա՛ծ իսպառ :
բարկացաւ սրտմտութի քո ՚ի վերայ
խաշին արտի քո :

Յիշեա՛ զժողովուրդ քո զոր ստա-
ցար ՚ի սկզբանէ : Ֆրկեցեր զվիճակ
ժառանգութեան քո :

Լեառն սիօն այս՝ ուր բնակեցար
դու ՚ի սմա : համբարձ զձեռն քո ՚ի
վ՛ր ամբարտաւանութնց իսպառ :

Ար ինչ անիրաւեցաւ թշնամին ՚ի սրբ
բուէ քում, պարծեցան ատելիք քո
՚ի մէջ բարեկենդանութե իւրեանց :
Եղին զնշանս իւրենց ՚ինշանս : և ին

բեանք ոչ ծանեն զելս ՚ի վերուստ :
Որպէս յանտառ ՚ի փայտատօք կտոռ
րեցին զըրուճսն ՚ի միասին, փայտա
տօք և մրձօք կործանեցին զնա :

Լ՝ յրեցին ՚ի հաւր զարբուի քո յերկ
րի, պղծեցին զխորան անուն քո :

Լ՝ օացին ՚ի սիրտս իւրեանց սղգքնց
՚ի միասին, եկայք լռեցուսցուք զամ
տօնս այ յերկրէ : Աշանս մեք ինչ
ոչ տեսար, և ոչ ևս գուցէ մարգա
րէ, և զմեզ ինչ որ ոչ ձանաչիցէ :

Ս՝ ինչև յերբ ամ նախատէ թշնա
մին, բարկացուցանէ հակառակորդն
զանուճսն սբ քո : Բնդէր դարձու
ցանես զձեռն քո, և զսջ քո ՚ի մի
ջոյ ծոցոյ քու մէջ իտպա :

Լ՝ Թագաւոր մեր յառաջ բան դյա
ւիտեանս, որ արարեր զփրկուի ՚ի
մէջ երկրի :

Ղու հաստատեցեր զօրութի քով
զժով, դու խորտակեցեր զգլուխ
վիշապին ՚ի վճ ջուրց : Ղու փշրե
ցեր զգլուխ վիշապին, և ետուր : 167

զ աներակո ը դօրոսցն հնդկաց։ Դու
 բղխեցուցեր զաղբիւրս և զվասիւս .
 դու ցամբեցուցեր զգետս սաստիկս :
 Բո՛ւ ատի՛ , և քո՛ է գիշեր . զլոյս և
 վարև դու արարեր . և դու հաստա
 տեցեր զամ սահմանս երկրի . զգա
 րուն և զամսուն դու ստեղծեալ :
 Լ՛յս յո՛ւշ լիցի քեզ՝ զի թշնամբն
 նախատեաց զտրդ . ժողովուրդ անըզ
 գամ բարկացոյց զանուն նբ քո :
 Մի՛ մատներ զազնաց զանձն՝ որ խոս
 տովան առնի առ քեզ . և զանձինս
 տնանկաց քոց մի մոռանար իսպառ :
 Հայեաց յուխտ քո . զի լցան տունք
 արիշէլոց յերկրի անխրաւութի :
 Մի՛ դարձցի տնանկն ամաչեցեալ .
 ալլաղբառք և տնանկք օրհնեցեն
 զանուն նբ քո :
 Լ՛րի՛ ամ՝ և դատեա՛ զդատաստանս
 քո . յիշեա՛ զնախատինս՝ որ յանզգա
 մէն զօրհանապազ :
 Մի՛ մոռանար զձայն պաշտօնէից
 քոց . ամբարտաւանութի ատելեաց
 քոց վերասցի հանապազ :

Դե կարծ . մի' սպանեմեր . ընդ օրհնութիս :
Սաղմոս ընտի . երգ առ սուրբսրանեայս :

ՏԻ

Սաստուան եղիցուք առ քեզ
ամ . խոստովան եղիցուք և
կարդացուք զանունս սբ քո :

Պատմեցից զամ սքանչելիս քո . յօր
ժամ ժամ առից' ես ուղիղ դատեցից :

Մաշեցաւ երկիր' և ամ բնակիչք նր'
եւ հաստատեցի զսիւնս նորս :

Ընայի անօրինաց , թէ մի' անօրինիք
և մեղաւորաց , թէ մի' բարձրացուցա
նէք զեղջիւրս ձերս :

Մի' համբաւնայք ՚ի բարձունս զեղ
ջիւրս ձերս . և մի' խօսիք զայն անիրա
ւութիւնս :

Օ ՚ի ոչ յարևելից' և ոչ յարևմտից ,
և ոչ յանապատէ լերանց . այլ ամ դա
տաւոր է :

Օ այս խոնարհ առնէ , և զսոյն բարձ
րացուցանէ . բաժակ ՚ի ձեռնին ան գի
նի լի անտաշակ արկէտալ . և խոնարհե
ցուցանէ յայսմանէ յայսս :

Սահայն մրուր նր՝ ոչ սպառեցի, և
արբցեն զնա ամ մեղաւորք երկրի:
Լչս ցնծացայց յաւիտեան. սաղմսս
ասացից ան յակոբայ: Ս ամ եղ
ջիւրս մեղաւորաց փշթեցէս և բարձր
եղիցի եղջիւր արդարոյ:

Դիտորո՞ժ. ընդ օրհնուէ. փ՝ ազակուներ.

Սաղմսս ասո՞վոյ: ՀԼ:

Յայտնի է ՚ի հրէաստանի ամ, և յիէլ
մեծ է անուն նր: Լչղև ՚ի խաղաղուէ
տեղի նր. և բնակուի նր ՚ի սիօն:
Լ՜նդ խորտակեաց ան զղորուի աղե
ղան. զգէն զսուր և զճակատամարտ.
Լ՜ուսատու էս դու սքանչելանց լե
րանցն յաւիտենից. խոռվեսցին ամբն
որք անմիտք են սրտիւք. ննջեցին
զքունս իւրեանց և ինչ ոչ գտին:
Լ՜մենայն արք ՚ի մեծուէ ձեռաց իւր
եանց. ՚ի սաստե քու մմէ ամ յակոբայ
ննջեցին, և ոյք հեծեալ էին ՚ի ձիս
Ղաու ահաւոր էս և ս՞վ կարէ կալ
անջի քո. սոյ երևեցար դու յերկ
նից, յայտնի եղև բարկուի քո: 270

Երկիր երկեաւ և սարսեցաւ ընդ
 յառնելն ան ի դատաստան . ընդ սպ
 րեցուցանել զամ հեզս երկրի :
 Խորհուրդք մարդկան խոստովան
 առնին առ քեզ . և ծածկեալք իմաս
 տուք օրհնեցեն զքեզ :
 Ա՛խտս դիք և կատարեցէք ան ան
 մերոյ , անքն որք շուրջ էք զնովաւ :
 Մատուցէք պատարագս ահաւորին .
 որ քաղէ զհոգիս իշխանաց , ահաւոր
 է նա քան զամ Թագաւորս երկրի :
 Ինտրծ . Ի գիւնովայ . ուղիոս շտափ : Հ . Օ
 Զայնիւ իմով ես առ տր կրդացի . ձյ
 նիւ իմով առ ան , և նայեցաւ առ իս :
 Յաւուր նեղուէ իմոյ զան խնդրեցի
 ձեռօք իմովք , և ՚ի գիշերի առաջի նր
 ոչ խաբեցայ : Ա՛ջ կամէր մխիթարել
 անձն իմ , յիշեցի զան . և ուրախ եղէ
 հոգայի՛ և նու՛նալիւր յիս հոգի իմ :
 Եամանեցին պահուցալք իմ . խոսովե
 ցայ և ոչ խօսեցայ խորհեցայ զուսուրսն
 զառաջինս . և զամսն յւանից յիշէ ի
 Խօսեցայ ՚ի գիշերի ըստաի իմուսմ .
 հոգայի՛ և տառապէր յիս հոգի իմ :

Մի թէ յւանից մերժեացէ՞ զիս ար .
և ոչ ևս յաւելցի ՚ի հաճիլ և ևս .
Կամ իսպառ արդեցի՞ զողորմութի
իւր յիննն . կամ կատարեաց զբան
իւր ազգէ մինչև յազգ : Կամ մս
ռասցի՞ գծալ ան իմ և ևս . կամ ար
գեցի՞ զգծութիւր բարկութիւրով
Լսացի և այժմ սկսայ . այս է նորո
գումն աշոյն բարձրելոյ :

Յիշեցի զգործս ան ՚ի սկզբանէ .
յիշեցի զսքանչելիս նորա :
Խորհեցայ յամ գործս քո , և ՚ի ձե
ռագործս քո խորհեցայ :

Լ՛ծ ՚ի սրբութեն ճանապարհք քո .
ովէ ան մեծ ոպ զան մեր . դու
ես ան , որ առնես զսքանչելիս :

Յուցեր ժողովրդեան քում զլո
րութի քո . փրկեցեր բազմաւ քով
զժողովուրդս քո՝ զորդիան յահա
բայ և յովսեփու :

Տեսին զքեզ ջուրք ան . ակսին զքեզ
ջուրք՝ և երկեան . և խորք խռովե
զան ՚ի ձայնէ ջուրց բազմաց : Չայն
ետաւն անպք , բանդի և նետք քո

Յիշեցին զի անօգնական էր նց,
անօգնական էր նոցա:

Միտքս զնա բերանօք իւրեանց, և
լեզուօք իւրեանց ստեցին նմա. և
սիրտք նց ոչ էին ուղիղք ընդ նմա,
և ոչ հաւատացին ուխտի նորա:

ԼՅ նա ինքն գթած էր, քաւէր
զմեղս նոցա, և ոչ ապականէր:

Յաճախէր դարձուցանել զբարկուի
իւր, և ոչ բորբոքէր զան սրտմտուի
իւր:

Յիշեաց թէ մարմին են նորա.
Հոգի որ ելանէ՝ այլ ոչ ևս դառնայ:

Բանիցս անգամ դառնացուցին ըզ
նա յանապատի, և բարկացուցին ըզ
բարձրեալն յանջրդի:

Դարձան և փորձեցին զան, և զսքն
խորայելի զայրացուցին:

Ոչ յիշեցին զձեռն նորա յաւուր յորու Տ փրկեց
զնս՝ ի ձեռաց նեղչաց նց:

Ոչ արար զնշանս և զարոճեստս իւր
յերկրին եգիպտացոց, և ի դաշտին
տայանու:

Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա, և
ժԻ

զանձրևս նց, զի մի՛ արբցեալ:

Առաքեաց ՚ի նս շանաճանձ՝ և եկեր
զնս, և գորտի՛ւ ապականեաց զնս:

Լիտ ժանկոյ զպտուղս նց, և զվաս-
տակս նց մարտոյ: Եւ հարկարկտի՛ւ

զայդիս նց, և զթզեմիս նց և զեմամբ:

Սատնեց ՚ի կարկուտ զանասունս նց,
և զստացունձս նց հրով դատեաց:

Առաքեաց ՚ի նս զսրամտուի բար-
կութեիւրոյ, զսրամտուի զբարկու-

թի և զնեղութի:

Առաքեաց ՚ի նս տանջանս ՚ի ձեռն
հրեշտակի չարի, և դիմեցոյց ՚ի նս

զսրամտուի բարկուեիւրոյ: Աջան-
խայեաց ՚ի մահուանէ զանձինս նց,

և զանասունս նց ՚ի մահ մատնեաց:
Եւ հար զամենայն անդրանիկս և զիպ-

տացւոց, զսկիզբն ամ վաստակոց նց
՚ի յարկս քամայ:

Հորդան ետ ույ խաչին ժողովորէն
իւրոյ, և եհան զնոսա որպէս զհօտ

յանադատ:

Առաջնորդեաց նց յուսով, և ոչ եր-
կեան

կեն . և զԹշապիս նյ՝ ծով ծածկեց :

Ի հան զնս՝ ի լեառն սրբու է իւրոյ .

Ի լեառն յայն՝ զոր ստացաւ սջ նր .

Մերժեաց յերևաց նոցա զհեթո-

նոս . և զհիմակեցոյց ի նս զլիմակ

ժառանգու է իւրոյ . և լիակեցոյց

Ի յարկս նյ զաղին ի սրայելի . Քոր-

ձեցին՝ դառնացուցն զան բարձ-

րեան , և զսկայու ի նր սջ պահեցին :

Դարձան խաւարեցան սյ և հարրն

իւրեանց , դարձան և եղեն որպէս

զաղեղն Թիւր :

Դարձեալ բաւկոյցուցին զնա ի բա

զինս իւրեանց . և գրօշէլովք իւր-

եանց նախանձ արկին նմա :

Ի ուու անձ , և արհամարհեաց զնս .

և անարգեաց յոյժ զի սրայելի :

Մերժեաց յիւրմէ զխորանն ի սե-

լով . զխորանն՝ զոր բնակեցոյց ի

մէջ մարդկան :

Մատնեաց ի գեղու ի զորու ի նյ . և

սպեղ նյ ի ձեռս Թշնամեաց նյ :

Լորդել ի սուր զժողովուրդ իւր . և

զժառանգու է իւր անտէս արար : 179

Օ Իրիտասարդս նց եկեր հուր . և
վս կուսանաց նց ոչ սք սգացաւ .
Բահանայք նոցա անկան ՚ի սուր .
և զայրիս նց ոչ ոք էր որ լայր .

Օ արթեալ ուն ՚ի քնոյ տր , ուն հզոր
զի Թափէ զգինի :

Լ հար յետս զԹշնամիս իւր , և նա
խատինս յաւիտենից արար զնս :

Ս երթեաց նա զխորանն յովսէփու ,
և զազգն եփրեմինս ոչ ընտրեաց :

Լ և ընտրեաց նա զազգն յուդայ .
զէտոն սիօն , զոր և սիրեաց :

Ը ինեաց ուն մի եղբերո՛ւն զսրբուհի
նորա . յերկրի հաստատեաց զնա յա
ւիտեանս :

Բ նտրեաց զգաւիթ ծառայ իւր , և
ընկալաւ զնա ՚ի հօտե խաշանց . ՚ի

վերջին ծնելոցն ընկալաւ զնս .
հովո՛ւն զյակոբ ծառայ իւր , և

զխարայել ծառանդուհի իւր :

Բ րած էր զնս իմաստուք սրտի իւր
ոյ . յանմեղուհի ձեռաց իւրոց ա
ռաջնորդ էր նց :

Ամուսն լ'ստիոյ: Տի
ժ' մտին հեթանոսք 'ի ժա
ռանգուի քո պղծեցին ըզ
տաճար սբ քո:

Լ'բարին զերուսաղէմ ուն զհիւզս
մրգապահաց արկին զհիակունս ծա
ռայից քոց՝ գեշ թռչնոց երկնից, և
զմարմինս սբց քոց՝ գազանաց երկրի,
հեղին զարիւն նց ուն շուր՝ շուր զե
րուսաղէմաւ, և ոչ ոք էր՝ որ թաղէր
զնս: Եւ զաք մեք նախատինք դրացեաց
մերոց՝ ծաղը և այսն կատականաց այ
նոցիկ, որք շուր ին զմեզ: Մինչև
յեւթ սր՝ բարկանաս դու իսողառ.
բորբոքեացի ուն հուր նախանձ քո:
հեղ զբարկուի քո 'ի վճ աղգաց՝ որք
զքեզ ոչ ճանաչեցին. 'ի վճ թգլրաց՝
որք զանուէն քո ոչ կրդացին. զի կերին
զյակոբ, և զտեղի նր աւերեցին:
Մի յիշեր զմեզս մեր զառաջինս.
Վաղվաղեացէ առ մեզ ողորմուի քո
սր, զի աղքատացսք յոյժ:

Օգնե՛ա մեզ ան փրկիչ մեր, վա փո
ռաց անունն քոյ: Տո փրկե՛ա զմեզ
և բու՛եա զմեզս մեր վա անունն քոյ:
Մի՛ երբէք անսցե՛ն ՚ի հեծանոսս,
Թե՛ ո՛ր է ան նոցա:

Մ. Ա յայանի ինչ լիցի ՚ի վո հեծա
նոսաց, առաջի աչաց մերոց. առ ՚ի
խընդրել զվրէ՛ծ արեան ծառայից
քոց՝ որ և հեզաւ:

Մացե՛ առաջի քո հեծու՛ի հայե
լոց. ըստ մեծու՛ն բազկի քո՝ շահե՛ա
դու զօրդիս սպանելոց:

Նառն դրացեաց մերոց եօծնպա
տիկ ՚ի ծոց նոց, ղնախատինս իւրենց
զոր նախատեցին զքեզ ար:

Մէք ժողովուրդք և խաշն արօտի
քոյ, խոստովան եղիցուք առ քեզ
յաւիտեան, ազգե՛ յազգ պատմես
ցուք զօրհու՛ծիւնս քո:

Ի հոտորմե՛ ՚ի վո շառանցելացն Վայոս
բնո. Մազնոս աստիայ: Հիմա

Որ հովու՛ն աղ ինչի՛ նոցեաց, որ
առաջնարդերս ուղխաշին յովանիւս:

Արնատիւն ի բրօքէս՝ յայտնեաց առս
Վեհփրեմի, բենիամինի և մանասի:
Սարթն զգորուհի քս, և եկ ՚ի կե-
ցուցանել զմեզ:

Եւ զգորուհի դարձն զմեզ երևեցն
զերեսս քս ՚ի մեզ՝ և կեցցուք:
Տր մծ գորուհի՝ մինչև յերբ բար
կանաս յազօթս ծառայից քոց:

Սամբեցեր մեզ հաց արտասուճաց
և արբուցեր մեզ արտասուճս չափով:

Եւ քրեր զմեզ նախաամինս դրացեց մե-
րոց, այսին կատակնսց թ շումեաց մերոց

Եւ զգորուհի դարձն զմեզ, երևեցն
զերեսս քս ՚ի մեզ՝ և կեցցուք:

Եւ յգի յեգիպտոսէ փոխեցեր՝ հա-
ներ զհեթանոսս՝ և զնս անկեցեր,
և առաջնորդեցեր նմա:

Հատատեցեր զարմատս նր՝ և եկեց
զերկիբ՝ ծածկեաց զերինս հովանի
նր, և բարունակ նր զմայրս մայ:

Զգեաց զօրթ իւր մինչև ՚ի ծով. մին-
չև ՚ի գետս են շառաւիղք նր:

Բնդէր քակեցեր զցանկ նր, և կթեն
զնա անցաւ որք ճանապարհիս

Լ'պականեաց զնա խոզ անտառի, և
էրէ վայրի արածեցաւ 'ի նմա,

Լ'ճ զօրուէց՝ դարձ, հայեացյ յերկնից
և տէս. այց արա այգւոյս սյամիկ, և
դարման տար սմա, զոր տնկէց աջ քո:

Ի վ՛ր որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացու
ցեր զնա՝ ի քեզ. այրեցեալ 'ի հուր և
աւերել, 'ի սաստե քումմէ կորիցե:

Լ'ղիցի ձեռն քո 'ի վ՛ր առն, աջ քո
'ի վ՛ր որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր
զնա՝ ի քեզ. Ա՛ջ ևս 'ի բացեայ ե-

ղիցուք մեք 'ի քէն. կեցուսցես դու
զմեզ, և զանուն քո տր կրդասցուք:

Լ'ճ զօրուէց դարձո՞ զմեզ, երևեցո՞
զերեսս քո 'ի մեզ՝ և կեցցուք:

Դ խոտարած. վ՛ն հնչանոց. Սաղմս սսս-

տոյ. Զ

Յնծացէք առ անձ, օգնական է մեր.
ազաղակեցէք առ անձ յակորայ:

Լ'նէք սաղմոս, և տո՛ւք օրհնուի. սաղ
մոս ասացէք նմա՝ ի ձայն քաղցրուէ.
Փո՞ղ հարէք՝ ի գլուխս ամսոց. յաւուր
նշանաւորի տարեկանաց մերոց. 184

Հրաման է այս խորայելի, և իրա-
ւունք են այ յակոբայ:

Ա կյուսին յովսեփու՝ զորեդ ը նմա,
ոպ ելանէր նա յ'երկրէն եգիպտաց-
ւոց, լեզու զոր ոչ գիտէր լուսաւ:
Դբացարար'ի բեռանց զթիկունսնր.
և զձեռսնր յորթ և 'ի թի ծնելոյ:
Դնեղուէ կարգացեր առիս' և փրբ
կեցի զքեզ, լուսայ քեզ 'ի գաղտնու-
թէ մրրկին, և փորձեցի զքեզ 'ի վր
ջուրցն հախառակութէ:

Ա ուր ժողովուրդ իմ' և վկայեմ
քեզ, և խորայել' թէ լուսիցես ինձ:

Ա'ի ևս եղիցին քեզ անժա-
մայնք. և մի երկիրպագանիցես դու
այ օտարի: Ասեմ տր անժա-
քո՝ որ հա-
նի զքեզ յերկրէն եգիպտացւոց.
բաց զբերան քո՝ և լցից զդա:

Ժողովուրդ իմ ոչ լուսաւ ձայնի թ-
մում, և իէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ:

Աարձի թողի զնս երթալ զհետ կա-
մաց սրտից իւրեանց. զի դնացին նո-
քա ըստ կամս անձանց իւրեանց:

Օ ի թէ ժողովրդեան իմոյ լուսել էր

ինձ, կամ ինչի զճնորհս իմ գնացել էր
Այ զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ
զԹշամիս նր, և ՚ի վր նեղաց նորա
արկեալ էր զձեռն իմ:

Թշամիք ան ստեցին նմա, և եղի-
ցին ժամանակք նց յաշխարհի:

Կերակրեաց զնս ՚ի պարարտուէ ցո-
րենոյ, և ՚ի վիճէ մեղք յազեցոյց նց:

Սողոս սասիւց: ԶԱ

Ը եկաց ՚ի ժողովս աստուծոյ,
և ՚ի միջի նց դատեր զնս:

Մինչև յերբ դատեր անխաւուք,
և ակն առնուք մեղաւորաց: Դատ
արարէք որբոյն և այրոյ, իրաւունս
արարէք տնանկին և խոնարհի: Կա-
րեցուցէք զաղքատն և զտնանկն, ՚ի ձե-
ռաց մեղաւորի փրկեցէք զնս: Աչե-
մացն և ոչ ՚ի միտ առին, ՚ի խաւորի գնա-
ցին, և շարժեցան ամ հիմունք երկրի
Կս սոացի թէ աստուածք իցէք, կամ
որդիք բարձրելոյն ամբէն: Կուք
ահաւաղ իկ ուղ զմարդ իկ մեռանիք.
և ուղ զսի յիշխանաց անկանիք:

Ի թի՛ ամ, և դատեալ զերկիր, զի դու
ժառանգեսցես զամ հեթանոսս: 186

Ա ՍՏԻՆՈՒՆ. Սողոմոն Լ՝ օտիոյ : ՉԻ
Ը՛նթեզնմանիցի, մի՛ լուեր
և մի՛ դադարիք ան :

Ս ի ահա՛ թշնամիք քո դո
ջեցին, և ասելիք քո համբարձին ըզ
գլուխս իւրեանց :

Դ ի վ՛ր ժողովրդեան քո խորամանկե
ցին զգիտուի. խորհեցան՝ ի վ՛ր սբց
քոց, և ասացին :

Ե իսոյք սատակեցուք զնս՝ յաղագց,
և մի՛ յիշեսցի անուն իէջի և ևս :
Խորհեցան միաբանուք ՚ի միասին.
և վսան քո ուխտ արարին :

Բանակք եղովմայեցուց՝ և իամայե
լացիք, մովաբ և հազարացիք :

Գ եբաղ՝ ամօն՝ ամաղուի, և այլազգիքն
ամ բնակչօքն հանդերձ ծուրայ :

Կակ ասուր եկեալ էր ընդ նս. սը
մենեքեան սորա՝ զօրավիգն էին որ
դուոցն զովտայ :

Լ րա՛ զնս՝ ոսյ զմադ խամ, ոսյ զսիսա
րայ, և ոսյ զաբին՝ ՚ի ծործորան կի
սօնի :

Ստապեցան նորա յականս դովրայ :
և եղէն ուն զաղբ երկրի : Արա
զիշխանս նոց ուն զօրէքն : զէքն , զզէ
բէէ , զսաղիանա , և զամ իշխանանց :
Ոյք ասացին՝ Տառանդեսցուք ՚ի
մեզ զսրբուին նոց :

Ը իմ՝ արա զնա ուն զանիւ , և ուն
զեղէգն առաջի հողմայ :

Ուն հուր՝ զի այր է զանառս , ուն
բոց՝ զի կիզու զէրինս :

Այսպէս հալածեսցեն զնա մրսիաւ
քով . և բարկուք քով խռովեսցուս
ցես զնոսա :

Ի ից զերեսս նոց անարգանօք , և խընդ
րեսցեն զանուն քո տր :

Ը մաչեսցեն և խռովեսցին յաւտնս
յաւիտենից , և ամօթալից կորիցեն :

Օանիցեն զիանուն քո տր է . և դու
միայն շարձրել ես ՚ի վր ամ երկրի :

Ի կոտորած . վն հնչանացն . սրդ-սցն կտ
իոյ , Ասղուս : 29

Արդէս սիրելիք են յարկք քո տէր
զօրուէց . ցանկայ և փափաղի անձն
իմ ՚ի գաւիթս քո :

Արտ իմ և ճարմին իմ՝ ցնծացեն
առ անկենդանի։ Քանզի ճնձղուկ
է գիտիւր տուն . և տատրակ զբոյն
ուր գիցէ զձագս իւր։ Ահա՛ն քո տր
զորուէց, թագաւոր իմ և ան իմ։
Լչրանի՛ ամենեցուն՝ որ բնակեալ
են ՚ի տան ան . յաւիտեանս յաւի
տենից օրհնեսցեն զքեզ։

Լչրանեալ է այր՝ որոյ օգնուի իւր
՚ի քէն է . ելս եղ ՚ի մտի իւրում ՚ի
հովտէս տրամուէ ՚ի տեղւոջ՝ յո
րում ուխտեաց։

Օ օրհնուի ստացի՛ որ զօրէնս դնէ .
զնացէ նա ՚ի զօրուէ ՚ի զօրուի . և
երևեսցի ան հրեշտակաց ՚ի սիօն։
Տը՛ ան զօրուէց՝ լուր աղօթից ի
մաց . ունկնդիր ան յակոբայ։

Բնդուեսող ես գու մեր . տես ան
և նայեսաց յերեսս օձելոյ քո։

Ան զիլաւ է ինձ՝ մի օր ՚ի գաւթիթս
քո . քան զհազարս։ Բնտրեսցի ես
ընդ աղբ գալ ՚ի տան ան՝ առաւել,
քան բնականալ ՚ի յարկս մեղաւորաց։

Օ զդորմուի և զճշմարտուի սիրի տր
անձ մեր • զչնորհս և զփառս տացի •
Տր ոչ պակաս ասնէ զսողորմուի իւր
յայնցանէ , որ զնան յանբժուէ •
Տր ան զօրուեց , և բանեալ է այր
որ յուսայ ՚ի քեզ •

Դիտարած • որդոսցն հարեոջ • Ստւիտ
դուիւն • ԶԴ

Նաճեցար տր ընդ և իկիր քո , և դար
ձուցեր զգերուի յակորայ

Թողեր զանիրաւուի ժողովրդեան
քո , և ծածկեցեր զամ մեզս նոյն

և եցուցեր զամ սրտմտուիս քո , և
դարձար ՚ի բարկուէ սրտմտուէ քո •

Դարձ աս մեզ ան վրկի մեր , և
դարձս զսրտմտուիս քո ՚ի մէջ •

Սի յեան բարկանար մեզ տր • և մի
ձգեր բարկուի քո ազգէ մինչև յազգ •

ԼԺ դու դարձել կեցուցես զմեզ •
և ժողովուրդ քոսրիսեղիցի ՚ի քեզ •

Ընչց մեզ տր զսողորմութիս քո , և
զփրկուիս քո տուր մեզ •

Լ ուրբ զի նչ խօսի տր անձ մեր • խօ
սեցի զնաղազուի ժողովրդեան • 10

իւրոյ առ սբս իւր՝ և առ այն սիկ, սյք
դարձեալ են առ նա սրտիւք:

Սակայն՝ մերձ է առ երկիւզած սիւր
իրկուի նորա. բնակիտ փառաց նորա
յերկրի մերում: Աղորմուի և ճշշ
մարտուի պատահեցին. արդարուի
և խաղաղուի համբուրեցին:

Ճմարտուի յերկրէ բուսաւ. արդա
րուի յերկնից երևեցաւ: Տրտացէ
զքաղցրուի, և երկիր մեր տացէ ըզ
պտուղ իւր. սղոյարուի առաջի նր
գնասցէ. գիցէ՛ի ճնայրհի զքնացս իւր

Սաղմու Գառնի. Լ. Ե. Ե.

Լ. Ե. Ե. Ե. Ե.

ննարհեցն տր զուսնն քո՝ և
լուրիւն. զի ազք սա և տնանկ
եմ ես. Պսննն զաննն իմ

տք տր. և վերհեւ զժառայս քո տն իմ,
որ ՚ի քեզ յաւսացայ: Աղորմեւն ինն
տր, զի առ քեզ աղազակն զի ըզհանն
պաղ. ուրախ արա զաննն ծառայի քո,
զի առ քեզ տր համարձի զաննն իմ:

Օ հ դու տր՝ քաղցր և ուղիղ ես . բա
զում ողորմ առ ամսեան , որք կարդան
առ քեզ : Աւնկն դիր տր աղօթից ի
Տոց , և նայեա՛ ՚ի ձայն խնդրու՛ածաց
խմաց : Յաւուր նեղուէ իմոյ կար
գացի առ քեզ , և լու՛ար ինձ :

Աչ որ է նման քեզ յաստու՛ածս տր .
և ոչ որ է ուր զդործս քո : Օ ամազգս
զոր արարեր՝ եկեացեն և երկիրպագ
ցեն ան ջի քս , և փառաւոր արացեն
զանուս քո յաւիտեան : Մեծ ես
դու տր՝ և առնես սքանչելիս . և դու
միայն ես ամ : Առաջնորդեա՛ ինձ
՚ի ձանսրհի քում , և դնացից՝ ի ճշմար
տուէ քում , և ուրախ եղիցի սիրտ
իմ՝ երկնչիլ յանու՛անէ քումմէ :

Խոստովան ելէց առ քեզ տր ամ իմ
բոլորով սրտի՛ն իմով . փառաւոր արա
րից զանուս քո յաւիտեն : Մեծ ե
ղև ՚ի վր իմ ողորմու ՚ի քս տր . և փր
կեցեր զանձն իմ ՚ի դժսխոց ներքնոց
ՎՃ , անօրէնք յարէն ՚ի վր իմ , և ժո

Համբարձի առ քեզ դձեռս իմ
Մի թէ մեռելոց առնիցես սքանչե
լիս քո, կամ բժիշկի յարուցեալ,
խոստովան առնիցին առ քեզ
Մի թէ պատմեցէ որ երբէք ՚ի գե
րեզմանի զողորմութիս քո, կամ զճշ
մարտութիս քո ՚ի կորստեանս
Մի թէ ճանաչիցի՞ն ՚ի խաւարի ըս
քանչեւիք քո, կամ արդարութի քո
յերկիր մոռացեալ, Աս առ քեզ տր
ազաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ
ժամանեցեն առ քեզ
Ընդէր տր մերժես զանձն իմ, կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն
Տնանկ և վաստակաւոր ես ես ՚ի
մանկութենէ իմմէ, ՚ի բարձրութե
խոնարհեցայ և ափշեցայ
Յիս Հաստատեցաւ բարկութի քո
արհաւիրք քո խոսվեցուցին զիս
Ըրկեցան զինև սոյ ջուր, զօր ամ
պաշարեցին զիս ՚ի միասինս, Հեռի
արարեր յինէն զբարեկամս իմ և զժա
նօթս իմ, վս թշուառու է իմոյ 195

Ինտրուսի եմանայ յեղբայրեացոցս :

ՉԲ

ողորմութիս քո տր յաւիտեան օրհնեցից , ազգե յազգ պատմեցից զճշմարտութիս քո բերնով իմով :
Լսացեր թէ աշխարհս ողորմութի շինեսցի , յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո :

Եղի ուխտ ընտրելոց իմաց , երդւայ դաւթի ծառայի իմոյ :

Յաւիտեն հաստատեցից զզաւակ քո , և շինեցից ազգե յազգ զաթոռ քո :
Խնայողան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց տր , և ճշմարտութի քո յեկեղեցիս սրբոց :

Ո՛վ ե յամսս որ հաւասարի քեզ , կամ ո՛վ նմանիցի ան յորդիս ան :

Ը՛ծ վառաւորեալ է ՚ի խորհուրդս սրբ իւրոց , մեծ և ահաւոր ՚ի վճայնոցիկ սյք շուրջ են սնովաւ :

Տէր ան զօրաւեց ո՞ նմանի քեզ :
Տղօք ես դու տր և ճշմարտութի քո շուրջ է զգեւ :

Ղառ տիրէս զօրուէց ծովու . և զկար
 ուովուի ալէցնի դու ցածուցանես :
 Ղառ խոնարհեցուցանեսս ուն վերա
 ւորս զամբարտաւանս, ՚ի զօրուի բազ
 կի քո ցրուէցեր զթշուափս քո : Քո
 են երկինք և քո է երկիր, զաշխարհս
 լինի իւրով դու հաստատեցեր, զհիւ
 սիս և զհարաւ գու արարեր, Թարօր
 և հերմոն յանուն քո ցնծացեն :
 Քո է բազուկ և քո է զօրուի, զօրաս
 ցի ալ քո՝ և բարձր եղիցի ձեռն քո :
 Երբդ տուի և յիրաւունս հաստատե
 է աթոռ քո, ողորմուի և ճշմարտու
 թի գնացեն առաջի երեսաց քոց :
 Երանի ժողովորդեան, որ գիտէ զօրս
 նուիս քո տր . ՚ի լոյս երեսաց քոց
 գնացեն, և յանուն քո ցնծացեն,
 զօրհանապազ, և յարգարուէ քում
 բարձր եղիցին : Պարծանք զօրու
 թէց մերոց գու էս տր, և ՚ի կամս
 քո բարձր եղիցի եզլիւր մեր :
 Ղառն է օգնութի տր յն իսրայէլի
 Թագաւորին մերոյ :
 Եայնժամ խօսեցար տեսլեմբ ընդ որ

Կիս քո, և ասացեր եղից զօգնուելի
իմ ՚ի վժ հզօրին, և բարձր արարից
զընտրեալն ՚ի ժողովրդեանէ իմմէ:
Կտի զդաւ իմ ծառայ իմ, և իւ
զով սրբով իմով օժի զնա:

Չեռն իմ ընկալցի զնա, և բազուկ
իմ զօրացուացի զնա:

Սի՛ մեղիցէ նմա Թշնամի, և որդի
անօրէնուէ մի՛ չարչարեացի զնա:

Չարից առաջի նք զԹշնամիս նք, և
պատելիս նք ՚ի պարտուելի մատնեցից:

Ղշմբարտուելի իմ և ողորմուելի իմ չ նմա,
և յնուեն իմ բարձրեղցի եղջիւր նք:

Եղից ՚ի ժովու զձեռն նք, և ՚ի վժ
զէտոց զաջ նորա:

Նա կարդասցէ առ իս՝ հայր իմ ես
դու չամ ընդուսող փրկուէ իմոյ:

Նա անդրա՛ իկ արարից զնա, և բարձր
քան զամ Թագաւորս երկրի:

Յաւիտեն պահեցից նմա զողորմուելի
իմ և ուխտ իմ հաւատարիմ չ նմա:

Չաստատեցից յաւիտեանս յաւիտե
նից զգաւակ նք, և զաթոս նք սոյ
զաւուրս երկրից:

Թե՛ թողցեն որդիք նր գորէնս իմ, և
շիրաւունս իմ ոչ կամեցին գնալ:
Թե՛ զարդարուիս իմ անարգեցեն,
և զպատուիրանս իմ ոչ սրահեցեն:
Չորից գաւազանաւ զանօրէնուիս
նց, և տանջանօք զանիրաւուիս նց:
Թոյց զողորմուի իմ ոչ արգելից 'ի
նոցանէ, և ոչ նենգեցից ճշմարտուի
իմ. և ոչ անարգեցից զուխտ իմ,
և ինչ որ ելանէ ընդ շրթունս իմ,
զայն ոչ արհամարհեցից:

Միանգամ երդուայ 'ի սրբուի իմ,
Թե՛ դաւթի ես ոչ ստեցից:

Օ աւակ նր յաւիտեան կացցէ, և ա-
թոռ նր ույ զարեգակն անջի իմ. և ույ
զլուսին, զի հաստատեալ է յաւի-
տեան վկայ հաւատարիմ յերկինս:
Իսկ արդ՝ գու մերժեցեր և անարգե-
ցեր, և ընդ վայր հարեր զօժէլ քո:
Իարձուցեր զուխտ 'ի ծնէ քում-
մէ. պղծեցեր յերկրի զսրբուի նր:
Քակեցեր զամ պարիսպս նր, և ե-
դեր զամուրս նր 'ի գողումս:

Յափշտակեցին զնա անցուորք ճանապարհի,
և եղև նա նախատ դրացեց իւրոց:

Բարձր արարելի զաջ նեղ ճաց նր, և
ուրախ արարելի զամ Թշնամիս նր:
Ղարձուցելի զօգնուի ՚ի սրոյ նր, և
ոչ ընկալար զնա ՚ի պատերազմի:
Նարգեցելի զսրբուի նր, և զաթոռ
նորա յերկիր կարծանեցելի:

Նո՛ւազ արարելի զաւուրս ժամանա
կաց նր, և հեղելի զնովաւ զամօթ:
Մինչև յերբ դարձուցանես զերեսս
քո իսպառ, բորբոքես սցի ույ հուրբոր
կուի քո: Իսկ արդ յիշեալե տես, թէ
ով է իմ հանգիստ. մի թէ ՚ի զո՛ւր
ինչ ստեղծելի զամ որդիս մարդկան:
Ով է մարդ որ կեցցէ և ոչ տեսցէ
զմահ, կամ փրկեսցէ զանձն իւր ՚ի
ձեռաց դժոխաց: Ուրէն ողորմու
թիք քո տր առ ջինք, զոր երդո՛ւար
դաւթի ճշմարտուի քով: Յիշեա
զնախատինս ծառայի քո, զոր ընկա
լայ ՚ի ծոց իմ յազգաց բազմաց:

Որ նախատեցին Թշնամիք քո տր,
նախատեցին փոխանակ օծելոյ քո:
Օրհնեալ տր ամ յաւիտեանս յաւի
տենից. և զիցի եղևցի. 200 Օրհ

Օրհնութիւն Եւստիւայ սրբայնի Մանուկայ :
Եւստայ . Էդ :

Ի գիշերաց կանխէ հողի խմ ա
ռաւօտ առնել առ քեզ ան :
Մի զիւրոյս են հրամանք քո՛ր լիւրերի
լի . ուսարուք զսրդարուի բնակիչք
երկրի . Կարկեսցի ամբարիշտն , և
այլ ոչ ևս ուսցի առնել յերկրի զար
դարու թի՛ ճշմարտութեան :

Բարձցի ամբարիշտն յերկրի , և մի՛
տեսցէ զփառս ան :

Տ՛ր բարձր ես , և բազուկ քո հզօր .
և նորա ոչ գիտացին :

Պանիցեն՝ ամաչեսցեն , և նախանձ
արկցի անխրատ ճողովորէն . և արդ
հուր զթշամիս քո կերիցէ :

Տ՛ր անձ մեր տուր մեզ զխաղաղութի
քո . զի ըստ անձ գործոց մերոց հա
տուցաւ մեզ :

Տ՛ր անձ մեր ստացի՛ր զմեզ , զի բաց
ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք , և զանուն
քո անուանեմք զօրհանապաղ :

Իսկ արդ մեռեալք զկենդանութի
այլ ոչ տեսանիցեն , և ոչ բժիշկք
յարուցանիցեն :

Վսայսորիկածեր հրեր սատակեցեր
և ջնջեցեր զամ արու մանուկ նոց :
Յաւել տր ոչար ՚ի վճ չարի նոց , և
սձ զչար ՚ի վճ անօրինաց երկրի :
Տժ ՚ի նեղութե յիշեցաք զքեզ . զի
փոքր մի նեղութի է խրատ քո ՚ի վճ
մեր : Այ երկունք յղւոյ՝ զի հա
սեալ իցե ժամանակ ծննդեան , և
առ յաւս իւր ճչիցե :

Լնայես եղաք սիրելւոյ քում տր .
յահ և յերկիւղ քո յղացեալ երկնե
ցաք , և ծնաք զհոգի փրկուէ քո :
Ոչ ևս կործանիցուք մեք , այլ կոր
ծանեացին անօրէնք երկրի :

Յարիցեն մեռելք , և կենդանացին
ամբն , որք եղեալ են ՚ի դերեզմանս
Սարթիցեն ցնծացեն , և ուրախ
եղիցին դադարեալք յերկրի :

Վս զի ցողք որ ցօզի ՚ի քէն , այդ
բժրչ

բժշկու թի է նոցա • բայց երկիրն
ամբարշտեալ սատակեացի •

Խոյս տուր ժողովուրդ իմ, գնա
մուտ ՚ի շտեմարանս քո • և վախեա
ղարունս քո առաջի երեսաց քոյ •
Փսիսի՛ր և թագի՛ր առ ժամանակ մի՛
մինչև անցցի բարկուի՛ տնս •

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն
նքյ • այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից • Ամէն •

Մարտնէ •

Խաղաղուէց տու՛նող Քն՛ զխաղաղու
թի և զերկնային ողորմուի քո պար
գևեան յարարածս քո •

Մարդասէր տր՛ վս սրբուհւոյ ա
նարատի մօր քոյ և կուսի, և վս խա
ջի քոյ պատուականի, ընկալ զաղա
ջանս մօր և կեցո՛ զմեզ •

Օ Կարոյն և շողօթս, ՚ի վերջն Աբրահե՛ւ
կանոնին Գոթեո ՚ի 35 • երեսն •

Լ. 201. Ս. 21. Լ. 22. Լ. 23.

20

Լ. 24 Լ.

էն եղեր
մեր ազգէ

մինչև յազգ. մինչ
չև լերինք հա
տատեալ էին, և
մինչև ստեղծել

էիր գերկիր և զամ տիւրերս
Յախտենից մինչև յախտեսս դու
ևս. մի դարձուցաներ զճարդ ՚ի տա
ռապանս. և ասացեր, դարձար ուք ա
ռիս որդիք մարդկանս

Հազար ամ յաչս անն ուն օր երեկի
դե էանց. ուն պահ մի գիշերոյ. և ամբ
նց անարգութիւն եղցին:

Րնդ առաւօտս ուն դալարի բուսցին,
ընդ առաւօտս ուն դալարի զո՛ւարձաս
ցին և ծաղկեացին, ի երեկոյս թար
շամեսցին չորացցին և անկցին:

Նո՛ւաղեցաք մեք՝ ի բարիութիւն քու մէ,
և՛ ի սրտմտութիւն քու մէ խառնեցաք:
Եղեր զմեզս մեր առաջի քո, և ըզ
կեանս մեր ՚ի լոյս երեսաց քոց:

Մե՛նայն աւուրք մեր նո՛ւաղեցան,
և՛ ի բարիութիւն քու մէ խառնեցաք:

Եւ ամանակ ամաց մերոց անդադար ուն
սարդի. և թիւ աւուրց ամաց մերոց
՚ի նսեօթանասուն ամ: Մաթ թէ ա
ռաւել ևս՝ ութսուն ամ. և որ ինչ ա
ւելի է քան զայն՝ ցաւօք և հեծութի
լ: Ինչ ՚ի վճ մեր հեծութի, և խրատե
ցաք. իսկ արդ ո՞ր գիտասցէ զգորութի
բարիութե քո, և կամ յահէ քու մէ
զսրտմտութի քո համարեացի:

Մայ ցոյց ինձ զսջ քո. և որ խոնոր
են սրտիւք, զիմաստութիս քո: 206

ՅԵՐԵՄԻԱՍ ԳՆԱԿԱՆ ԳԵՆԵՐԱԼԻՆ

ԳԵՆԵՐԱԼԻՆ ԵՒ ԳԵՆԵՐԱԼԻՆ

Ի արձապս միջև յնրբ, մխտնարևաց
 ՚ի ծառայս քո: | ցաք առաւօտու
 սղորմութք քով: ցնծացաք և սւրբս
 եղաք շամ աւարս կենաց մերոց:
 Աւրբս եղաք փոխանակ աւարցն, յո
 ռս խոնարհ արարեր զմեզ, և ա
 մացն յորս տեսաք զչարչարանս:
 Հայեա՛ տր ՚ի ծոյս քոյ և ՚ի գործս
 ձեռաց քոց, առաջնորդեա՛ որդւոց
 նոց: եղիցի յոյս տն տոյ ՚ի վր մեր:
 Օ գործս ձեռաց մերոց սղիզ ա
 ռա ՚ի մեզ տր: և զոյս ձեռաց մե
 ռոց աջողո՛ւ մեզ:

Օրհնութք քոյնք քոյնք: Գ

Արբնս կեն ընէ յօգնութի բարձրելոյն,
 ք հովանեաւ այ յերկինս հանգիցէ:
 Լսասցէ տն ընդ ունոց իմ ես. ապա
 լէն իմ ան, և ես յուսամ ՚ի նա:
 Եւ փրկե սցէ դիս յորոգայթէ որսո
 ղին, և ՚ի բանիցն ՚ի խառվաւթէ:
 ՚ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ,
 ՚ի հովանի թեոց նր յուսասցես:
 Այ զգէն շուրջ եղիցի զքե ճշմար
 տութիւն նորա:

Այ երկիցեսս դու յերկիւղէ գիշերէ,
և ոչ ՚ի նեակ՝ որ Թաշի ՚ի տուէ :
Յերէ որ շղի ՚ի խաւարի, ՚ի գայթակ
ղուծէ գիւինն ՚ի հասարակ աւուր
Անկցինն ՚ի կողմանէ քումիէ հա
ղաքք, և բիւրջ ընդաջմէ քումմէ . և
առ քեզ ինչ ոչ մերձեցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեացիս
դու, և գհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես . զի դու ար յօյս իմ էս :

Օ բարձրէն արարեր քեզ ապաւէն,
զի ոչ հասցեն առ քեզ շարք, և տան
լանք մի մերձեցինն ՚ի յարկս քո :
Տրեշտակաց իւրոց պատուէրէլ է վն
քո, ՚ի պահել զքեզ յամ ճնայրհս քո :
Ի բազուկս իւրէնց ընկալցին զքեզ,
զի մի երբէք հարցես զքարի զոտն քո :
Ի վն իճից եքրբից գնասցես դու .
և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և
զվիշապն : Բանցի միս յուսացաւ,
և վրկեցից զնա . հովանի եղէց նմա,
զի ծանեաւ զանուէն իմ :

Կարգացի առիս . և ես լուացցնմա,
և առ նմա եղէց ՚ի նեղութի :

Փրկեցից և վառաւոր արարից զնա,
էրկայն աւուրիք լցուցից, և ցու-
ցից նա զիրկուծիւն իմ:

Օրհնութիւն Սողոմոն բաւրի: Վ՛Լ:

Սօրի է խոստովան լինել տն, և սաղ-
հոս ստել անուան բուժ բարձր ալ:
Պատմել յառաւօտու զողորմութիւն
քո, և զճշմարտութիւն քո ՚ի գեշերի:
Տամնադեաւ սաղմոսարանաւ, ՚ի ձայն
օրհնութեան գովել: Աւրսխ արա-
րեր զիս տր յարարածս քո, և ՚ի գործս
ձեռաց քոց ցնծացայց: Այ՛ զի մեծ
են գործք քո տր, և յոյժ խոր են
խորհուրդք քո: Վ՛Լ անզգամ զայս
ոչ ծանիցէ, և անմիտն զայս: Եւ ա-
նու ՚ի միտ: Ի բուսանիլ մե՛ լու-
րաց սպ խոտ, ՚ի ծառիկէլ պնոցիկ՝ ոյք
գործ են զանօրէնութի: Սատակե սցին
յաւիտենս յաւիտենից, և դու բարձ-
րեալ ես յաւիտեանս տր: Օ՛ հա-
ճաթ ճամօք քո տր, զի աճա՛ թշնամիք
քո կորիցեն, ցրու՛ եւ սցին ամօն՝ ոյք
գործ են զանօրէնութի: Բարձր է զի-
ցի սպ մի եղջերու՛ ի եղջեր իմ, և
ծերութի իմ ՚ի ձեթ պարարտու ե:

ՅԵՍՏԻ

Լստես ակն իմ 'ի Թշափանս իմ, ոչ
յարուցեալ են 'ի վճ իմ չարութիւնս, 'ի
նս լուհիդ ունկն իմ, Լորդարք
ոյ զարմաւենիս ծաղկեացին, որպիս
զմայրսն լիբանանու բազումք եղիցին
Տնկեալք եղիցին 'ի տան ան, և 'ի
գաւիթս ան մերոյ ծաղկեացին,
Լսս և բազումք եղիցին 'ի ծերութի
պարարտութե, գիրգք և փափուկք
եղիցին 'ի պատմել, ուղիղ է ան ան
մեր, և ոչ ոչ 'ի նմա անիրաւութի.

Օրհնութիւն Գաւթի Գաւթի. Գ. Բ.

ՏԹագաւորեաց վայելչութի
զգեցաւ, զգեցաւ ան զօրու
թի ընդ մէջ իւր էած:

Հաստատեաց զաշարհ զի մի
ասանեացի. պատրաստ է անոռ քո
'ի սկզբանէ յաւիտեանս դու ես:
Լմբարձան գետք ան, և ամբարձին
գետք զձայնս իւրեանց, և յօրիցեն
գետք 'ի գնացս իւրեանց:

'ի ձայնէ շուրջ բազմաց, սքանչելի
եղեն սքսանք ծովու:

Սքանչելի ես դու Թր ՚ի բարձունս .
վկայուէց քոց մեք յոյժ հաւատա
ցաք : Տան քում վայելէ սրբութի
Թր ընդ երկայն աւուրս :

Սաղմոս Դոմէի : Չորէւշեմեի : Գ Գ
Վ Ճ վրէժխնդիր, Թր Թժ՝ վրէժ
խնդիր յայանեցար :

Բարձր լեր սր դատես զերկիր . հա
տն՝ զհատուցումն ամբարտաւանից :

Սինչև յե՛րբ մեղաւորք Թր, մինչև
յե՛րբ մեղաւորք սպարժեցցին :

Բարբառեալ խօսէին զանիրաւուրի .
խօսեցցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն
զանօրէնութի :

Ս ժողովաւ բո զո
Թր խոնարհ արարին, և զժառանգու
թի բո չարչարեցին :

Ս յայրին և ըզ
պանդուխտն սպանին . զորքսն էրտո
րեցին . և ասացին՝ ոչ տեսանէ զայս

Թր, և ոչ ՚ի միտ առնու Թժ յակօբայ :

Խմացարուք անզգամք ժողովրդոց՝ և
անմիտք, մինչև յե՛րբ ոչ առնուք ՚ի
միտ :

Ս Կ զի թէ ոյ տնկեաց զունկն՝
ինքն ոչ լուիցէ . կամ ոյ ստեղծ
զանն՝ ինքն ոչ տեսանիցէ :

Որ ի բառե զպոզինս՝ ուն թէ ոչ յան
դ իմանե սցե . որ ուսուցանէ մարդոյ
դ գիտութի . տր ճանաչե զխորհուրդս
մարդկան՝ զի են ընդ ունայնք :

Երանի մարդոյ զոր ի բառեսս դու տր .
և յորինաց քոց ուսուցանեսս դու նմա .
Յո՞՞ծ ուցանեսս դու նմա զաւուրս
չարուէ , մինչև փորեացի խորխորատ
մեղաւորի :

Ոչ մերթէ տր զժողովուրդ իւր , և
զժառանգութի իւր ոչ առնէ անտես :

Մինչև դարձցին իրաւունք յարդա
րութի . ընկալցին զնա ամենեքէն ոյք
ուղիղ են սրտիւք :

Ո՞վ յարեցէ ընդ իս՛ի վճարաց . կամ
ո՞վ հաւասարեացի ինձ՝ ի վճայնո
ցիկ , ոյք գործ են զանօրէնութի :

Եթէ ոչ տն օգնեցէր ինձ , փոքր մի
ևս բնակեալ էր անձն իմ ի դժոխս

Սէտ առնի՛ թէ ահա սասանեցան ուրք
իմ , ողորմութի քո տր օգնեցր ինձ :

Ի սաբազում ցուոց սրտի իմոյ՝ միսկի
մութի քո ուրախ առնեցր զանձն իմ .

Մի՛ հաւասարեացի քեզ ակժող . 212

անօրէնսն . Եւ զստմանէ զփաստակս
ընդդէմ հրամանի : Արասցին զանձն
արգարոյ , և զարիւն ամբիժ պարտա
ւոր անէին : Եւ ար ազատէն
իմ , նժ օգնական յուսոյ իմոյ :

Հատուցէ նց ար ըստ անօրէնու
նց և ըստ շարուէ նց կործանեցէ
զնոսա տէր նժ մեր :

Օգնեալիսն զստմանէ : ԲՊ

Եկայք ցնծացուք ՚ի ար աղաղա
կեացուք առ նժ վրկիչ մեր :

Կանխեացուք առ զի նք խոստովանու
թք . և սաղմոսիւք աղաղակեացուք
առ նա : ԲՏ մեծ է ար . Թաղաւոր
մեծ ՚ի զք նժ երկրի :

Ի ձեռս նք են նժ տիեզերք երկ
րի , և բարձրաւիք լերանց նք են :

Նորա է ծով և նա արար զնա . և ըզ
ցամաք՝ ձեռք նք ստեղծին : Եկայք
երկիրպագուք նժա , անկ ցուք և ըց
ցուք առ արի նն արարչին մերոյ :

Նա թէքն է ար նժ մեր . մեք ժողո
վուրդք ձեռնին նք , և խաչն արօտի նք :

1. յօր է թէ ձայնի նր լուիցէք ,
մի խտացուցանէք զսիրտս ձեր ուր
ի դառնուէ : Յաւուրն փորձուէ
յանապատին : ուր փորձեցին զիս
հարքն ձեր , քննեցին զիս և տեսին
զգործս իմ զքառասուն ամ :

Ս անացի ընդ ազգիս ընդ այնմիկ՝ և
ասացի՝ միշտ մոլորեալ են սրտիւք . և
նաքա ոչ ծանեան զճանապարհս իմ :
Այ երգսւնայ ՚ի քարկուէ իմում , թէ
մոցեն ՚ի հանդիսս իմ :

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠

Առ զՍուրբ Դաւիթ . ՚ի ծանունի զի ամբարն
ընդ Եգիպտոս զերուհինս : Ա և

օրհնեցէք զսր յօրհնուի նոր .
օրհնեցէք զսր ամ երկիր :

Օրհնեցէք զսր և օրհնեցէք զա-
նուն նր . աւետարանեցէք օրըստօրե
զերկուի նոր :

Պատուեցէք ՚ի հեթանոսս զիս ուս նր .
յամ ժողովաւրդս զսրանց լիս նր :

Ա և թէ տր և օրհնեալ է յոյժ . ահար
կու է նա ՚ի վր ամ հառց :

1° մենայն կուռք հեթանոսաց դեր
են. այլ տեր զերկինս սրար,
կոստովանելի և վայելչուի է առս
զի նր. սրբութի և մեծ վայելչուի
ի սրբութե նորա:

Մատուցէք ան տոհմք ազանց, մատու
ցէք ան զփառս և պարտիւ. մատու
ցէք ան զփառս անուան նորա:

1° քէք պատարագս և մտէք ի սրահս
նր. երկիրագագէք ան ի գաւիթս սրբ
բուե նր. և խոովեացի յերեսաց նր
ամ երկիր: Ասացէք ի հեթանոսս թէ
տր թագաւորեաց. հաստատեաց զաշ
խարհ զի մի սասանեացի. և դատե
զժողովուրդս իւր ուղղութիւն:

Աւրախեղիցին երկիրք՝ և ցնծացե
երկիր. զուրձացի՝ ծով լրիւ իւրով.
ցնծացեն դաշաք՝ և ամոր է ի նս:
Յայնժամ ցնծացեն ամ ծառք ան
տառի յերեսաց ան զի գայ, և գայ
նա ի դատել զերկիր:

Ղատե զտիւղերս իրաւամբք, և զժո
ղովուրդս ամ ճշմարտութիւնով:

Սուրբ Գրքի . Ի ժամանակի շե երկերն
Հաստատեցաւ : Պ . Օ .

Տի Թագաւորեց' ցնծասցէ երկիր .
ուրախ եղեցին կղզիք բազումք :

Լ՛մայ և մէդ շուրջ են զնովաւ . յե-
րաւունս և յարդարուի ուղղեալ է
աթոռ նորա :

Հուր առաջի նր գնասցէ , և այրեա
ցէ շուրջ զթշնամիս նորա :

Երեւեցան փայլատակուէք նր տիեզե-
լաց . ետես և սասանեցաւ երկիր :

Երկնք ույ մամ հալեացին յերեսաց
մն , յերեսաց մն մամ երկիր :

Պատմեսցեն երկինք զարդարուի նր .
և տեսցեն մամ ժողովուրդք զփառս
նր :

Լ՛մաչեսցեն ամենեքեան ոյք
երկիրպագանեն կուրց , և ոյք պար-
ծին ՚ի դրօշեալս իւրեանց :

Երկիրպագցեն նմա մամ հրեշտակք
նր , զի լուաւ և ուրախ եղև սիօն ,
և ցնծասցեն դասերք յուգայ վն

իրաւանց քոց տէր : Օ . Ի դու բարձ
րեալ ես ՚ի վր մամ երկրի . յոյժ բորձ
բացար ՚ի վր մամ կուրց :

216 Ոյք

Այք սիրէք զտր՝ ատեցէք զչարուի՝
պահէ տր. զանձինս որբոց իւրոց. ՚ի
ձեռաց մեղաւորի փրկեացէ զնս:
| Դս ծագեաց արդարոյ. ուղղոց
սրտից եղէ ուրախուի: Աւրախ ե
ղէրուք արդարք ՚ի տր. և խոտովան
եղէրուք յիշատակի սրբուէ նր:

Սաղմոս Գու-թի: Գ Լ Ե

Օրհնեցէք զտր յօրհնու թի նոր, զի
սրանչելիս արար: Փրկեաց զնա աջ
իւր, և բազուկ նք իւր: Լըցոյց տր
զփրկուի իւր. առաջի ազգաց յայտ
նեաց զարդարուի իւր: Յիշեաց ո
ղորմութի իւրով զյակոբ. ճշմարտու
թք իւրով զտունն ինչի. և տեսին
ամ ծագք երկրի զփրկուի այ մերոյ:
Լ զազակեցէք առ տր ամ երկիր. օրհ
նեցէք՝ ցնծացէք՝ և սաղմոս ասացէք:
Սաղմոս ասացէք այ մերոյ օրհնութի.
օրհնութի և ՚ի ձայն սաղմոսաց:

Դ ձայն օրհնութի կռածոյ փողոյ օրհ
նութի ցնծութի և ՚ի ձայն եղջէք փողոյ:

աղաղակեցէք առ ՚ի Թագարինն ան
 խոսվեսցի ծով լի իւրով, տիե-
 դերք և ամ բնակիչք նր. և գետք
 ծախս հարցեն ՚ի միասին ձեռամբ,
 և երինք ցնծացեն առ ՚ի ան, զի գայ
 զի հասեալ է ար ՚ի դատել զերկիր:
 Դատե զաշխարհս արդարութիւն, և
 զժողովուրդս իւր ուղղութիւն:

*****

Սուրբ Դատելի Գլ
 Թագաւորեաց՝ բարկա-
 ցան ժողովուրդք, որ
 նստիս ՚ի բրթես, սա-
 նեցաւ երկիր:

Տեր ՚ի սիծն մեծ է, և բարձր ՚ի վճ
 ամ ժողովրդոց:

Խոստովանե եղիցուք անունն քում
 մեծի, զի ահաւոր և նբ է, և պատիւ
 Թագաւորի զիրաւունս սիրէ:

Դու ապարաստեցիր զուղղութիւն,
 զիրաւունս և շարդարուի յսկսբայ
 դու արարեր: Բարձր արարէք զար
 ամ մեր. երկիր պաղէք:

պատուանդանի ոտից նր զի սբ է .
Մովսէս և ահարոն երիցուեք նր .
սամուէլ ընդ այնոսիկ , ոյք կարդան
զանուէն նորա :

Կարդայի՛ն առ տր և նա լսէր նց , և
ի սիւն ամպոյ խօսէր ընդ նոսա :
Պահէին զվկայուի նր , և զհրամանս
զոր ետ նց : Տր ամ մեր դու լսէիր
նց , ամ դու քաւիչ լինէիր նց , և վը
րէժխնդիր ՚ի վր ամ գործոց նց :
Բարձր արարէք զտր ամ մեր , եր
կիրպագէք ՚ի լեաւն սբ նր , զի սբ է
տէր ամ մեր :

Մովսէս գո-ւի : Գ Թ :

Ղաղակեցէք առ տր ամ երկիր , ծա
ռայեցէք ան ուրախուք :

Մտէք առսջի նր ցնծուք , ծանե
րուք զի նա է տր ամ մեր :

Նա արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք
ժողովուրդք և խաշն արօտի նր :

Մտէք ընդ դրուսս նր խոստովա
նուք , և օրհնուք ՚ի յարկս նորա :

Խոստովանե և զերուք անձ, և օրհնե
ցէք զանուն նորա:

Քաղցր է ար, յւանն է ողորմութիւնք.
ազգէ մինչև յազգէ Զնաբարութիւնք:

Սուրբ Գրութիւն: Ա՛

Յողորմութիւն և յիրաւունս օրհնեցից
զքեզ ար. սաղմոս սասցից, և ի միտ
առից: Քանապարհ ամբիծ մինչև է
կէսցէ առիս, զի դնայի էս յամբծու
թէ սրտի իմոյ ի մէջ տան իմոյ:

Ա՛յ էդի առաջի աչաց իմոց զիրս անկ
րաւութե. ոչք առնէ ին զանօրէնութի,
առեցի: Ա՛յ մերձեցև առիս որ թիւրն
էր սրտիւ. խոտորեալ յինէն անզգա
մին, և էս ինչ ոչ փոյթ առնէ ի:

Ա՛ր խօսէր գաղտ զընկերե իւրմէ,
զնա բացէ ի բաց հարած է ի:

Ա՛ր ամբարտաւան էր աչօք՝ և ազահ
սրտիւ, ընդ նմա և հաց ոչ առնէ ի:

Ա՛յք իմ ի հաւատացեալս երկրի,
զի նստցին նսքա ընդիս:

Ա՛ր դնայր ի քանապարհ ամբիծ, նա
պաշտէր զիս:

Այս բնակէր ՚ի մէջ տան իմոյ՝ ար
տանէր զամբարտաւանութի . որ խօսէր
զանկրաւութի , չէր յաջողեալ նմա ա
ռաջի աչաց իմոց :

Ինչ առաւօտս տղանանէ ի զամ մեղա
ւորս երկրի . զի սատակեցից ՚ի քաղաքի
ան զաման՝ ոյք գործեն զանօրէնութի
բարեկամութեամբ .

Լ' ընէ . ուրիշ . երբեք ինչեացի՝ առաւել
ան սխալեացի շինդրանածս էր :

Ճիւր աղօթից իմոց՝ ա
ղաղակ իմ առ քեզ ե
կեացի , և մի դարձուցա
նէր զերեսս քո յինչեւ

Յաւուր նեղուէ իմոյ խոնարհեցա
աթաղանին քո յորում աւարկար
գամ առ քեզ՝ վաղձաղակի լուր ինձ :
Ստատեցան ույ ծուխ աւարք իմ .
և ոսկերք իմ ույ խոխի շրուպան :
Տարայ ես ույ խոտ և ցամաքեցաւ
սիտ իմ . մոռացայ ուտել զհաց իմ
՚ի ձայնի հեծուէ իմոյ :

Ացեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմինս իմ . նմա
նեցայ եւս հաւալասան անապատի .
Եղէ եւս ույ բույաւ երակի . տքնեցայ
և եղէ եւս ույ ճնձղուկ միայն 'ի տանիս
'Ստատեցին զիս Թշնամիք իմ զօրհա
նապազ, և գովիչք իմ ինև երգնուին .
Սմոխիր ույ զհաց կերի . և զըմպե
լին իմ արտասուօք խառնեցի .
Յերեսաց բարկուէ սրամտուէ քո,
չի դու բարձրացուցեր և խոնարհե
ցուցեր զիս : Առուրք իմ ույ հովա
նի անցին . և եւս ույ խոտ ցամաքեցայ .
Ղառ տր յաւիտեան կաս, և յիշատակ
քո աղուէ մինչև յաղա : Ղառ յա
րուցեալ գթասցիս 'ի վր սիօնի . ժա
մանակ գթալոյ նք հասեալէ ժամ
հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս
նք, և 'ի հողս նք գթասցին : Արկի
ցին հեթանոսք յանուանէ բուժմէ .
և ամ Թգլորք երկրի 'ի փոց քոց .
Ե ինէ տր զսիօն, և երևեացի փա
ռօք իւրովք 'ի նմա : Հայեցաւ նա
յաղօթս խոնարհաց, և ոչ

արհամարհեաց զինդ ընձածս նոյն :
Կրեացի այս յազգ յայլ ժողովուրդ
զոր ստացեալ է՝ օրհնեացէ տր :
Հայեցաւ նա ՚ի բարձանց ՚ի սրբուէ
իւրմէ . տր յերկն ից յերկիր հայեցաւ :
Լսել զհեծուի կապելոց . և արձուիլ
զորդիս մահապարտաց : Պատմել ՚ի
սիօն զանուանանս , և զօրհնութիս նր
յեէմ : Ժողովիլ ժողովրդոց ՚ի միա
սին , և Թագաւորաց ծառայել տն :
Պատասխանի ետ նմա ՚ի ճանաչի զօ
րուէ իւրոյ . զնու՛ղուի աւուրց իմոց
ասա՛խնձ , և մի՛ հնկ րզնս ՚ի կէսաւուրց
իմոց . զի ազգէ յազգ ե՛ն ամբ քո :
Խնկզբանէ տր զհիմուես երկրի հաս
տատեցիր , և գործք ձեռաց քոց ելլ
կինք են : Արքա անցանեն , և դու
կաս և մնաս յաւիտեան : Ա՛մքն ուն
զձորձս մաշեացին . և ուն զվերաբրկուս
փոխեացես զնս՝ և փոխեացին :
Բայց դու նոյն ինքն ես , և ամբ քո
ոչ անցանեն . որդիք ծառայից քոց
բնակեացին ՚ի նմա . և զաւակի նոցա
յաւիտեան յաշողեացի : 213 Սու

Աստուծոյ զարեւի ճի

Օրհնեալ անձն իմ զտր, և տմ սու-
կեբք իմ զանուն սբ նր:

Օրհնեալ անձն իմ զտր, և մի մտաւ
նար զամ տաւրս նորա:

Ո՛րբաւ է զմեզս քա ըթ շիէ զամ հի
էւանգու թիս քո:

Ո՛ր իրիէ յապակածու է զկեանս քո,
յապակէ զքեզ սպարմուք և գթուք:

Ո՛ր լու ի բարու է զցանկու ի քո, նո-
յապէսցի սպարմուք մանկու ի քո:

Ո՛ր անէ սպարմուքս տր, և իրաւունս
ամ զրկէ լոց:

Ըջոյց տր զձանաթնս իւր մովսիսի,
և որդւոցն ինրայէ ի զկամս իւր:

Դձած սպարմուք է տր, և թիայնամիտ
և բազում սպարմ:

Ո՛չ իտրաւ բարեկամայ մեզ տր, և ո՛չ
յաւխտեան պահէ ռխս: Ո՛չ ըստ մե-

ղաց մերոց արար մեզ տր, և ո՛չ ըստ
անօրէնու է մերում հատոյց մեզ:

Եւ ի սպարմը են երկինք յերկրէ,
այնպէս սպարացոյց տր զսպարմուք իւր

ի լո երկիւղածաց իւրոց:

ժի

224

Որ

Արչափի հեռի են արևելք յարևմտից
այնչափ հեռի արար ՚ի մէնջ զանօ-
րէնու թիւնս մեր:

Այլ գթայ հայր ՚ի վր սրբւոց իւրոց,
այնպիսի գթասցի անյերկիւ զածս իւր:
Սինս պիտաց պատե զծ ո՛ւ ածս մեր,
և յիւեաց թէ հող եմք:

Մարդոյ ուն խոտոյ են աւուրք իւր,
ուն ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղիկ:

Ընչէ ՚ի նմա հողմ՝ և ո՛չ է, և ո՛չ
ևս երևի տեղի նորա: Բայց ողոր-
մուի մն մնայ յաւիտեանս յաւիտե-
նից ՚ի մո երկիւ զած աղ իւրոց, և ար-
դարու ի նր յորդւոց մինչև յորդիս:

Այք պահեն զուխտս նր, յիշեն ըզ-
պատուիրանս նր և առնեն զնա:

Տր յերկինս պատրաստեաց զածոռ-
իւր, արքայուի նր ամցւն տիրէ:

Օրհնեցէք զտր ամ հրեշտակք նր,
հզօրք զօրուք, այք առնէք զբան նր
՚ի լսել ձայնի պատգամաց նր: Օրհնե-
ցէք զտր ամ զօրուիք նր, պաշտօնէյք
և արարողք կամաց նր: Օրհնեցէք
զտր ամ գործք նր, զի բնդ ամ տեղիս
է տրուի նր: օրհնեա՛ն անձն իմ զտր:

ՄԱԼԻՆԱՆ

Առև՛տ յառև՛ե . ՚ի վերայ ոչխորհմտքի

որորածոց : ՃԿ

որհնեա՛ն անձն իմ զո՛ր , արա՛ծ
իմ մեծ եղևր յոյժ :

Խոստովանու թի ե մեծ վայելչու ի
պեցար , արկել զլոյս սո՛ւ զօթոց . ձգե
ցեր գե. րկինս սո՛ւ զխորան , ե արկեր
ի վ՛ր ջուրց զվե՛րնայարկս նրա

Ո՛րնէ յամպս զգնացս իւր , ե չըջե
նա ՚ի վերայ թեոց հողմոց :

Ո՛րար զհրեշտակս իւր յոյժս , ե
դարչտօնեայս իւր ՚ի հուր կիզելոյ
հաստատեաց զերկիր ՚ի վ՛ր հաստա
տու թե . իւրոյ , զի մի՛ սատանեոցի յա
ւիտեան :

Խորք սո՛ւ զգետ վերարկու է նր ,
ի վ՛ր լերանց կացցեն ջուրք :

Ի սաստե քու մմէ փախիցեն , ե ՚ի
ձայնէ որոտալոյ քու մմէ սարսիցին :

Ելանն ե լեռնանն , ե ի ջանեն դաշտա
նան , ՚ի տեղի յոր հաստատեցեր զնա :

Սահման ե պեր ե ոչ անցանեն , ե ոչ

ևս դառնան 'ի ծածկել զերկիր .
Լ' առքեցեր զաղբիւրս ը ծործորս .
'ի միջոյ լերանց դնասցեն ջուրք .
Լ' ըբուցանել զամ գաղանս վայրի .
յագեացին ցիւֆ 'ի ծարաւս իւրենց .
Լ' նդ թռչունք երկնից բոյնս գիցեն
և 'ի միջոյ վիմաց տացեն զձայնս իւր
եանց . Լ' ըբուցանել զլերինս 'ի շտե
մարանաց իւրոց . 'ի պողոյ գործոց
իւրոց լցցի երկիր .

Բուսուցեր զխոս : 'ի լերինս , զդա
լարի 'ի ծառայութի մարդկանս
հաներ զհաց յերկրէ . գինի ուրախ
տանէ ' իւղ զուարթ , և հաց հաստա
տէ զսիրտ մարդոյ :

Յագեացին ծառքն անտառի , և մյրքն
լիբանանու : զորս դու տնկեցեր .
Լ' նդ թռչունք երկնից ձագս հնցեն .
և բոյն արագ լի ապաւենէ նց .
Լ' երինք բարձունք են եղլերունաց ,
և վէմք ապաւենք նապաստակաց .
Լ' ըրեր զլուսին վ' ս ժամանակի . արե
գակն ծանել զժամ մտանելոյ իւրոյ .

Ի քարեր գիտաւար՝ և եղև զիշեր .
'ի նմա գնան ամ գազանք անտառի .
Կորիւնք առիւծ ուց մանչէն և յա-
վիշտակէն , և խնդրեն յայ զկերա-
կուրս իւրեանց :

Ի ծագել արևու ժողովին , և 'ի մո-
րիս իւրեանց դադարին :

Ելանէ մարդ 'ի գործս իւր , և 'ի վաս-
տակս ձեռաց իւրոց մինչև յերեկոյ :

Այս գի մեծ են գործք քո տր , լամ
նոյ ի մաստուք արարեր , և լցաւ եր-

կիր ստեղծուած ովք քովք : Այս
ծով մեծ և անդորր . 'ի սմա են սո-

յուէք որոց նչ գոյ թիւ , գազանք մե-
ծամեծք և մանուէք . 'ի սմա և նաւք

գնան . վիշտայն զոր ստեղծեր խաղալ
նովաւ : Ամենեքեան քեզ սպասեն և

դու տաս զկերակուրն 'ի ժամաւ .
Տաս դու նոյ և կերակրին , բանաս

լձեռն քո՝ և կերակրես զամենեան
կամօք քովք :

Դարձուցնէ ս զերեսս քո 'ի նոցանէ
և խառովին . հանես զոգի 'ի նոցանէ ,

պակասին և 'ի հող դառնան : 28

Լուսաբեւ զոգի քո և ստանաս զնս,
և նորոգես զերեսս եկրրի:

Եղիցին փառք տն յաւիտեան, և տր
ուրախ եղիցի յաւարածս իւր:

Ո՛հայի յերկիր, և տայ դողալ սմա.
մերձեցի ՚ի շէրինս և ծխեցին:

Օրհնեցից զտր ՚ի կեանս իմ, սաղմոս
ասացից այ իմոյ միջև եմ ես:

Վաղցր եղիցի նմա օրհնուի իմ, և
ես ուրախ եղեց ՚ի տր:

Պակասեցին մեղաւորք յերկրէ, և
ամբարիշտք մի և սգոցին ՚ի նմա. օրհ
նեա՛ն անձն իմ զտր:

Լ՛ԵՆ-Ի՞: Ա՛Ի.

Խոստովան եղերուք տն՝ և կարգա
ցէք զանուէն նր. և պատմեցէք ՚ի հե
թանոսս զգործս նորա:

Օրհնեցէք և սաղմոս ասացէք նմա.
պատմեցէք զամ սքանչելիս նր, և
գովեցարո՛ք յանուէն նր նորա:

Ուրախ եղիցին սիրտք այնոցիկ՝ ոչք
խնդրէն զտր. խնդրեցէք զտր և հօրք
եղերուք, և խնդրեցէք զերեսս նր
յամ Ժ մ:

Երկնքը զսքանչելիս նր զորս արար,
 զարուեստս և զկրաւունս բերնոյ նր
 Օ աւակք աբրահամեան ծառայք
 նր, որդիք յակոբայ ընտրեալք նր:
 Նա ինքն է տր ամ մեր, յամ երկրի
 են իրաւունք նր: Երկնաց յաւի-
 տենից զուխտ իւր, և զբանն զոր
 սրատու իրեաց մինչ ՚ի հազար ամ.
 Օ ուխտն զոր եղ ընդ աբրահամու,
 և զերդուսն իւր ընդ իսահակայ:
 Հաստատեց առ յակոբ զհրաման իւր,
 և առ իէլ զուխտ իւր յաւիտենից:
 Լսէ՛ ձեզ տաց զերկիրն քանանու,
 զվիճակ ժառանգուէ ձերոյ:
 Օ ի էին նորա Թուով սակաւք,
 նուազք և պանդուխտք ՚ի նմա:
 Լնցին նորա ազգէ յազգ, ՚ի Թագա-
 ւորութի ՚ի ժողովուրդ յայլ:
 Ոչ եթող մարդկան մեղանչել նց,
 և կշտամբեաց զԹագաւորս վս նց:
 Մի մերձենայք ասէ՛ յօժեալս իմ,
 և ՚ի մարգարես իմ մի մեղանչէք:
 Կոչեաց սով յերկիր նց, և զամ զօ-
 րուի հացի եբեկ:

Լ՝ աքբեաց առաջի նց այր, ՚ի ծա-
ռայու ՚ի վաճառեցաւ յովսէփ :
Խոնարհ արարին ՚ի կապանս զոտս նր,
և էանց ընդ երկաթ առձն նր :
Սինչև եկեացէ բան նր, և բանսն
փորձեաց զնա :

Լ՝ աքբեաց թագաւորն և ելոյծ զնա .
իշխան ժողովրդեան եթող զնա :

Սագոյց զնա տր տան իւրոյ, իշխան
՚ի վր սմ սաացո՛ւած ող իւրոց :

Խրատել զիշխանս նց սպ զինքն, և
զժերս նց իմաստունս արասցէ :

Եմուտ ի սրայել յեգիպտոս, և յակոր
պանդխտեցաւ յերկիր քամայ :

Լ՝ ճեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ, և
զորացոյց զնս քան զԹշնամիս իւր :

Խարձոյց զսիրտս նց ատել զժողո-
վուրդ իւր, և ՚ի նենգել զժոյս իւր :

Լ՝ աքբեաց զմովսէս ծառայ իւր, և
զահարօն ընտրեալ իւր :

Լչտ նց զբան նշանաց իւրոց, և զար
ո՛ւետստս իւր յերկիր քամայ :

Լ՝ աքբեաց զիսուար՝ և խաւարեցոյց
զնս, զի դառնացուցին զբանս նր : 231

Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա և
սպան զամ ձկուենս նոցա :

Եւաց յերկիր նց գորտ, և ՚ի շտեմա
րանս Թագաւորաց նոցա :

Ըսաց և եկն շանաճանճ, և մժեխ
ընդ ամ սահմանս նոցա :

Դարձոյց զանձրեւս նց ՚ի կարկուտ,
և հուր յերկիր նց բորբոքեցաւ :

Եւհար զայգիս և զթզենիս նց, և
փշրեաց զամ ծառս սահմանաց նց :

Ըսաց և եկն մարտիս, և խառնիճ զի
ոչ գոյր նոցա Թիւ :

Եկեր զամ խոտ երկրի նց, և սպա
ռեաց զամ պտուղ անդոյ նց :

Եւհար զամ անդրանիկս եգիպտաց
ւոց, զսկիզբն ամ վաստակոց նց :

Եւհան զնս ոսկուով և արծաթով, և
ոչ գոյր յազգի նց հիւանդ :

Ուրախ եղև եգիպտոս ընդ ելանել
նց, զի անկաւ աստն ՚ի վր նց :

Սիռեաց ամպ հով մնի առնել նց ՚ի տը
ւէ, և հրով լոյս տայր նց ՚ի գիշերի :

Խնդրեցին և եկն լորամարդի, և հա
ցիւ երկրից լցոյց զնս :

Լէհար զվէմն և բղխեցին Նուրբ, և
 գնացին գետք ընդ անջրդի:
 Յիշեաց զբան իւր սբ, որ ընդ աբ
 րահամու ծառայի իւրոյ:
 Լէհան զժողովուրդ իւր ցնծուք,
 և զընտրեալս իւր ուրախուք:
 Լատնց զգաւառս հեթմասաց, ՚ի վաս
 տակս ժողովրդոց ժառ ճնգեցց զնն
 Օ ի պահեսցեն զվկայաւիս նր, և
 զօրէնս նորա խնդրեսցեն:

Օրհնութի Սաղմոսաց Դաւիթի:

ՁԵ

ոստովան է զէրուք տն՝ զի
 քաղցր է, զի յաւիտեան է
 ողորմութի նորա:

Ո՛խօսեսցի զզօրութիս տն, լսելի տ
 րացի զամ օրհնութիս նորա:
 Լըբանի ոյք պահեն զիրաւունս, և
 առնեն զարդարութի յամ ծամ:
 Ենիշեա՛ զսեզ սր ընդ հաճոյս ժո
 ղովրդեան քոյ, և այց արա մեզ ՚ի
 փրկուէ քում:

Տեսցուք մեք զքաղցրութի ընտրելոց
քոց • ուրախ եղիցուք մեք յուրախու
թի ազգի քո, և գովիցուք մեք ՚ի Ժա
ռանգութի քում: Մեզաք մեք ընդ
հարսն մեր, անօրինեցաք և յանցեաք:
Հարքն մեր յեզիպտոս ոչ իմացան
զսքանչելիս քո, և ոչ յիշեցին զքա
ղում ողորմութիս քո:

Բարկացուցին զքեզ յանցաներն իւր
եանց ընդ ծով կարմիր • փրկեաց ըզ
նս վասն անուան իւրոյ՝ զի ծանի
ցեն զղօրութիս նորա:

Սաստեաց ՚ի ծով կարմիր և ցամաքե
ցաւ, առաջնորդեաց նոցա ընդ ան
դունդս ոսկ ընդ անապատս:

Աեցոյց զնս ՚ի ձեռաց ատելեց նց • և
փրկեց զնս ՚ի ձեռաց Թշնամեաց նց:
Պածկեաց ծով զնեղիչս նց, և մի
՚ի նոցանէ ոչ ապրեցաւ:

Հաւատացին բանի նր, և օրհնեցին
զօրհնութիս նր: Ա ազվաղեցին և մո
ռացան զղօրծս նր, և ոչ անսացին
խորհրդոց նց:

Զանկացան զցանկու ի յանապատի, և
փորձեցին զամ յանջրդի: Այս նոյն
շինդրու՛ածս նոյն, առաքեաց զլիւն ի
յանձինս նոյն: Քարկացուցին զմով
սէս ի բանակի, և զահարոն սբ. տն:
Քաղաւ երկիր և եկուլ զդադան, և
ժածկեաց զբանակն զաբիրոնի:
Հուր վառեցաւ ի ժողովս նոյն, և
բոց մաշեաց զմեղաւորս:

Արարին զորթ ի քորեբ՝ և երկիրդա
դին պատկերի, և փոխեցին զփառս իւ
րեանց ի նմանութի որթաւ խտտակերի:
Սուացան զամ կենարարն իւրեանց,
որ արար զմեծամեծս յեդիպտոս, և
զսքանչելիս իւր յերկիր քամայ, և
զահ իւր ի վր կարմիր ծովաւն:

Ասաց սատակել զնս, եթէ ոչ մովսէս
ընտրեալն կայր առաջի նորա:

Ղարձաւ առ տր և անցոյց զքարկու ի
նորա, զի մի սատակեացին նորա:

Անարգեցին զերկիրն ցանկալի, և
ոչ հաւատացին բանի նորա:

Տրանջեցին ի բանակս իւրեանց, և
ոչ լուան ձայնի տն:

Համբարձ զձեռն իւր ՚ի վերայ նց,
հարկանել զնոսա յանապատի:
Յրոճեացի զաւակնց ը հեթանոսս,
որոճեացի զաւակնց ընդ զաւառս
Վլժեցան նքա ՚ի բէլիեգոյլը, զի
կերին զզոհեալ և զմեռելոտի:
Բարկացուցին զնա ՚ի գործս իւրենց
և յաճախեաց ՚ի վժ նց բէկուսն:
Վպա եկաց ՚ի մէջ փենէհէս, քահեաց
և արդեբաւ մահ. համարեցաւ նմա յար
գարուի ազդէ յազդ մինչև յաւիտեն
Բարկացուցին զնա ՚ի վժ ջուրցն հա
կառակուէ. չարչարեցաւ մովէս վն
նց զի դառնացուցին զհոգի նր:
Հրամայեց շրթամբք իւրովք, և ոչ
սատակեցին զազդն զորասացնցնր:
Խառնակեցն ը հեթանոսս, և ուսան
զգործսնց. ծառայեցին կողցնց. և
էղևնց ՚ի գայթակղուի: Սոհեցին
զուստերս և զդատերս իւրեանց դի
ւայ, և հեղին զարիւն ամբիծ:
Վրիւն ուստերաց և գատերաց իւր
էանց, որ զոհեցին կողց. քանանու.

Ե աղօթեցաւ Երկիր յարեւելսն Ենց, և
պղծեցաւ ՚ի գործոց Ենց, զի պոռնիկ
կեցան ՚ի գնացս իւրեանց:

Բարկացաւ սրտատուք Թոր ՚ի վերայ
Ժողովրդեան իւրոյ, և գարշեցոյց
զժառանգու թի իւր յոյժ:

Մատնեց զնս ՚ի ձեռս հեթանոսաց,
տիրեցին Ենց ատուք իւրեանց և թշնա
միջ իւրեանց և անդեցին զնս, և խոնարհ
եղէն ՚ի ներքոյ ձեռաց Ենց: Բազում
անգամ փրկեաց զնս, և նոցա դառնա
ցուցին զնա ՚ի խորհուրդս իւրեանց,
և կորացան յանօրէնութիւն իւրեանց:
Հայեցաւ Թոր ՚ի նեղութիս Ենց, ՚ի լսել
ձայնի աղօթից նոցա:

Յիշեաց զուխտ իւր՝ և պղծացաւ ըստ
բազում սղորմութեան իւրում և և ա զնս
՚ի գթութիս առաջի անգերաց Ենց:
Փրկեան զմեզ Թոր անմեք, և ժողով
վեա զմեզ ՚ի հեթանոսաց:

Խոստովանեղիցուք անունս թում
նայ. և պարծեցուք յօրհնութիս բոլորս:
Օրհնեալ Թոր անմեք ինչի, յաւիտեանս
յաւիտեանից: Եւ ասացէ անձ ժո
ղովուրդն, և զիցի և զիցի:

Լ' շտե՛ Եղեհոյ, Լ' բառի ճշե տարանի :
Եսայ . Լ' 2 :

Եսասացի 'ի վերանալ յինէնս ա-
ւուրց իմոց, Թէ գնացի ես 'ի
գրուես դժոխոց :

Թողի զամ յետին իմ, և ասացի Թէ
այլ ոչ ևս տեսից պիտի ուն յերկ-
րին կենդանեաց . և ոչ ևս տեսից
զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ :
Պակասեցայ ես յաղբատոհմէ իմմէ . այ-
տուհեաւ Թողի լքի զամ զկէանս իմ :

Եւ գնաց մեկնեցլ յինէն հոգի իմ, ույ
զայն որ քակէ զտաղաւոր . և եղէ ես ույ
զոստայն ստտարաց մերձ 'ի հատանիլ :

Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառա-
ւօտէ ույ 'ի ձեռս ասիւծու, այնպէս
խորտակեաց մանրնց զօսկերս իմ . զի
յառաւօտէ մինչ 'ի զիշեր մատնեցայ :

Ույ ծիծառն այնպէս ձչեցի, որպէս
զողաւնի այնպէս մնեցի . զի նուա-
ղեցան աչք իմ 'ի տեսանելոյ :

Տայեցայ 'ի բարձուես առ տր ամ իմ,
որ փրկեաց զիս . և փառատեցայ յի-
նէնս զցաւս անձինս իմոյ :

ՏՐ վն այսորիկ պատմեցաւ քեզ .
շարժուցեր զանձն իմ, դարձուցեր
զհոգի իմ, մխիթարեցայ և կեցի:

Վհա՛ իխաղաղուի դորձաւ դառնուի
իմ փրկեցեր զանձն իմ, զի մի՛ կորէյց
և ընկեցեր յետոյ զամ զմեզս իմ:

Օ ի ո՛չ թէ որք ՚ի դժոխս են, խոս
տովան առնին առ քեզ, և ո՛չ մե
ռեալք օրհնեացեն զքեզ, և ո՛չ յա
տասցին ՚ի ճշմարտուիս քո անբեան,
ոյք իջանեն ՚ի դժոխս:

Վա՛յ կենդանիքս օրհնեացուք զքեզ
տրօնս և ես այսուհետև մանկունս
ծնայց, որք պատմեացեն զարդարու
թիս քո տր փրկուի իմոյ:

Ես ո՛չ ևս դադարեցից օրհնել զքեզ
յօրհնուի նոր զամ աւուրս կենաց
իմոց յանդիման տաճարիդ այ:
Փառք հօր և որդի՛:

Հոյս կենդանուի, ջոյս և ողորմեն փրկուի
տր յն սն, փրկեա՛ շիտ և փորձեցա՛ շոտս
անջին իմոյ: Մորբոտե՛ր տր՛:

Օ սորաչն և զտղօսեո, ՚ի ճշման Լքիկե
պատմեն կանոնին գացես ՚ի 77. երեսն:

Պսիլ ետեօ և փախեալ , և յօրդանանս
անդրէն դարձաւ ։
Սաղմո . 113 . 3 ։

ԺԵ

ԼԵՆԻՍ
ՃՕ

ՈՍՏՈՎ ԼՆ

եղերուք տեառն զի
քաղցր է, զի յաւի-
տենէ սղորմութի նր՝

Լսուցեն փրկելք տն, զորս
փրկեց ՚ի ձեռաց Թշնամւոյն

Յամ գաւառաց ժողովեաց
զնս, յարեւելից և յարեւմտից ՚ի հիւ-
սիսոյ և ՚ի ծովէ: Մարտեցան նորա
յանասրատի յանջրդի ճանապարհի, և
քաղաք բնակուէ ոչ գտին:

ԺՕ

241

Քաղ

Քաղցեան և ծարաւեցան, և անձինք
նոցա ՚ի նոսին նուճաղեցան :

Լ՛ղաղակեցին առ տր ՚ի նեղուէ իւր
եանց, և ՚ի վշտաց նց փրկեաց զնս :

Լ՛աաջնորդեց նց ՚ի ճնայրհ ուղիղ, զի
երթիցեն ՚ի քաղաք բնակուէ իւրէնց

Խոստովն եղիցին տն ողորմուէց նր,
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :

Օ ՚ի յագեցոյց զանձինս քաղցելս, և
զանձինս կարօտելս լի՛ արար բարութ :

Ո՛րք նստէին ՚ի խաւարի և ՚ի ստոճէրս
մահու, կապեալ էին յաղքատութե

ոսյ յերկաթս : Օ ՚ի դառնացուցին
զբանն այ, և զխորհուրդս բարձրե

լոյն բարկացուցին : Խոնարհ եղեն
՚ի ցաւոց սիրտք նոցա, տկարացան,

և ոչ ոք էր որ օգնէր նց :

Լ՛ղաղակեցին առ տր ՚ի նեղուէ իւր
եանց, ՚ի վշտաց նց եհան զնս :

Փրկեաց զնս ՚ի խաւարէ և ՚ի ստոճե-
րաց մահու, և խղեաց զկապանս նց :

Խոստովն եղիցին տն ողորմուէց նր,
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :

Օ ՚ի փշրեաց զդրուսս պղճիս, 242

և զնիգս երկամիս խրատկեաց :
(Օգնեաց նց ՚ի ճանապարհի անօրե-
նուէ իւրեանց, զի վս մեղաց իւր-
եանց խոնարհ եղեն յոյժ :

Յամ կերակրոց գարշէին սիրող նց՝
մերձեցան մինչև ՚ի դրունս մհու :
Լղաղակեցին առ տր ՚ի նեղուէ իւր-
եանց, ՚ի վշտաց նց ապրեցուց զնս :
Լապրեաց զբան իւր և բժշկեց զնս,
և փրկեց զնս յապականուէ իւրեանց :
Խատուվն և զից նսն ողորմուէց նր,
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :
Մատուցեն նմա պատարագ օրհնուէ,
և պատմեաց նսն զգործս նր ցնծութի :
Ոյք իջանէին ՚ի ծով նաւուք, և
առնէին զգործս ՚ի ջուրս բաշուժս :
Նոսա տեսին զգործս նսն, և զսքան-
չելիս նորս ՚ի խորս անդնդոց :
Լաց և յարեաւ հողմ և մրրիկ, և
բարձրացան ալիք նր : Աջանէին յեր-
կինս և իջանէին յանդուդս, և ան-
ձիւք նց յանձինս իւրեանց մաշկ ցան :
Խոտիցանս սասանեցան ույ արբելք,
և ամ իմատուի նց ընկաւ : 243

Լ՝ զս զակեցին առ տր ՚ի նեղուէ իւր-
 եանց, ՚ի վշտաց նց կեցոյց զնս:
 Դարձոյց զմրրիկն յօդս՝ և դադարե-
 ցան ալիք նր. ուրսխ եղեն զի դադա-
 րեցան, և առաջնորդեաց նց ՚ի նաւա
 հանգիստ կամաց իւրեանց: Այստտ
 վան եղիցին տն ողորմուէց նր, և
 սքանչելեաց նր որդիք մարդկան:
 Բարձր արասցեն զնա ՚ի ժողովս ժողո-
 վրդոց, և յաթոռս ծերոց օրհնեացեն
 զնա, Ս ՚ի դարձոյց զգետն ՚ի ցամաք, և
 զշնացս ջուրց յերկիր ծարաւուտ:
 Լ՝ բար զերկիրն պողաբեր յաղտաղ-
 տուկս, վս չարուէ բնակչաց նց:
 Լ՝ բար զանապատն ՚ի ճահիճս ջուրց, և
 զերկիրն ծարաւուտ ՚ի գնացս ջուրց:
 Բնակեցոյց ՚ի նմա քաղցեալս, և շի-
 նեցին քաղաք բնակուէ իւրեանց:
 Արեցին արոս և անկեցին այգիս, և
 արորին պտուղ արմտեաց իւրեանց:
 ( ) Օրհնեաց զնս և բազմացան յոյժ,
 և անասունք նց ոչ նուաղեցան:
 Կուճազեցան նորա և չարչարեցան, ՚ի
 նեղուէ չարեաց և ՚ի վշտաց:

Եկն անարդուի ՚ի վր իշխանացնոյ,
մուտրեցոյց զնս յանապատի և ոչ ՚ի
ճանապարհի:

()Գնեաց անանկին յաղքատուէ, և
առաջնորդեաց ույ խաշին ալբնոյ:
Տեսցեն ուղիղք և ուրախեւիցին,
և ամ անորէն խցցէ զբերան իւր:
Ով է իմաստուն որ պահեացէ զայս,
և ՚ի միտ առցէ զողորմութիս սնս:

Որհն է Կարմուշ Գուրի:

Որհն է Կարմուշ Գուրի:

ՃԼ

ատրաստ է սիրտ իմ ամ, պատ
բաստ է սիրտ իմ օրհնել և
սաղմաս ասել քեզ փառք
իմովք:

Սարթիք փառք իմ, զարթիք սաղ
մասիւք և օրհնուք, և ես զարթեյց
առաւօտուց:

Խոստովն եղէցքեզ ՚ի Ժողովուրդս
տոյ, և սաղմաս ասացից քեզ յաղինս:
Մեծ եղև մինչև յերկինս օղորմութի
քո, մինչև յամպս ճշմարտութի քո:

Բարձրեալ էս դու յերկինս ան, և
յամ երկրին փառք քո: Այ փրկե-
ցան սիրելիք քո, կեցո՛ աջով քո և
լուր մեզ: Ա՛ճ խօսեցաւ ՚ի սրբուհի
իւրմէ, բարձր եղէց՝ բաժնեցից զսիւ-
բէմ, և զհովիտս յարկաց չափեցից:
Իմ է գաղայադ և իմ է մանասէ,
եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ:

Յուգայ Թագաւոր իմ, մովաբ ա-
ւազան յուսոյ իմոյ:

Յեդովմէ ուղղեցից զգնացս իմ, և
ինձ այլազգիք հնազանդք եղեն:

Ստարցէ զիս՚ի քաղաք ամուր, կամ ո՛վ
անշնորհեսցէ ինձ մինչև յեդովմէ:

Եթէ ո՛չ դու ան ուր մերժեցեր ըզ
մեզ, և ո՛չ ելեր ան ընդ զօրս մեր:

Տուր մեզ օգնութի ՚ի նեղուէ, զի
սո՛ւտ է փրկութիւն մարդոյ:

Լստուծով արասցո՛ւք զօրուհի, և նա
յամօթ արասցէ զթշնամիս մեր:

Ի հոգարո՛ծ. Սաղմոս Գո՛ւնի: Ա՛՛՛՛

Ա՛ճ օրհնուէ իմոյ մի լուեր, զի բե-
րան մեղաւորի բերան նենգաւորի
բացաւ ՚ի վերայ իմ, 246 ԽՕ

իյօսեցան զինէն լեզուաւ նեւգաւո
րաւ . և բանիւ ատելուէ պաշարեցին
զիս : Մարտեան ընդիս ՚ի տալապար
տուց , փոխանակ սրբոյ իմոյ մատնէ
ին զիս , այլ ես յաղօթս կայի :

Հատուցն ինձ չար փոխանակ ըբար
ւոյ , ատելուի փոխանակ սիրոյ իմոյ :
Կացն ՚ի վր նր մեղաւոր , սատանայ
կացցէ ընդաջմէ նորա :

՚ի դատաստանէ իւրմէ ելցէ դատապր
տել . և աղօթք նր ՚ի մեղս դարձցին :
Եղիցին աւուրք նր նուազք , և զայ
ցելուի նր , զայն այլ տարցէ :

Եղիցին որդիք նր որք և կին նր այ
րի . սահեսցին փոփոխեսցին , որդիք
նր մուրողք եղիցին և ելցեն ՚ի բլ
նակուծէ իւրեանց :

Քննեսցէ փոխատու զամինչս նր , և
յափշտակեսցեն օտարք զվաստակս նր
Մի՛ գտցի օգնական նմա , և մի՛ ոք
ողորմեսցի ՚ի վր որբոց նորա :

Եղիցին որդիք նր ՚ի սատակումս , և
յազգէ ջնջեսցի անուն նորա :

Յիշեսցին մեղք հօր նր առաջիտն .

և մեղք մօր նր մի ջնջեցին , և ե-
ղիցին առաջի տն յամ ժամ :

Սատակեցի յերկրէ յիշտի նր . փոխա-
նակ զի ոչ յիշեց առնել զողորմութի :

Հալածեաց զայր աղքատ և զտնանկ ,
սպանանել զայն որ խոնարհ է սրտիւ :

Սիրեց զանէծս՝ և ելցէ նմա . ոչ կամե-
ցաւ զօրհնութի , հեռի եղիցի ՚ի նմանէ :

(1) գեցաւ զանէծս ոսկի հանդերձ ,
մտցէ ոսկի ջուր ՚ի փոր նր , և ոսկի ձէթ

ընդ ոսկերս նորա :

Եղիցի նմա ոսկի հանդերձ զի ազանի ,
ոսկի գօտի՝ որ ամի հանապաղ ընդ մէջ :

Լա յս գործ է այնոցիկ , ոչք չարախօս
կային զինէն առ տր , և ոչք խօսեին

չար զանձնէ իմմէ : Լա յլ դու տր տր՝
արա՛ ընդիս ըստ անուն քում , զի

քաղցրէ ողորմութի քո , և փրկեա՛ զիս .
զի աղքատ և տնանկ եմ ես :

Սիրա իմ խռովեցաւ ՚ի փորի իմում , և ես
ոսկի ստուներ ՚ի խուսափիլ իմում պա-

կասեցայ , և թօթափեցայ ոսկի մորախ :

Օրունկք իմ տկարացան ՚ի պահաց , և
մորմին իմ այլազունեցաւ յիւղոյ :

Եղէ ևս նախատ նց, տեսին զիս և
չարժեցին զգլուխս իւրեանց:

Օգնեա՛ ինձ տր ան իմ, և փրկեա՛
զիս ըստ ողորմութե քուս:

Մանկեան զի ձեռն քո այս է, և
գու տր արարեր զայս: Նոբա ան ի
ծանեան և գու օրհնեսցես. ոյք յա-
րուցել են ՚ի վր իմ, զամօթ կրեցեն
այլ ծառայ քո ուրախ եղցի ՚ի քեզ:

Օգնեցին զամօթ՝ ոյք չարսխօս կային
զանանէ իմմէ, և արկցեն ան կրկնոց
զամօթ իւրեանց զիւրեամբք:

Լիւ ևս խոստովան եզեց առ տէր
յոյժ բերանով իմով, և ՚ի մէջ բազ-
մաց օրհնեսցից զքեզ:

Օ ի եկաց նա ընդ աջմէ տնանկիս,
՚ի փրկել զիս յայնցանէ՝ ոյք հալա-
ծ են զանձն իմ:

Ի Խոսարած. Մաճոս գաւթի: Ա՛մ:

Լաց տր ցտր իմ, նի՛տա ընդ աջմէ
իմմէ, մինչև եղցի զթշնամիս քո
պատուանդան ստից քոց:

Գաւազան զօրութե առաջեսցէ քեզ
տր ՚ի սիօնէ, և տիրեսցես գու ՚ի մէջ
թշնամեաց քոց:

Բնդ քեզ է սկիզբն աւուր զօրուէ .
 Ի վայելչուի նբց քոց յարգանդէ յա
 ռաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ .
 Երդ ո՛ւաւ տր և ո՛չ և ս զղջասցի , թէ
 գու է ս քահանայ յւտն ըստ կարգին .
 մեւ լքիսե դեկի , և տր ը աջմէ քու մէ
 կտորտակե սցէ յաւուր բարկուէ ըզ
 թագաւորս . դատէ զհեթանոսս և բա
 զում առնէ զհարու՛ածս , և խորտա
 կե սցէ զգլուխս բազմաց յերկրի :
 Օ ուղիսս Ի ճանապարհի արբուսցէ . վն
 ախորիկ և բարձր արասցէ զգլուխս .

ՄԵՆԻՄ : ԱՅ

սատովն եղէց քեզ տր բուրով
 սրտի՛ւ իմով , Ի խորհուրդս ուղ
 զոց Ի ժողովուրդս . մեծ են գարծք
 տն , և քննեալ են յամի կամք նր .
 Խոստովանու թի և վայելչու թի են
 գործք նր , արդարու ի նր մնայ յա
 լիտեանս յաւիտենից :

Յիշատակ արար սքանչելեաց իւրոց .
 ողորմած գթած է տր , կերակուր
 տայ երկիւղածաց իւրոց : 250 ՅԵ

Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր ,
զգորուի գործոց իւրոց պատուի-
րեաց թողովորդեան իւրում :

Տալ նց զժառանգուի հեթանոսաց ,
գործք ձեռաց նր արդարուի և իրա-
ւունք են : Հաւատարիմ են յամի
պատուիրանք նր , հաստատեալ են յա-
ւիտեանս յաւիտենից , արարեալ են
ճշմարտութիւն և ուղղութիւն :

Փրկուի առաքելց տր թողովորդեն իւ-
րաւմ . պատուիրեց յաւանից զուխտ
իւր , նք և ահեղ է անուեն նորա :

Սկիզբն զգծնուէ երկիւղ տն , իմաս-
տուի բարի ամենեցուն ոյք առնեն
զնա , և օրհնուի նր մնայ յաւիտենս
յաւիտենից :

Լուսեալի . ի վն ազալ խորուէ , անգեոյ
և շտաբիոյ : Ա՛՛՛՛՛ :

Լորանեալ է այր՝ որ երկնցի ի տնէ ,
զպատուիրանս նր նա կամի յոյժ :

Նգոր եղիցի յերկրի զաւակ նր , և
յազդ ուղղաց օրհնեսցի :

Փառք և մեծութիւնն ի տան նր , ար-
դարուի նր մնայ յւտնս յաւիտենից :

Մաքեաց ՚ի խաւարի լոյս ուղղաց,
ողորմած գլծած և արդար է տր:
Բաղցր այր սղարմի և տայ փոխ յօրի
նէ զքան իւր ՚ի դատատանի, զի յա
ւիտեան նա մի տասանեցի:

Յիշատակ յաւտնից եղիցի արդարն,
՚ի համբաւէ չարէ նա մի երկիցէ:
Պատրաստ է սիրտ նր յուսալ առ ան:
Հաստատել է սիրտ նր և նա մի երկի
ցէ, մինչև տեսցէ ՚ի թշնամիս իւր:
Սփռեաց և ետ աղքատաց, արգարու ի
նր մնայ յաւիտեանս յաւիտե ից և
եղջիւր նր բարձր եղիցի փառօք:
Մեղաւորն տեսցէ և բարկասցի, զս
տամուռս իւր կրճտեաց և հալեացի,
և ցանկուի մեղաւորաց կորիցէ:

ԼԵՆԻՆՆԻ ԱԺԻՐ

Օրհնէ ցէք մանկուիք զտր, և օրհ
նէ ցէք զանուն տեառն:
Եղիցի անուն տն օրհնեալ, յայտ
հետէ մինչև յաւիտեան:
Յարևելից մինչև ՚ի մուտս արևու,
օրհնեալ է անուն տն:
Բարձր է ՚ի վր ամ աղղաց տր, և
իւրեկնս են փառք նր: 252 Ո՛Վ

Ով է ունի տր ան մեր ՚ի բարձունս
բնակեալ, և զխոնարհս տեսանէ յեր
կինս և յերկրի:

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և
բարձր առնէ զտառապէլս յաղբեաց:
Նստուցանէ զնս ի շխանս, ընդ իշ-
խանս ժողովօրդեան իւրոյ: Քնակե-
ցուցանէ զամուլն ՚ի տան ուրախա-
միտ, ունի մայր որդեւովք բերկրեալ:
Լեւեալս: ՃՅԻ

Յեւանէ ին ին յեգիպտոսէ տանն
յակոբայ ՚ի ժողովօրդեանէ այլսզգէց:
Եւ ի հրէաստան սրբուի նորա, և
իւրայել իշխանուի նորա:

Օով ետես և փախեալ, և յորդա-
նան անդրէն դարձաւ:

Երինք ցնծացեն ունի խոյք, և բը-
լուրք ունի գառինք մաքեաց:

Օ ի է քեզ ծով զստեսեր և փա-
խեար, կամ գու յորդանան զի դարձար
անդրէն: Երինք ցնծացէք ունի խոյք,
և բլուրք ունի գառինք մաքեաց:

Յերեսաց տն սասանեցաւ երկիր
յերեսաց այ յակոբայ: 253 Ո

Ա դարձոյց զվ մն ՚ի վասկա ջոււլց,
և զապառաժն յաղբերակուանս:

Մի մեզ ար մի մեզ այլ անուան բոււ
տուր զվտուս, վն ողորմուէ և ճշմար
տուէ քո: Մի երբէք ասասցեն ՚ի
հեթանոսս, թէ ուր է ան նց:

Ը մեր յերկինս և յերկի, զամ
զոր ինչ կամեցաւ և արար:

Կուռք հեթանոսաց ոսկի և արծ թ են
ձեռագործ են որդւոց մարդկան:
Բերան ունին՝ և ոչ խօսին, աչառ
նին՝ և ոչ տեսանեն:

Ը կանչս ունին՝ և ոչ լսեն, ունչս
ունին և ոչ հոտոտեն: Չեռս ունին՝
և ոչ շոշափեն, ոտս ունին՝ և ոչ գնան.
և ոչ գոյ բարբառ ՚ի կոկորդս նց:

Եման նց եղիցին ոյք արարին զնս.
անքն ոյք յուսացեալ են ՚ի նս:

Տուն խորայէ լի յուսացաւ ՚ի ար, օգ
նական և ընդունեալ է նոցա:

Տուն ահարունի յուսացաւ ՚ի ար, օգ
նական և ընկերօղ է նոցա:

Երկիւղածք ան յուսացան ՚ի ար. օգ
նական և փրկիչ է նց: 254 Յի

Յիշեաց զմեզ տր և օրհնեաց զմեզ .
օրհնեաց տր զտուհնն իհի . օրհնեց
տեր զտուհնն ահարօնի :

Օրհնեաց տր զերկիւղ ծս իւր , ըզ
փոքրկուհնս և զմեծամեծս :

Յաւելցէ 'ի ձեզ տր , 'ի ձեզ և յոր
բիս ձեր : Օրհնեալ էք դուք 'ի
տնէ , որ արար զերկինս և զերկիր :
Երկիրք երկնից տն են , և զերկիրս
ետ ուղւոց մարդկան :

Ոչ թէ մեռելք օրհնեսցեն զքեզ տր ,
և ոչ տմքն՝ ոյք իջանեն 'ի դժոխս :
Լև կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ
տր՝ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան :

Լեւ-ի . ճԺ . Դ .

Իրեցի զի լուիցէ տր զձայն
ազօթից իմաց . զի փոսնարհե
ցոյց զուհնն իւր առիս , և ես
յաւուրս իմ կարդացի առ
նա : Երջեցան զինև երկուք մա
հու . և զերջաք դժոխոց գտին զիս :
Օհեղուի և զանձկուի գտի , 255

և զանունն տնն կարդացի :

Ո՛ր տը փրկեա՛ զանձն իմ . ողորմած ան-
մէր ողորմի և պահէ զտղայս տը .
Ես խոնարհ եղէ և տը կեցոյց զիս ,
դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո , զի
տը օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահունէ , զաչս
իմ յարտաւանաց , և զոտս իմ ՚ի զայ-
թակուէ , հաճոյ եղէց առաջի տնն
յերկիւին կենդանեաց :

Լ՛ՅԵՒ-Ե՛Ո՛՝ ԱՄԵՆ .

Հաւատացի զոր և խօսեցայ , և ես
խոնարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի ՚ի զարմանալ իմուժ , թէ
ան մարդ սուտ է :

Օ ինչ տաց տրիտուր տնն , ընդ անի
զոր և ետ ինձ :

Օ բաժակ փրկուէ ընկալայց , և զա
նունն տնն կարդացից :

Օ աղօթս իմ տնն տաց՝ առաջի ան
ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի տնն մահ սբց
իւրոց . ո՛ր տը ես ծառայ քո եմ , ծա-
ռայ և որդի աղախնոյ քու :

Հատե՛ր զկապանս իմ, քեզ մատուցից
պատարագ օրհնուե՛, և զանուն ան
կարգ-ագից: Օ տղօթս իմ ան տայ ա-
ռաջի ան՝ ժողովուրդեան նր, 'ի զա-
ւիթս տան ան, և 'ի մէջ քո եղէմ:

Լ՛եւ-տ: Ն՛ժ:

Օրհնեցէք զտր ան ազիւք: գովե-
ցէք զնա ան՝ ժողովուրդք:

Օ օրասցի սգոբմուի նր 'ի վս մեր:
և ճշմարտուի ան մնասցէ յաւիտեան:

Լ՛եւ-տ: Ն՛ժ:

Խոստովան եղերուք ան զի բարի է,
զի յաւիտեան է սղորմուի նր:

Լ՛սասցէ տուն իսրայելի՛ զի յաւ՛:

Լ՛սասցէ տուն ահարօնի, զի յաւ ի՛:

Լ՛սասցէն երկիւղածք ան, զի յա՛:

'ի նեղուե իմում ես առ տր կար-
դացի, և լուաւ ինձ յանգորր:

Տր է իմ օգնական և ես ոչ երկէցց,
զի՞ արասցէ ինձ մարդ:

Տեր է իմ օգնական, և ես տեօից 'ի
Թշնամիս իմ:

Բարի է յուսալ 'ի տր՝ քան յուսալ
ժ՛:

ի մարդիկ , բարի է յուսալ ՚ի տեր՝
քան յուսալ իշխանս :

Լ մենայն ազինք շրջեցան զինև , և
անուամբ տն յաղթեցի նց :

Ե շրջելով շրջեցան զինև , և պաշա-
րեցին զիս ՚ի միասին , և անուամբ
տն վանեցի զնոսա : Ե ուրջ եղեն
զինև ուղ մեղուք , վառեցան բորբո-
քեցան ուղ փուշք ՚ի հուր , և ան-
ուամբ տն մերթեցի զնոսա :

Ի մերթելն դրդուեցայ , և եղե
մերձ ՚ի գլորիլ , և տր ընկալաւ զիս :

Օ օրու թի իմ և օգնուի իմ տր , և
եղև ինձ ՚ի փրկուի : Զայն ցնձուե-
փրկուեմ ՚ի յարկս արդարոց :

Լ ջ տն արար զօրուի , աջ տն բարձր
արար զիս , և աջ տն արար զօրուի :

Ոչ մեռայց , այլ կեցից՝ և պատմե-
ցից զգործս տն :

Խրատելով խրատեաց զիս տր , և ՚ի
մահ ոչ մատնեաց : Իացեք ինձ ըղ-
գրուես արդարուե , զև մտից ընդ
այն , և խոստովան եղեց տն : 255

Եւ զուսն տնէ, և արդարք մտա
նեն ընդ սաւ:

Խոստովան եղէց քեզ տր, զի լուար
ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութի:

Սէմն զոր անարգեցին շնորհքն,
նա եղև գլուխ անկեան:

Ի տնէ եղև այս, և է սքանչելի ա
ռաջի աջաց մերոց:

Երար է զոր արար տր, եկայք ցրն
ծասցուք և ուրախ եղևցուք ՚ի սմա:

Մտր փրկեան, ոտր առաջնորդեան
օրհնեալ որ գալոցես յանուն տն,
և օրհնեցաք զքեզ ՚ի տանէ տն:

Տր ան մեր երեւցաւ մեզ, արա
րէք տօնա ուրախուէ կանխաւ, մին
չև յանկիւնս սեզանոյ:

Եւ իմ ես դու և խոստովան ե
ղէց քեզ, ան իմ ես դու և բարձր
արարից զքեզ:

Խոստովան եղէց քեզ տր զի լուար
ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութի:

Խոստովան եղերուք տն, զի բարի է,
զի յաւիտեան է ողորմութի նր: 259

ԼՆԵՆԻՄ: ՃԺՐ

Երանեալ են ամբիժք 'ի ճանապարհի, և ոչք զնան յօրէնս տնո
 Երանի ոչք քննեն զվկայութիս նր.
 Բողոքով սրտի՛ն իւրեանց խնդրես
 ցեն զնա:

Ոչ թէ ոչք գործեն զանօրէնութի,
 'ի ճանապարհս նորա գնասցեն:

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս
 քո՛ 'ի պահել ինձ յոյժ:

Երանի թէ յաջողէլ էին ինձ ճնայրհք
 իմ, 'ի պահել ինձ զարդարութիս քո:

Յայնժամ ես ոչ ամաչեի 'ի զգուշանալ
 ինձ 'ի պատուիրանս քո:

Խոստովան եղէց քեզ տր յուղղութի
 սրտի իմոյ: օմ պուսայց զիրաւունս

արդարութեան քո:

Օ իրաւունս քո պահեցի, մի թողուր
 զիս մինչ իսպառ:

Ի՛նչ ուղղեսցէ երկնատարդ զճանապարհս
 իւր, այլ 'ի պահել զքանս քո:

Բողոքով սրտի՛ն իմով խնդրեցի ըզք
 քեզ: մի մերժեր զիս

Ի պատուհիրանաց քոց :

Ի սրտի իմում Թագուցի զբանս քո,
ոպ զի մի՛ մեղայց քեզ :

Օրհնեալ ես դու ար, ուսո՛ւննձ զար
գարուծիւնս քո :

Երթամբք իմովք պատմեցից զամ
իրաւունս բերանոյ քո :

Ի ճանտարհս վերջուէց քոց զուար
ձացայ, ոպ յամ ՚ի մեծութե :

Ի պատուհիրանս քո հոգացայ, և ըզ
գուշացայ ՚ի ճանտարհս քո :

Օ իրաւունս քո խօսեցայ, և ոչ մո
ռացայ զբանս քո :

Հատո՛ ծառայի քում, զի կեցից և
պահեցից զբանս քո :

Օ արթ ո՞ զոչս իմ, և նայեցայց ՚ի ըս
քանչե լիս օրինաց քոց : Անդու խտ

եմ ես յերկրի, մի՛ Թագուցաներ յի
նէն զպատուհիրանս քո : Քախագէց

անձն իմ, ՚ի ցանկալ ինձ իրաւունս
քո յամ թամ : Մաստեցեր ամբար

տաւանից անիծ եալոյք խոտորեցան
Ի պատուհիրանաց քոց : Ի բայ արս

յի՛նն զնախատինս և զարհա 261

Համարհանա, զի վկայուիս և խընդ
րեցի: Բանդինստան իշխանք և չա
րախօսեին զինէն. այլ ծառայ քո
խորհէր յերաւուենս քո:

Օ ի վկայուիք քո խօսք իմ էին, և
խորհուրդք իմ յարդարուի քո:

Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող տը կե
ցո՞ զիս ըստ բանի բուժ: Օ ճանա
պարհս իմ պատմեցի քեզ՝ և լուար
ինձ. ուսո՞ ինձ զարդարուիս քո:

Ի ճանապարհս արդարուեց քոց իմաս
տուն արագիս, և քննեցից զսքնչե լիս
քո: Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ճանձրու
նալ: Հաստատեա՞ զիս ՚ի բանս քո:

Օ ճանապարհս մեղաց ՚ի բաց արա՞
յինէն, և յօրէնս քո ողորմեա՞ ինձ:

Օ ճանապարհս ճշմարտուէ քո ընտրե
ցի, և զերաւուենս քո ես ոչ մոռացայ:

Մերձեցայ ես ՚ի վկայուիս քո, տը
մի յամօթ առնէր զիս: Ի ճանա
պարհս պատուէրանաց քոց ընթա
ցայ, զի անդորր արարեր սրտի իմոյ:

Օրէնսդէտ արագիս տը ՚ի ճանապարհս
երաւանց քոց, և խնդրեցից զնա 262

յամ ժամ: Իմաստունն արա զիս, և
քննեցից զօրէնս քո, և պահեցից
զնա բոլորով սրտիւ իմով:

Լ' Այնորդեալն ինձ ի շաւիղս պատուի
րանաց քոց, զի ընդ նս հաճեցայ:
Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ ի վիսջուիս
քո, և մի յագահուծիւնս:

Դարձո՛ զաչս իմ, զի մի տեսից զնան
րուի, ի ճանապարհս քո կեցո՛ զիս:
Հաստատուա՛ ծառայի քում՝ զբան
քո յերկիւղ քո:

Հան յինէն զնախատինս զոր և կարծե
ցի. զի դատաստանք քո քաղցր են:

Լ' Հա՛ ցանկացայ պատուիրանաց քոց,
յարդարուէ քում կեցո՛ զիս:

Լ' Կեսցէ ի վ՛ր իմ ողորմուի քո տր,
և փրկուի քո ըստ բանի քում:

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս
բանիւք, զի ես ի բանս քո յուսացայ:

Մի՛ ի բացեայ առներ ի բերանոյ
իմմէ զբան ճշմարտուէ մինչև յոյժ:

Ղահեցի զօրէնս քո յամ ժամ, յաւե
տեան և յաւիտենս յաւիտենից: 263

Կնայի ես յանդորրու, զի զպատ-
ուհիբանս քո խնդրեցի:

Խօսեի զվկայուհիս քո առաջի Թա-
գաւորաց, և ոչ ամաչեի: Խորհեի
'ի պատուհիբանս քո զոր սիրեցի:

Համբարձի զձեռս իմ'ի պատուհիբանս
քո զոր սիրեցի, և խորհեի յարդա-
բուէքում: Յիշեա՛ զբան ծառայի
քո՛ յոր և յուսացուցեր զիս:

Սա մխիթարեցէ զիս 'ի խոնարհուէ
իմսւմ. զի բան քո կեցոյց զիս:

Լ'մբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ոչ խո-
տորեցայ: Յիշեցի զերաւուեսս քո
յաւիտենից տը, և մխիթարեցայ:

Տրամուհի կաշաւ զիս. 'ի մեղաւորաց
և ոյք Թողին զօրէնս քո:

Կոպեղի են ինձ իրաւունք քո, 'ի
տեղւոջ պանդխտուԹե իմոյ:

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուեսս քո տը,
և պահեցի զօրէնս քո:

Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս,
զի զարդարուհիս քո խնդրեցի: 264

ԼՆԵԼ-Ի՞՞՞

աժինն իմ ես դու ար, ասացի
պահել ինձ զօրենս քո:

Լ՞ զաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտի՛ն
իմով, ողորմեա՛ ինձ ըստ բանի քում:
Խորհեցայ ՚ի ճանապարհս իմ, և դար
ձաւցի զոտս իմ ՚ի վկայուհիս քո:

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ ՝ զի
պահեցի զպատու՛իրանս քո:

Տոռուք մեզոց պատեցան զինն, այլ
զօրենս քո ես ոչ մոռացայ: Ի՞նչ մէջ
գիշերի յառնէի խռատովան լինիլ առ
քեզ, վն՛ իրաւանց և արդարուէ քո:

Հաղորդէի ես ամերկիւ զածաց քոց,
որոց պահել էին զպատու՛իրանս քո:

Ողորմուք ան լի եղև երկիր, զար
գարուհիս քո ուսո՛ ինձ:

Բաղցրութի՛ արարեր ընդ ծառայի
քում ար, ըստ բանի քում:

Օ՞ բաղցրութի՛ զխրատ և զգիտութի
ուսո՛ ինձ, զի ՚ի պատու՛իրանս քո և ս

հաւատացի:

Մինչև խոնարհել էի ես մեզոց, վն՛

այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ :
Բաղք ես դու տր , և քաղցրութիւն
քով ուսն ինձ զարդարուիս քո :
Բազմացան յիս անիրաւութիք ամբար
տաւանից , այլ ես՝ բոլորով սրտիւ
իմով քննեցի զպատուիրանս քո :
Մսծան ուն կտն սիրտք նց , այլ ես
զօրէնս քո խօսեցայ : Բարի է ինձ
զի խոնարհ արարեր զիս , ուն ուսայց
զարդարուիս քո : Բարի են ինձ օ-
րէնք բերանոյ քո : քան զհազարս ոսկ
ւոյ և սրծաթոյ : Չեռք քո արարին
և ստեղծին զիս իմաստուն արա զիս
և ուսայց զպատուիրանս քո : Երկիւ
ղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ եղի-
ցին , զի ես՝ ի բանս քո յուսացայ :
Նշանեյ տր զի արդարութեն գատաս
տանք քո յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս
Երկիւ ողորմութի քո ի մխիթարել
զիս : ըստ բանի քում , զծառայս քո :
Եկեսցեն յիս գթութիք քո և կեցից ,
զի օրէնք քո խօսք իմ էին :
Մտեսցեն ամբարտաւանք ոլք ի տա
րապարտուց անիրաւեցան յիս , այլ ես
հաղացայ ի պատուիրանս քո : 266

Կրատեցեն զիս երկիւ զածք քո, և
ոյք ճանաչեն զվկայուիս քո:

Եղցի սիրտ իմ ամբիժ յարդարու
թէ քու՛մ զի մի՛ ամաչեցից:

Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկուծիս
քո, զի ես 'ի բանս քո յուսացայ:

Սպասեցին աչք իմ բանի քու՛մ, և
օացի էրբ մխիթարեցես զիս:

Եղէ ես ո՞ւր տիկ 'ի տարդի, զի զար
դարուիս քո ես ոչ մոռացայ:

Բանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քո,
ե՞րբ արացես ինձ իրաւունս 'ի հաշած

չաց իմոց: Պատմեցին ինձ անօրէնք
սխարհօւրդս, այլ ոչ ո՞ւր զօրէնս քո:

Եւ Գառուն իրանք քո ճշմարիտ են, 'ի
անխր հաշածեցին զիս, օգնեա՛ ինձ:

Փոքր մի ևս և կորուսանէ ին զիս յերկ
րի, այլ ես ոչ թողի զպատու իրանս քո:

Քոտ ողորմուէ քու՛մ կեցո՛ զիս, և
տա՛հեցից զվկայուիս բերանոյ քո:

Յաւիտեն ո՞ւր բան քո կայ յերկինս,
ազգէ մինչև յաղգէ ճշմարտուի քո:

Հաստատեցէք զերկիր, կայ և մնայ:
Հրամանի քու՛մ մնայ տի՛ւ, զի ամբն
ծառայք քո են:

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին ,
կանխաւ եւ արդեօք կորուսեալ էի
ի խոնարհութե իմաւմ :

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարու
թիս քո , զի նորօք կեցուցեր զիս :
Քո եմ ես և կեցո՞ զիս , զի զարդա
րութիս քո խնդրեցի : Ինձ սպասե
ցին մեղաւորք ՚ի կորուսանել , զի
զվկայուիս քո ես ՚ի միտ առի :

Յամ կատարածի տեսի զվախճն , յոյժ
անդորր էին ինձ պատուիրա՞ք քո :

Այ սիրեցի զօրէնս քո , զօրհանա
պազ խօսք իմ էին : Քան զլծչնամիս
իմ իմաստուն արարեր զիս ՚ի պատ
ուիրանս քո , զի յաւիտեն իմ էին :

Քան զամ ուսուցիչս իմ իմաստուն
եղէ . զի վկայուիք քո խօսք իմ էին :

Քան զծերսն իմաստուն եղէ , զի
զպատուիրանս քո քննեցի :

Յամ ճնորհաց չարաց արդելի զոտս
իմ , այ զի պահեցից զբանս քո :

Յիբաւանց քոց ես ոչ խօտարեցայ ,
զի դու օրէնող էտ արարեր զիս :

Ո՞ր զի քաղցր են 'ի քիմս իմ բանք
քո քան զմեզր բերանոյ իմոյ :
'Ի պատու՛հրանաց քոց իմացեալ ա-
տեցի զամ Զանապարհս չարաց , զի
դու օրէնսդէտ արարեր զիս :
Նրադ են բանք քո օտից իմոյ , և
լոյս տան շաւղաց իմոց :
Երդ ո՛ւայ և հաստատեցի , զի պահե-
ցից զամ իրաւունս արդարուե քո :
Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ , տը կեցո՛
զիս ըստ բանի քում :
Բնդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց
տը , և զիրաւունս քո ուսո՛ ինձ :
Ի՛նձն իմ 'ի ձեռս քո է յամ ժամ ,
և զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ :
Երդին ինձ մեղաւորք զօրոգայթ , 'ի
պատու՛հրանաց քոց ես ո՛չ մոլորեցայ :
Եառանգեցի զվկայուիս քո յւան ,
զի ցնծուի է սրտի իմոյ : Խոնարհե-
ցուցի զսիրտ իմ առնել զարդարու-
թիս քո յաւիտեն , զս հատուցման :
Օ անօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո սի-
րեցի : Օգնական և փրկիչ իմ ես
դու , և ես 'ի բանս քո յուսացայ : 269

Իբաց եղերուք յինէն չարք, և բըն
 նեցից զպատուիրանս այ իմոյ: (Պ)
 նեւ ինձ ըբանի. քուճ և կէցո՛ղիս, և
 մի յամօթ առնէր զիս ՚ի յուսոյ իմմէ:
 (Պ) գնեւ ինձ և ապրեցո՛ւ զիս, և խոր
 հեցայց յերաւուսս քո յամ Ժամ:
 Ընարգեցէր զամսն արք. ապստամբք
 եղէն յարդարուէց քոց: զի անիրաւ
 ւուք էին խորհուրդք նոցա:
 Յանցաւորս համարեցայ զամ մեղա
 ւորս երկրի. վնայսորիկ սիրեցի ըզ
 պատուիրանս քո: Բևեռեա՛ ընդ
 երկիւզ քո զմարմին իմ, զի ՚ի դա
 տաստանաց քոց երկեայց յոյժ:

Մեկու-ի-ս

րարի իրաւունս և արդարուի,
 մի մատներ զիս ՚ի ձեռս
 նեղաց իմոց:

Ընկա՛ զճառայս քո ՚ի բարի, զի մի
 ամբարաւանք զզո՛ւեցեն զիս:

Սպասեցին աչք իմ փրկուէ քուճ
 ար, և բանից արդարուէ քո: 270

Լ՛րա՛ն ը ծնի քում տը ը ողորմուէ
քում, զարդարուիս քո ուսո՛ ինձ,
Օտառայ քո եմ ես իմաստուն արա
ղիս, և ծանեայց զվկայուիս քո:
Եւմ է պաշտել զտը, խափանեցին
զօրէնս քո:

Սայտորիկ սիրեցի զպատու՛իրանս
քո, քան զամ ոսկի և զտպաշիոն:

Մենայն պատու՛իրո՛ք քո յաջողեցն
ինձ, զի ատեցի ես զճանայրհս չարաց:

Սքանչելի եմ վկայուիք քո, վսայտ
րիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ:

Յայտնուի բանից քոց լուսաւորէ,
և իմաստուն առնէ զտղայս:

Օ բե
րան իմ բացի և առի զհողի, ՚ի պատ
ու՛իրանս քո փափագեաց անձն իմ:

Նայեա՛ առիս և ողորմեա՛ ինձ ըտ
իրաւունս սիրողաց անու՛ան քո:

Օ ճնայրհս իմ ուղի զարս ինձ ը բռնի
քում, և մի տիրեացեն ինձ ամ մեղք:

Փրկեա՛ զիս ՚ի զբպարտուէ մարդկան,
և պահեցից զպատու՛իրանս քո:

Լըրեեցո՛ զերեսս քո ՚ի ծառայս քո,
և ուսո՛ ինձ զարդարուիս քո:

Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմաց, զի
ոչ պահեցին զօրենս քո: Արդարեւ
դու տր, և ուղիղ են դատաստանք քո

Պատու իրեցեր զարդարուի վկայու
թեց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ:

Մաշտոց զիս նախանձ քո, զի մտա
ցան զբանս քո թշնամիք իմ:

Բնարեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ
քո սիրեաց զսա:

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ,
և զարդարուիս քո ես ոչ մտացայ:

Արդարուի քո՝ արդարուի յաւիտե
նից, և օրենք քո ճշմարիտ են:

Նեղուիք և վիշտք գտին զիս, և
պատու իրանք քո խօսք իմ էին:

Արդարուք են վկայուիք քո յւան
իմաստունն արա և կեցո՞ զիս:

Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ
իմով, լուր ինձ տր զի զարդարուիս
քո խնդրեցի:

Ազաղակեցի առ քեզ և վրկեա՞ զիս,
և պահեցից զվկայու թիւնս քո:

Կանխեցի տարածամու՝ ազաղակեցի,
և ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու, 'ի
խաւիչ ինձ դրանս քո:

Քոյի իմուս չ'ըր տը ըստ ողորմու է
քուս, և յերաւունս քո կեցո՞ զիս:

Մերձեցուցին յիս հալած իչք իմ զա
նօրէնուսի, զի յօրինաց քոց հեռի
եղէն: Մերձ ես դու տը, և ամ
պատուիրանք քո ճշմարիտ են:

Դսկ դրանէ ծանէ, 'ի վկայու էց քոց,
զի յաւիտեան հաստատեցեր զնս:

Տես զխոնարհուի իմ, և փրկեա՞ զիս,
զի զօրէնս քո ես ոչ մտացայ:

Դատեա՞ զդատաստանս իմ, և փրկեա՞
զիս, և ըստ բանի քուս կեցո՞ զիս:

Հեռի է 'ի մեզաւորաց փրկուի, զի
զերաւունս քո ոչ պահեցին:

Գծուիք քո բազում են տը, և ըստ
իրաւանց քոց կեցո՞ զիս:

Բազում են որք հալած են և նեղեն
զիս, 'ի վկայու էց քոց ես ոչ խտտօրե

ցայ: Հայէի յանագորոյնս և մաշէի,
զի զպատուիրանս քո ոչ պահեցին:

Տես զի զպատուիրանս քո սիրեցի,
տը ողորմու է քով կեցո՞ զիս: 275

ՄԱՐԿՈՍ

Այիզքն բանից քոց ճշմարտութի է, յա
լտն են ամիրաւունք արդարութե քո:

Իշխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր,
և ՚ի բանից քոց երկեալ սիրտ իմ:

Յնծացայ ես ՚ի բանս քո, ունայն որ
գտանէ աւար բազում:

Օ մեղս ատեցի և անարգեցի, և զօ
րէնս քո սիրեցի:

Եւթն անգամ յաւուրօրհնեցից զքեզ,
վն իրաւանց և արդարութե քո:

Իսաղաղութի բազում է այնոցիկ ոյք
սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ՚ի նոսա
դայլծակղութիւնս:

Ապասեցի փրկուէ քում տը, և ըզ
պատուիրանս քո սիրեցի:

Պահեաց անձն իմ զվկայութիս քո,
և սիրեաց զնոսա յոյժ: Պահեցից

զպատուիրանս՝ և զվկայութիս քո: զի
ամ ճանապարհք իմ առաջի քո են:

Մերձեցին խնդրու՛ածք իմ առաջի
քո տը, ըստ բանի քում իմաստուն

արա զիս: Մտցեն աղօթք իմ առաջի
քո տը, և բանի՛ւ քով փրկեա՛ զիս:

Իզխեցեն շրթունք իմ զօրհ 274

նաւին քո, յորժամ ուսուսցես ինձ
զարդարութիւնս քո:

Խօսեացի լեզու իմ զբանս քո, զի՛նմ
պատուիրանք քո արդարութեան:

Լշիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս:
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի:

Յանկացայ փրկուէ քում ար, և օ-
րէնք քո խօսք իմ էին:

Կէցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ,
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Մզորեցայ ես սպէ զոչխար կորուսել,
իսնդրեալ զժառայս քո, զի զպատուի-
րանս քո ես ոչ մոռացայ:

Օրհնութիւնք Լսուցեայ՝ Մարգարէի:
Լսայ. եւ ք:

Օրհնեցէք զամ յօրհնութի նոր,
զի իշխանութի նորա ՚ի բար-
ձունս փառաւորի:

Լաւ անուն նորա փառաւորեալ է ՚ի
ծաղայ մինչև ՚ի ծագս երկրի:

Ոյք ի ջանէին ՚ի ծովնաւութ, կզգիք
և ամ բնակիչք նց ընդ նս:

Աւրախ եղիցի անապատն և ամբնա
կիւք իւր, ուրախ եղիցին բանակք
և բակք կեդարու, և ուրախ եղիցին
բնակիւք վլմին: Վզլսոց լերանց
գոչեւցեն, տացեն զփառս անյ: և ըզ
բաջուի նք կղզիք պատմեսցեն:

Տք ամ զօրուէց դիմեալ գայ զւրթու
ցանել պպատերազմ, յարուցանել զնա
խանձ, փող հարկանել և գոչել ՚ի վք
Թշնամեաց իւրոց զօրուք բազմաւ:

Աւրախ եղիցին երկինք ՚ի վերուստ,
և ամպք ցողեսցեն զարդարուի:
Բզլսեսցէ երկիր զողորմուի և զար
դարուի առ հասարակ բզլսեսցէ:

Լ՛ւթի՛ Ծօնանու Մորգորէին:

Վնեղուէ իմուամ ես առ ան կար
գացի, և լուաւ ամ յանդնդոց դը
ժոխոց աղաղակի իմուամ:

Վ ուր ան ձայնի իմուամ, զի ընկեցեր
զիս ՚ի խորս ծովու, և շքանք գետոց
պաշարեցին զիս:

Վ մեռայն զբօսանք քո և ալիք քո ան
յին ՚ի վք իմ, և ասացի Թէ մերժեցայ
ուրեմն յերեսաց աջաց քոց: 276

Լ' օր իցէ՞ թէ յաւելց հայիլ 'ի տա
ճար սբ քո . զի հեղան զինև ջուրք
մինչև յանձն իմ , և անդուհոք ան
հնարինք պաշարեցին զիս :

Լ' ճուտ գլուխ իմ ք փապարս լերնց ,
իջիես 'ի խոբս երկրի՝ և տեսի զ' իգո
նք զի էին ոսկ աղխք յաւխակնից . և
ելցեն յապականուէ կեանք իմ :

Լ' ռ քեզ տր անձ իմ , 'ի տու աղիլ անձին
իմոյ կարդացի , և զքեզ տր յիշեցի . և
մտցեն աղօթք իմ 'ի տաճար սբ քո :

Օ ի օյք պահէին զուսայնուի և զսր
տուի , յողորմուէ իւրեց մերժեցն

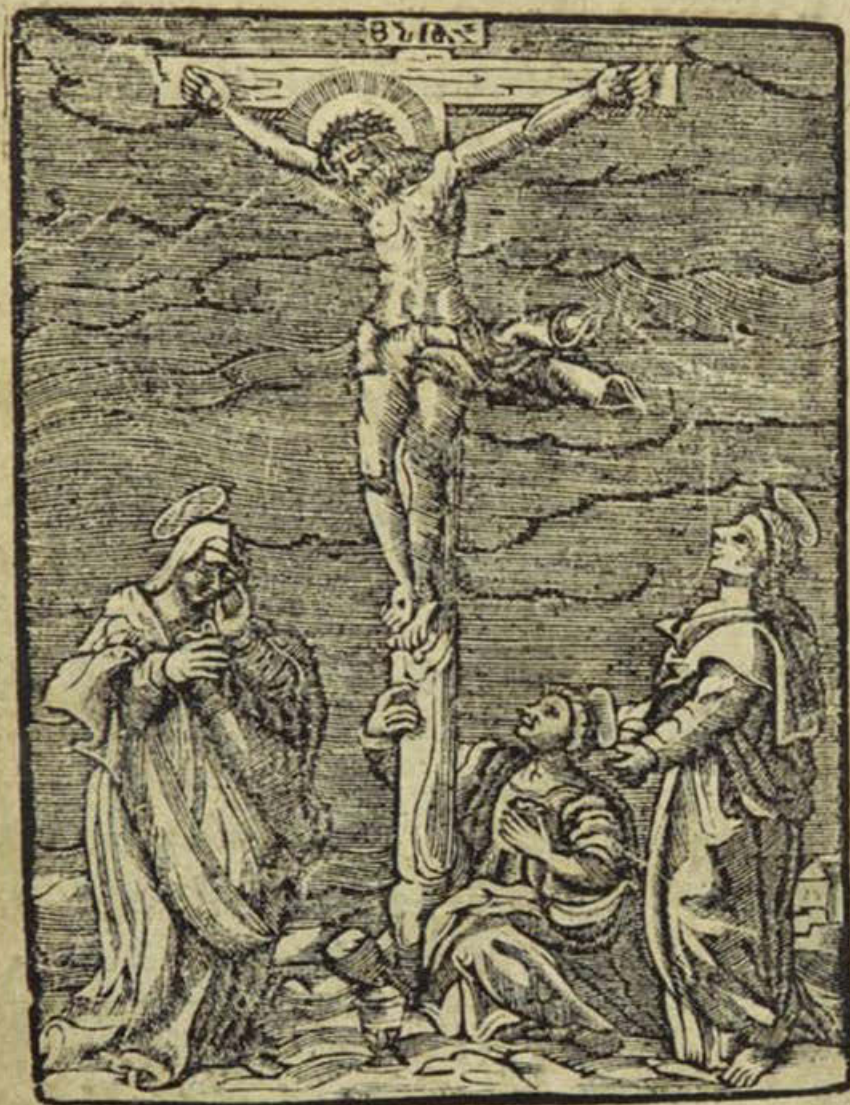
Լ' յլէս 'ի ձայն օրհնուէ իսմիջս եղէց
քեզ . մատուցից պատարադս տն , և
կատարեցից զախտ իմ 'ի փրկուէ :

Փառք հօր և որդի՞ :

Մողթանս

Լ' ճիւղէն աղօթս՝ թէ տաճար սբ քո . իսնոր
հեացի ունին սո 'ի ինդրամոճո թր : Մորդ՝

Օ արարչն ևս աղօթս , 'ի զերջն Մի'նու
խանիք զուննին գացես 'ի 121 . էրեսն :

Տէր՝ զուր քո լուսայ և երկեայ • տէր՝
 նայեցայ ՚ի գործս քո՝ և զարհուրեցայ՝
 Վ՛իբ" • 1 • 1 • 1 •

Օրհնութիւն Լուսինայ :
ՆՅԻԹ

ՆԵՂՈՒ
Թեան իմուճ էս առ
տր կարդացի, և լը
ճաւ ինձ տր, փրկեց
զանձն իմ ՚ի շրժանց
նենդաւորաց և ՚ի լեզուէ
չարէ :

Օ ի տացի քեզ՝ կամ զինչ յաւել
ցի՝ լեզու նենդաւոր :
Ոպ նետք հզորի, զի մտեալ էն կայ
ժակամբք կաղնոյ : Ապ ինձ՝ զի լը
երկար եղև պանդխտուի իմ, և բն
կեցայ էս ՚ի վրանս կեդարու : 279

Բացում ամագամ բնակեցաւ անձն իմ
ընդ այնոսիկ, ոչք ասեին զոգոջնս
Եւ եի խաղաղարար, յորժամ խոսեի,
մտրանցէին ընդ ինս

Օրհնութիւն աստիճանաց: Ա՛

Կամ բարձի զաչս իմ ՚ի լեբինս, ուս
տի եկեացէ: Կնձ օգնու թիս

Օրհնութի ինձ ՚ի մտն եկեացէ, որ
արար զերկինս և զերկիր:

Մի տօր ՚ի սասանուի զօտն քո, և
մի ննջեացէ պահապան քո:

Ոչ ոչ ննջէ և ոչ ՚ի քունս երթայ
պահապանն խորայ լի:

Տ՞ր պահեացէ զքեզ, և տր բնկացի
աջոյ ձեռամբն իւրով:

Վրեզանն ՚ի տունէ քեզ մի մեղիցէ,
և մի լուսինն ՚ի գիշերի:

Տ՞ր պահեացէ զքեզ յամ ջարե, պահեացէ
տեք զանձն քո:

Տ՞ր պահեացէ զմուտ և զեր քո յայտ
սրմ չետե մինչև յաւ իտեան:

Օրհնութիւն աստիճանաց: Ա՛

Արասի եղէ ես ոչք ասեին զիս,
՚ի տան մն երթիցաւք մեք: 20

Հասեալ կային սոք մեր առ դրունս
քա երուսաղէմ:

Օ երուսաղէմ շինեալ ույ քաղաք,
և բնակուի իւր շուրջ զնովաւ:
Ընդ ելանելն անգր անգր տն, ՚ի
վկայուի իսրայէլի խոստովան լինել
անունն տն:

Ընդ արկել են ամօռք դարտաստանի,
արժսուս արկեալ են ՚ի տան դաւթի:
Հարցէք զուջուանէ երուսաղէմի, և
զշնուեթէ ոյք սիրեք զտէր:

Լղիւի խազաղուի ՚ի զօրունէ քում,
և շնուի յաշտարակս յամուրս քո:

Սեղագ և բնկերաց իմաց խօսեցոյ
զխաղաղուի, վն քա և վն տան տն ույ
մերոյ ինդրեցաք դարսուի ՚ի բէն:

Օ հիւսնս ասե՛ծ անոց: Ը՛ի՛

Ը քեզ ար համբարձի զաչս իմ, սր
բնակեալդ ես ՚ի յերկինս:

Ույ աչք ծնի ՚ի ձեռն տն իւրոյ, և ույ
աչք աղախնոյ ՚ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ:

Ը յնոյս են աչք մեր առ քեզ ար ամ
մեր, մինչև ողորմեսցիս ՚ի վր մեր:

Աղորակեա՛ մեզ տր՛ ողորակեա՛ մեզ .
զի բազում լցաք արհամարհանօք :
Լուս առաւել լցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատէին զմեզ և ար-
համարհանօք ամբարտաւանից :

Օրհնօ՛ւք աստիճանաց : Ա՛ՒՒ

Եթէ՛ ոչ տր էր առ մեզ , ասասցէ
իէլ , եթէ՛ ոչ տր էր առ մեզ :

Բնդ յառնել մարդկան՝ ի վ՛ր մեր կեն-
դանւոյն կամեցան կլանել զմեզ :

Ի բարկանալ սրտմտուք նոց՝ ի վ՛ր մեր .
ապա և ջուրք ուրեմն ընկզմեցին զմեզ

Բնդ ուղխանցին անձինք մեր, անցին
անձինք մեր ընդ ուղխանդադարս :

Օրհնեալ է տր , որ ոչ ետ զմեզ յորս
ատամանց նոց : Ա՛նձինք մեր ապրեցան

ոսկ ճնձղուկք՝ յորոգայթէ որսողօց :

Արողայթք նոց իշրեցան և մեք ապրե-
ցաք : Օգնու՛թի է մեզ յանուանէ

տն , որ սրար զերկինս և զերկիր :

Օրհնօ՛ւք աստիճանաց : Ա՛ՒԳ

Ա՛յուսայ ՚ի տր ոսկ լեառն սիօն ,
մի տասանեցի յաւիտեան որ բնա-
կեալն է յերուսաղէմ : 282 Ա՛

Երինք շուրջ են զնովաւ, ւոր շուրջ
է զժողովորդեամբ իւրով յայսմ հե-
տէ մինչև յաւիտեանս :

Ոչ թողու ւոր զգաւազան մեղաւո-
րաց ՚ի վիճակս արդարոց, և արդարք
մի ձգեսցեն զձեռս իւրեանց յանօ-
րէնութիւնս :

Բարի առնէ ւոր բարեաց՝ և այնս-
ցիկ, ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Իսկ զթիւրեւան ՚ի յափշտակուի, տա-
նի զնս ւոր ընդ այնոսիկ՝ ոյք գործեն
զանօրէնութիւնս, խաղաղութիւն ՚ի վր ինչև

Օրհնութիւնս աստիճանաց :

ՃԻՆ

Դարձուցանել ւոր զգերութի-
սի՞ծի, և եղաք մեք միմեքիցեւր

Յայնժամ լցան բերանք մեր խըն-
դուք, և լեզուք մեր ցնծուք :

Յայնժամ ասացեն ՚ի հեթանոսս,
մեծ արար ւոր զառնելն իւր ընդ
մեզ, և մեք եղաք բերկրեալք :

Դարձն' տր զգե՛րուիս մեր ույ զուզեսս
'ի հարաւոյ, ոյք վարե՛ին արաստուօք՝
ցնծ ութեամբ հնձեւցեն:

Լըթալով երթային և լային, որք բար
ձեալ տանէին զսերմանիս իւրեանց:

Կալով եկեւցեն և ցնծասցեն, ոյք
առեալ բերցեն զորայս իւրեանց:

( ) Եհնուհի տարիձանոց: ՆՊՕ

Եթէ ոչ տր շինէ զտուեն, 'ի նանիր
վաստակին շինողք նորա:

Եթէ ոչ տր պահէ զբողոքն, ըն-
դունայն տքնին պահապանք նր:

'Ի նանիր է ճեզ յառնել կանխաւ,
արդ արիք՝ մինչևէ էք ննջեցեալք,
ոյք ուտէք զհոց ցաւոց:

'Ի ժամանակի ույ տացի քուն սիրե-
լեաց իւրոց, ժառանգուի առն որ-
դիք են, որոյ վարձք իւրեն, այն է
պտուղ սրովայնի իւրոյ:

Ույ նեաք 'ի ձեռս հզօրի, այնպս են
և որդիքն թօթալիւկաց:

Լըրան 'ի որեւից զցանկուի իւր 'ի նոցա
նե. մի ամաչեւցեն յորժամ խօսեւ-
ցին թշնամիր նց ընդ նս առ դրանն:

Օրհնութիւնս աստիճանաց: Ա՛՛՛՛՛՛՛՛

Երանի անց Ե ոչք երկնցին Իսնէ,
Ե դնան Ի ճանապարհս նորա:

Օ վաստակս ձեռաց քոց կերիցես,
Երանի ե քեզ, և բարի եղնցի:

Կին քո սոյ սյգի վայելուց յանկիւնս
տան քո: որդիք քո սոյ նորատունկ
ձիթենւոյ շուք զսեղանով քով:

Մայ սոհ օրհնեսցի ամ մարդ որ երկնցի
Ի անէ: օրհնեսցե զքեզ ար Ի սիօնէ

Եւ տեսցես դու զբարութի երուսա
ղէմի զամ աւուրս կենաց քոց:

Տեսցես դու զորդիս որդւոց քոց,
Խաղաղութի Ի վ Ե խորացելի:

Օրհնութիւնս աստիճանաց: Ա՛՛՛՛՛՛՛՛

Բազում անգամ մարտեան ընդիս Ի
մանկուէ իմմէ, տասցե խորացելի:

Բազում անգամ մարտեն ըիս Ի ման
կուէ իմմէ, և ի՛նչ ոչ յաղթեցին:

Օ թի՛ յունս իմ հարին մեզաւ որք, լ
երկար արտին զանօրէնութիս իւրեաց:

Տո՛ արդար ե, և խորտակե զուրն մե
զաւ որաց: Մայ տեսցես և յետս դոր
ցին անքն ոչք ատեն զսիօն:

Եղիցին նորա ուն խառ տանեաց, որ
մինչև ՚ի բուռն է կեալ չորացաւ:

Ուստի ոչ ելից զբուռն իւր հնձողն,
և ոչ զգիրկս որ զօրայն ժողովէր:

Ոչ ասացին անքն՝ ոյք անցանէին առ
նորօք, թէ օրհնուի ան ընդ ձեզ, և
օրհնեցաք զձեզ յանուննէ ան:

Օրհնութիւնս սարճանաց: Ա՛մ

Դևտորոց կարդացր առ քեզ տէր,
տր լուր ձայնի իմում:

Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն
ազօթից իմոց:

Թէ զանօրէնուիս իմ քննես տէր
տր, իսկ ո՛կարէ կալ առաջի քո • զի
՚ի քէն է քառու թիւն:

Սո՛ւ անուն քո համբերի տր, համ
բեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ
անձն իմ ՚ի տր: Դպահէ առաւօ
տու մինչև յերեկոյ, ՚ի պահէ առա
ւօտու յուսացաւ ինչ ՚ի տէր:

Դանէ է ողորմուի բազում, ՚ի նմա
նէ է փրկուի. և նա փրկեաց զիսէլ
յամ ն. զուէց նր: 286 Օրհ

Օրհնութիւնս աստիճանաց: ՃՂ

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ոչ
զբօսան աչք իմ:

Ոչ զնացի ես ը մեծամեծս, և ոչ ը
այնոսիկ այք սոգանչելի եղևն քան զիս
Բայց թէ խոնարհ ցայ ես ուն մա
սուկ սարսուղեակ ՚ի ստեղծման մօր իւ
րոյ, և դարձ նր անդրեն ՚ի նայն:

Եւ թէ հպարտացուցի արդեօք զան
ձրն իմ, այսպէս եղիցի հատուցումն
անձին իմոյ, յուսացաւ ի սրայել ՚ի տր
յայտմ հետե մինչև յաւիտեանս:

Լորտ շնորհ: ՃՂ Լ

Իշեան տր զգաւ թե, և զամ հե
զու թիւն նորս:

Որպէս երգուաւ ան, և ուխտու եղ
այ յակոբայ:

Թէ ոչ մտից ՚ի յարկս տան իմոյ,
թէ ելից յանկողինս մահճաց իմոյ:
Թէ տաց քուն աչաց իմոց, կամ
նինջ արտեանաց իմոց, կամ հան
դիստ իրանաց իմոց, մինչև գտից
զտեղի յարկի ան այ յակոբայ: 287

Լ՛հա՛ լը՛ւք յո՛ւնսն յե՛րաւծայ, և
գտո՛ք զնա՛ ի դաշտս մայրեաց :

Մտց՛ուք ՚ի յարկս նր, Երկի՛ ըստգցուք
՚ի տեղու ռ-ը կացեալ են ոտք նր :

Լ՛ըի՛ տր ՚ի հանգիստ քո, գու և
տապանակ կտակի սրբուէ քո :

Բահանայքքո զգեցո՛ին զարդարուի,
և նքք քո ցնծալով ցնծացեն :

Ստղաւթի սիրելոյ քո, մի դարձու
ցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումսն :

Երդ ո՛ւաւ տր դաւթի ճշմարտութ
և ո՛չ ստեաց նմա, ՚ի պտղոյ որովայնի

նորա նստուցանել յաթոռ նորա :

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ,
և զլկայւլիս իմ զոր ուսուցից նց :

Որդիք նց նտոցին յաւիտեանս յա
ւիտենից քթոռ քո :

Հաճեցաւ տր ընդ սի՛ոն, և ընտրեաց
բնակիչ ՚ի նմա . ասե՛՛ այս է հանգիստ

իմ յաւիտեանս յաւիտենից, ՚ի ամ
բնակեցայց զի հաճեցայ ընդ ուն :

Այրիս սորա օրհնելով օրհնեցից,
և զաղքտոս սորա լցուցից հացին :

Երիցայ սորա զգեցուցից սրկուի,
և ս. ք սր ցնծալով ցնծացեն : 288

Ժառայք տն զտր , ո կայք ՚ի տուն
տն , ՚ի գաւիթս այ մերոյ :

(Օրհնեցէք զտր զի բարի է , սաղմոս
ասացէք անունն նր զի բաղցր է :

Ս յակոբ ընտրեաց իւր տր , և զիկ
ժառանգութիւն իւր :

Լ յս ծանեայ զի մեծ է տր , և տր մեծ
է քան զամ կուռս :

Ս ամ զոր ին
կամեցաւ և արար տր , յերկինս և
յերկրի ՚ի ծով և յամ խորս :

Հանէ զամպս ՚ի ծագաց երկրի , զփայ
լատակունս իւր յանձրես արար , և հա
նէ զհողմ ՚ի շտմարանաց իւրոց :

Լ Տար զամ անդրանիկս եգիպտաց
ւոց , ՚ի մարդոյ մինչև յանասուն :

Լ Ղաքեց զնշանս և զարուեստս իւր
՚ի մէջ քո եգիպտոս , ՚ի փարաւօն և

յամ զօրս իւր : Լ Տար զաղգս բա
զումս , և սպան զԹագաւորս հօրս :

Ս սեհօն Թագաւոր ամուրհացւոց ,
զովք Թագաւոր բասանու , և զամ

Թագաւորուիս քանանացւոց : Լ յտ
զերկիր նց ՚ի ժառանգութի , ժառան

գութի իկն ժողովրդեան իւրոյ : 290

Տէր անուն քո յաւիտեան . տր յի
 շատակ քո ազգէ մինչև յազգ :
 Ղառտե տր զժողովուրդս իւր . և ՚ի
 ծառայս իւր մխիթարիս : Կուռք հե
 թանսաց սուկի և արծաթ են , ձեռա
 գործ են որդւոց մարդկան :
 Բերան քոյ՝ և ոչ խօսին . աչք են՝
 և ոչ տեսանեն :
 Լկանջք են՝ և ոչ լսեն . և ոչ քոյ
 շունչ ՚ի բերանս նոցա :
 Նճան նց և զիցին ոյք արարին զնս .
 ամբն ոյք յաւսոցեսչ են ՚ի նս :
 Տուն իւրայե լիօրհնեցէք զտր . տուն
 ահարանի օրհնեցէք զտր :
 Տուն զեւայ օրհնեցէք զտր . երկիւ
 ղածք ան օրհնեցէք զտր :
 Օրհնեալ տր ՚ի սիօնէ . որ բնակէ ըն
 է յերուսաղէմ :

ԼԵՄԻ . ԱՂԵ

աստովան եղերուք մն , զի բարի
 է . զի յաւիտն է ողորմուի նր :
 Խստովան եղերուք այն աստուծոց զ"

Ի յաստուլան եղև բուր ան տերանց .
զի յաւիտեան է ող" :

Ըրար սքանչելիս մեծամեծս միայն .
զի յաւիտեան է ող" :

Օ երկինս արար հմաստուլ իւրով .
զի յաւիտեան է ող" :

Կաստատեաց զերկիր ՚ի վր ջուրց .
զի յաւիտեան է ող" :

Ըրար զլուսաւորս մեծամեծս . զի յ"
արեգակն արար իշխանական տը
ւրն ջեան . զի յաւիտեան է ող" :

Օ լուսին և զաստեղո իշխանական
գիշերոյ . զի յաւիտեան է ող" :

Եհար զերկիրն եգիպտացւոց անդ
րանկօք իւրովք հանդերձ . զի" :

Եւ եհան զիկլ ՚ի միջոյ նր . զի յա"
Ի ձեռն բարձր և բազուկ հզօր . զ" :

Եհերձ զծովն մեծ , և բաժանեաց
յերկուս մասունս . զի յաւի" :

Եւ անցոյց զիկլ ընդ միջ նր . զի յ"
Րեկզմեաց զփարաւօն և զզօրս իւր
ի ծով կարմիր . զի յաւի" :

Եւ եհան զժողովուրդ իւր յանսյա . զ"
Եհար զազգս մեծամեծս . զի յաւ" :

Եհար զազգս մեծամեծս . զի յաւ" :

Եւ սպան զԹագաւորս հորս • զի յ''

Օ սեհուն Թագոր ամուրհացւոց • զ''

Օ սվգ Թագաւոր բաասնու • զի յս''

Եւ զերկիրն յի Ժառանգութի • զի''

Ժառանգութիւն իսրայել լի Ժառայի

իւրոյ • զի յաւի''

Յիշեաց զմեզ տո ՚ի խոնարհութե

մերում • զի յաւի''

Եւ փրկեաց զմեզ ՚ի ձեռաց Թշնա

մեաց մերոց • զի յաւի''

Ո՛ տայ կերակուր ամ կենդանեց •

զի յաւի''

Խոստովան եղերուք մյն երկնաւո

րի • զի յաւի''

Սողոս դաւի • ՚ի ձեռն երեմայի • անշուն

յեբրայեցոց • Ո՛

Ընդ Եսայի բարեցացւոց զմեզ նրս

տեար եւ լայար • ոմ յիշեցար մեր

անդ զսիծն

Ի մէջ ուռեաց նոյ կոխեցար զկտա

կարանս մեր

Սնդ հարցանեին գերիւք մեր պրանս

որհնուի • գերեւիարք մեր ստիպեին

զմեզ եւ ասեին •

Օրհնեցէք մեզ յօրհնուէն սիօնի .
իսկ զիարդ օրհնեացուք զօրհնուիս
տն՝ յերկիր օտար : Թե մոռացայց
զքեզ եէմ, մոռացի զիս աչ իմ :
Աղեսցի լեզու իմ ՚ի քիմս իմ, թե ոչ
յիշեցից զքեզ . թե ոչ նախ նուագե-
ցից զքեզ եէմ, սկիզբն ուրախուէ
իմոյ : Յիշեա՛ տր զորդիսն եդով-
մայ՝ յաւուրսն երուսաղէմի :

Այք ասէին՝ քակեցէք քակեցէք ,
մինչև ՚ի հիմն հասուցէք :

Դուստր բաբելացւոց թշուառա-
կան երանի՛ որ հատոյց զհատու-
ցումն քո, զոր դու մեզ հատուցեր .
Երանի՛ որ կալաւ զմանկունս քո, և
եհար զքարի :

Սուրբ Դավիթ : ԱՄԼԵ

Խոստովան եղէց քեզ տր՝ բոլորով
սրտիւ իմով . առջի հրեշտակաց սաղ
մոս ասացից քեզ :

Օ ՚ի լուսար զբանս բերանոյ իմոյ .
երկիրպագից ՚ի տաճար սբ քո . և
խոստովան եղէց անուան քում, վս
ողորմուէ և ճշմարտուէ քո : 294

Մեծ արարեր յամի զանունսն սբ քո .
յորում աւուր կարդամ առ քեզ ,
վազվազակի լուր ինձ . և բազումս
բացես զօրութիս յանձն իմ :

Խոստովն եղիցին առ քեզ ամ թագա
ւորք երկրի, զի լուսն զբանս բերանոյ
քոյ , և օրհնեսցեն զձանապարհս քո :

Մեծ են փառք տն . բարձր է տր .
զխոնարհս տեսանէ , և զբարձունս ՚ի
հեռաստանէ ձանաչէ :

Թէ գնացից ես ՚ի մէջնեղուեց , կե
ցուսցես զիս ՚ի բարկուէ թշնամւոյն

Չգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս
աջ քո . և տր հատուսցէ ընդ իմ :

Տրողորմութի քո յաւիտեն . զպործս
ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ :

Ի կորուսմ . Սուրբ Դավիթ :

Տ

ՆՄ

փորձեցեր զիս՝ և ծաներ
զիս . դու ծանեար զնրս
տիլ իմ , և զյառնել իմ :

Ի միտ առեր զխորհուրդս իմ ՚ի հե

ուստանէ : զշաւիղս իմ և զվիճակս
իմ դու քննեցեր, և զամ ճանապարհս
իմ յառաջագոյն տեսեր : զի ոչ գոյ
նենգու թի ՚ի լէզուի իմում :

Եւ զառաջին իմ : դու ստեղծեր զիս :
և եդեր զձեռն քո ՚ի վր իմ :

Աքանջելի եղև գիտուի քո յիննն :
գորացաւ, և ոչ հանդարտեմ սմա :

Յո՞ երթայց ես յողորմէ, կամ
յերեսաց քոց ես յո՞ փախեայց : Թէ
ելանեմ յերկինս, դու անդ ես : և թէ
իջանեմ ՚ի դժոխս, և անդ մտա ես :

Թէ առից զԹեա իմ ընդ առաւօտս,
և բնակեցայց յեղերս ծոխու :

Սահայն և անդ ձեռն քո առաջնոր
դեսցէ ինձ, և աջ քո ընկալցի զիս :

Եւ սացի խաւար ուրեմն արդեօք ծած
կեաց զիս, կամ գիշեր փոխանակ լու
սոյ փափկու թէ իմոյ :

Խաւարն ՚ի քեզ ոչ խաւարեացի : և
գիշերն ուն տի՛ւ լուսաւոր եղիցի :
և խաւար նք ուն զլոյս նք :

Դու ստացար զերիկամունս իմ : և ըն
կալար զիս յորովայնէ մօր իմոյ : 236

Երոտովան եղեց քեզ ար՝ զի ահեղ
և սքանչելի ես • սքանչելի եմ դործք
քո, և անձն իմ սիրեաց յոյժ •

Ոչ թագեաւ ոսկր իմ ՚ի քէն՝ զոր
արարեր ՚ի ծածուկ • և կար զօրուե
խնոյ ընդ սարկնս երկրի •

Օ անդործս իմ տեսին աչք քո • և
՚ի գիրտ քո ամենեքեան գրեցան •

Ի տունէ մոլորեցան • և ոչ ոք էր որ
առաջնորդէր նոցա •

Ինձ յոյժ մեծարու եղեն բարեկամք
քո ան • և յոյժ զօրացան իշխանք նոյն •

Թառեցի զնս և քան զաւաղ բազմա
ցան • զարթեայ՝ և արդ ընդ քեզ եմ •

Թէ սպանանես զմեղաւորս ան, արք
արեան ՚ի բաց եղերուք յինէն •

Ի հսկառակութի և ՚ինասանձ, առ
յեն ՚ինանիր զբազաքս քո •

Օ ատելիս քո ար՝ ատեցի, և ՚ի վճ
թշնամեաց քոց մաշեցայ •

Յատելութի կատարեալ ատեցի զնս,
և եղեն ինձ թշնամիք •

Փորձեալ զիս ան՝ և ծանիր զսիրտ իմ,
քննեալ զիս և ծանիր զչափս իմ • և

տես թէ իցեն անօրէնութիւն ՚ի ճանապարհս իմ. և առաջնորդեալ ինձ ՚ի ճանապարհս քո յաւիտենից:

Ի Խորհրդոս Սաղմոս Դոմինի ԱՄ Թ. Բ. Գրեցա՛ զիս տօր ՚ի մարդոյ չարէ. յառնէ անիրաւէ փրկեալ զիս:

Խորհէցին զանօրէնութիւնս րոսիւնսց որոնք անպատրաստեցան ՚ի պատերազմս Իրեցին զէզուսիւրենց ոսկորո՛սի. և թոյնք իժից ՚ի ներքոյ շրթանց նց:

Պահեալ զիս տօր ՚ի ձեռաց մեղաւորի, և ՚ի մարդոյ չարէ փրկեալ զիս:

Խորհէցին խափանել զգնացս իմ. թաքուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ. արս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց. շուրջ զշաւղօք իմովք եգին ինձ ըզգայթանդու թիւնս:

Ըսայի՛ տօր ան իմ ես դու. ո՛ւնկն զիս տօր ձայնի աղօթից իմոց:

Տօր զորսն ի փրկուէ իմոյ. հովանի գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի:

Մի մատներ զիս տօր ՚ի ցանկութի մեղաւորաց, ոյք խորհէցան վն իմ. մի ընդ վայր հարկաներ զիս:

Օ ի մի՛ երբէք բարձրացին, և խոր
հուրդք նց մի՛ կատարեսցին. վախճան
կատարածի՛ նց՝ վաստակ շրժանց իւ
րեանց ծածկեսցէ՛ զնոս:

Լ՛րկցես ՚ի վերայ նց զկայծակունս
հրոյ, և կործանես սցես զնս. ՚ի տառա
պանաց մի՛ կարացեն կեալ:

Մարդոյ լեզունւոյ մի՛ յաջողեսցի
՚ի վճ երկրի. զայր մեղաւոր՝ չարիք
իւր սրսացեն ՚ի կորուստ:

Ճանեայ, զի առնես օր դատաստան
աղքատի, և իրաւունս տնանկի:

Լ՛րդարք դո՛հասցին զանունէ՛ քում
մէ. և բնակեսցին ուղիղք առաջի
երեսաց քոյ:

Առդ՛սոս գութի: Ը՛ն

Տ՛ր կարդացի առ քեզ՝ և լուր ինձ.
նայեա՛ ՚ի ձայն աղօթից իմաց՝ ՚ի
կարդալ իմում առ քեզ:

Ուղի՛ղ եղիցին աղօթք իմ ուղ խուռնկ
առաջի քո օր, համբարձումն ձեռաց
իմաց պատարագ երեկոյի:

Դ՛նիք օր պահապան բերանոյ իմոյ, և
դուռն ամուր շրժանց իմոյ. զի մի՛
խտորեացի սիրտ իմ բանի՛ չարաւ:

Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ը
մարդս, ոչք գործ են զանօրէնութի.

Ե ոչ եղէց կցորդք ընտրելոց նոյն
Խորատեացէ զիս արդարն ողորմութի և
յանդիման արացէ. Իւղ մեղաւորի
մի օժցէ զգլուխ իմ, այլ աղօթք իմ ՚ի
կամս նր. Լ՝ ըզելան մերձ առ վիմրն
դատաւորք նոյն. Լուսեցեն բանից իմոց
և քաղցրասցին. Սոյ թանձրութի հո
ղոյ՝ զի ամուսայ է ՚ի վր երկրի. ցըս
ուէւսցին ոսկերք նոյն մերձ ՚ի դժոխս.
Լ՝ զքեզ տրտր՝ են աչք իմ. ՚ի քեզ
յուսացայ, մի հաներ զհոգի յինէն.
Պասէ անիս յորոգայթէ՝ որ թաքու
ցաւ ինձ, ՚ի գայթակղութ գործո
զին զանօրէնութիւն.

Լ՝ նկոյնս ՚ի ցանցս նր մեղաւորք,
միայն եմ ես մինչև անցից.

Իմաստութի գութի. Լ՝ զքեզ, ՚ի թանձրութի
չի եր կո յարե տեղ. Ա՛հ Լ՝

Չայնիւ իմով ևս առ տր կարգացի.
Չայնիւ իմով զտր ազատցի.

Միտեցից առ աշխարհն զաղօթս իմ. և
զանդութիս իմ առ աշխարհն պատմեցից.

Ի նու՛ն արեւ յի նե՛ն հոգւոյ իմոյ, դու
 արժանե՛ր գշաւիզս իմ. Ի ճննարհ յար
 և գնայի, Թարուցաւ ինձ օրոգայթ :
 Հայե ի յաջմէ՛ տեսանե՛ի, և ոչ ոք ձա
 նացէր զիս. կորեալ յի նե՛ն փոխուստ
 իմ. և ոչ գտաւ խնդրօգանձին իմոյ :
 Լ՛ղղակեցի առ քեզ ար՛ և անցի, դու
 ես յար և բաժին իմ յեկեցիս կենդա
 նեց : Եւ այե անար յաղօթս իմ, զի ես խո
 նարհ եղէ յոյժ. ապրեցո՛ւ զիս Ի հարձ
 չաց իմոց, զի հըօյք եղէն քան զես :
 Տէր հան Ի բանտե զանձն իմ. գո
 հանամ զանու՛նեք քուսմէ :

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչե
 հատուցես :

Ի ճո՛ւնս գաւիտի. Ի ճո՛ւնստի՛ շի հարձեկ

Տ շնաբանութիւնս արդարք զիս : Ճիւղ
 լուր արձօթից իմոց. ճիւղն
 դիր խնդրու՛ածաց իմոյ
 ճշմարտութիւն քու : Լ՛ուր ինձ
 արդարութիւն քու, և մի՛ մտաներ Ի դա
 տաստան ի ճիւղի քում. զի ոչ արդար
 րանայ անչի քո ամ կենդանի :

Հայրածեց թշնամին զնձն իմ. խոնարհ
արար յերկիր զկենս իմ. և նստոյց զիս
ի խաւարի ոպ մեռեալ յաւիտենից
Զանձացաւ յիս հոգի իմ. և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս: Յիշեցի զաւուրսն
զառաջինս. խորհեցյ յամ գործս քո.
յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ,
և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:
Ընձն իմ ոպ երկիր ծարաւի է առ
քեզ. վազվաղակի լուր ինձ տր, զի
նուճաղեցաւ յինէն հոգի իմ: Մի
դարձուցաներ զերեսս քո յինէն. նմա
նիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանէն ՚ի գուբ:
Լսելի արա ինձ առաւօտու զողոր
մաւ իս քո, զի ես ՚ի քեզ տր յուսացայ:
Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից.
զի առ քեզ տր համբարձի զանձն իմ:
Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի:
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես անձ իմ: Հոգի քո բարի՛ առաջ
նորդեսցէ ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ:
Մնանուն քո տէր՝ կեցուցես
զիս. արդարուք քով հանցես ՚ի նե
զաւէ զանձն իմ: 301 Աղո՛ր

Աղորմուք քով սատակեալ զժշամբս
իմ. և կորոզամ նեղիչս անձին իմ. յ.
զի ես ծառայ քո եմ:

Մազես Գուրբի առ Գուրբի: Ճ'ԵԿԷ
Օրհնեալ տէր անձ իմ. որ ուսուց
զձեռս իմ ՚ի պատերազմ, և զմատուես
իմ ՚ի ճակատամարտ:

Աղորմուք իմ և ապաւեն իմ, օգնու
կան իմ և փրկիչ իմ. ապաւեն իմ,
և ես յուսամ ՚ի նա. ո՛հ հնազանդ առ
նէ զժողովուրդս ընդ ինե:

Տ՛ր ո՛վչէ մարդ՝ զի յայտնեց որ դու
նմա. կամ որդի մարդոյ՝ թէ համա
րիս ինչ զնա:

Մարդ նանրոյ նմանեցու. և աւուրբ
նորս օղ հովանի անցին:

Տ՛ր խոնարհեցո՛ղ զէրկինս և էջ, մեր
ձեալ ՚ի լերինս և ծխեացին: Փայլեա
ղիայլատակունս քո, և խառվեալ զնս.
առաքեալ զնեսս քո՝ և ցրուեալ զնս:

Լ՛ուսքեալ զձեռն քո ՚ի բարձանց, և
փրկեալ զիս ՚ի ջուրց բաղմաց, և ՚ի
ձեռաց որդւոց օտարաց:

Արոց բերանք իւրենց խօսեցան ըզ
30

Եանրու թի. և աջ նց աջ է մեղաց.
 Լճ՝ յօրհնութի նոր օրհնեցևց զքեզ.
 տասնադեաւ սաղմոսաբանաւ սաղմոս
 ասացից քեզ. Ո՞ տացէ զփրկու թի
 թագաւ որաց մերոց. որ փրկելոց իցէ
 զդաւթ ծառայ իւր ՚ի սրոյ չարէ.
 Փրկեա՛ զիս՝ և ապրեցո՛ զիս ՚ի ձե-
 ոաց սրդւոց օտարաց.

Արոց բերանք իւրեանց խօսեցան
 զնանրութի. և աջ նց աջ է մեղաց.

Արոց ուստերք իւրեանց ուն նորա
 տունկ հաստատուն են ՚ի մանկուէ
 իւրեանց. դասերք նց զարգարել և
 պաճու ձեալ ՚ի մանուկ տաճարի.

Ը տեմարանք նց լի են՝ և բղխեն
 ՚ի միմեանս. խաշինք նց բազմած ինք
 են՝ և բազմանան ՚ի գնացս իւրեանց.
 և անշեայք նց պարարտք են.

Աջ գոյ խրամատութի ցանկոյ նց. և
 ոչ աղաղակ ՚ի հրատարակս նոցա.
 Լճ՝ Երանեցից ծոզովքու են՝ որոյ
 այս այսոյնս է. նա երանի ծոզովք
 դեան, որոյ ան իմ է նոցա.

Օրհնէ՛յ Մարտի տոբէ՛ն Նիսի
 Բարձր առնեմ զքեզ ամ իմ, և Թագա
 ւոր իմ. և օրհնեմ զանուն քո յաւի
 տեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից։
 Օրհնանապազ օրհնեցից զքեզ. և
 գովեցից զանուն քո, յաւիտեան և
 յաւիտեանս յաւիտենից։
 Մեծ է տիր՝ և օրհնեալ է յոյժ. և
 մեծ ու՛ն նորա ո՛ն գոյ չափս։
 Լ՛ղղք և աղղք գովեցեն զգործս
 քո, և զգորու իս քո պատմեցեն։
 Օ մեծ վայելչու ի փառաց սրբուէ
 քո խօսեցիս, և զսքանչելիս քո
 պատմեցեն։
 Օ գորու ի ահի քո ասացեն. և ըզ
 մեծ սւ իս քո պատմեցեն, և յիշա
 տակ բազում բաղցրուէ քո բոխեց
 ցեն. և արդարաւք բով ցնծացեն։
 Կաթած սղորմած է տիր, երկայնա
 միտ և բազում ողորմ։ Բաղցր է
 տիր առ ամսն, և զթաւի նր՝ ի վերայ
 ամ արարած ոց իւրոց։ Խոստովան
 եղիցին առ քեզ տիր՝ ամ գարձք քո.
 և սքք քո օրհնեցեն զքեզ։

Օ փառս արքայուէ քո տասացեն ,
 և զգորուիս քո պատմեսցեն ,
 Ճանաչել որդւոց մարդկան զգորու
 թիս քո . և զփառս մեծ վայելչութե
 արքայութեան քո : Արքայուի քո
 արքայուի ամ յաւիտենից . և տէրու
 թի քո յաշգէ մինչև յազգ :
 Հաւատարիմ է տր յամ բանս իւր ,
 և արդար է յամ գործս իւր :
 Հաստատ է տր զամ գայթակղեալս .
 և կանգնէ զամ զլորեալս :
 Աչք ամցեն ՚ի քեզ յուսան , և դու
 տաս կերակուր նոցա ՚ի ժամու :
 Բանաս զձեռն քո , և լցուցանես զա
 մենեսեան քաղցրութե կամօք քովք :
 Արդար է տր յամ ճանապարհս իւր .
 և սք է յամ գործս իւր :
 Մերձ է տր առ ամսեան , ոյք կար
 դան առ նա . առ ամենեսեն՝ ոյք կար
 դան առ նա ճշմարտութե : Օ կամս
 երկիւղածաց իւրոց առնէ տր . աղջ
 թից նց լսէ՝ և կեցուցանէ զնա :
 Պահէ տր զամսն ոյք սիրեն զնա . և
 զամ մեղաւորս սատակէ տր :

Օ օրհնուիս տն խօսեցի բերան իմ.
օրհնեցի ամ կենդանի զանուն սբ
նր. յաւիտեն, և յաւիտենս յւննից:

Լ Եւ-իմ. Լ Եփե-յ. և Օ պարիոյ:

ՃԻՍԵ

Օրհնեա՛ անձն իմ զտր. օրհ-
նեցից զտր ՚ի կեանս իմ,
սաղմոս սասցից այ իմոյ մին
չե եմ և ս:

Մի՛ յուսայք յեշխանս յորդիս մորդ
կան, զի ոչ գոյ վրկուի ՚ի նս:

Եւցե հողի ՚ի նոցանէ՝ և դարձցին
անդրէն ՚ի հող, և յայնմ աւուր կո
րիցեն ամ խորհուրդք նոցա:

Երանի՛ ազգի որոյ տր անձ յակաբայ
օգնական է նմա, և յոցս նր ՚ի տեր
անձ է: Արարար զերկինս և զերկիր,
զժով և զամ որ ՚ի նոսա:

Ո՛ պահե զճշմարտուի յաւիտեան,
և առնե իրաւունս զրկելոց:

Տայ հայ քաղցելոց, և արձակե զկա
զեայս տեր:

ՏՐ բանայ զաչս կուրաց, և կանգնե
ղգլորեալս տէր:

Տէր սիրէ զարդարս, տէր պահէ ըզ
պանդուխտս: զորքս և զայրիս ըն
դունի տէր, և զճանապարհս ամբա
րըշտաց կորուսանէ:

Քաղաւորեացէ տր յաւիտեան, ան
բռ սիօն ազգէ մինչև յաղգ:

Լ՛. Եւ-իւ. տնօնայ և զտարիայ: Ա՛ Ս. Օ.

Օրհնեցէք զտր՝ զի բարի է սաղմոս.
այ մերում քաղցր է զիցի օրհնուի:

Ը՛ ինէ զերուսաղէմ տր, և զցր
ուէալան ի սրայելի ժողովէ:

Բ՛ժ շէ կէ զբեկեալ սիրտս, և պատե
զամ վերս նոցա:

Ո՛ թուէ զբազմուի աստեղաց, և
զաման զնա յանուանէ կոչէ:

Մեծ է տր մեր և մեծ է զօրուի նր,
իմաստուէ նորս ոչ գոյ բաւ:

Բնդունի զհեզս տր, և խոնորհ առնէ
զամբարտաւանս մինչև յերկիր:

Օրհնեցէք զամ խոստովանութ, սաղ
մոս ասացէք նմա օրհնութ:

Ո՛ր զգեցոյց զԵրկինս ամպովք, և պատ
րաստ արար զանձրևս իւր յԵրկիր:

Իսուսոյց զխոտ ՚ի Երինս, և զդաշա
րի ՚ի ծառայութի մարդկան:

Ո՛տայ անամնոց կերակուր, ձագուց
ագռաւուց ոյք կարգան առնա:

Ո՛չ թէ ընդ զօրութիս ձիոյ կամեցաւ
տր, և ո՛չ ընդ իրանս առն հակայի հա
ձեցաւ: Ը՛յ՛հ հաճեցաւ տր ընդ եր
կիւղածս իւր, և ընդ այնոսիկ ոյք
յուսան յողորմութիւն նորա:

Ը՛նկու-իտ անգեոյ եւ շարտիոյ: Ճ՛խ՛

Գո՛ւնեա՛ երուսաղէմ զտէր :

Եւ օրհնեա՛ զամժ քո սիօն :

Օ՛ ի զօրացոյց զՆիգս դրանց քոց,

և օրհնեաց զտրդիս քո ՚ի քեզ:

Ո՛ւր զսահմանս քո ՚ի խողաղութի:

պարարտուք ցրե՛նոյ լոյց զքեզ:

Ը՛ռաքէ զքան իւր յԵրկիր, վազվազ

ընթանան պատգամք նորա:

Դ՛նէ զձիւնս ուն զասր, և զմէզ ուն

փոշի ցանեաց:

Ը՛րկանէ զտառնս ուն պատառս, առա

ջի ցրտոյ նր ո՞ր կարէ կալ:

Լ՝ ապրէ զբան իւր և հալէ զնս, շըն
 չեւցեն հողիք և գնասցեն Զուրբ:
 Պատմէ զբան իւր յակոբայ, զարդա
 րուծի և զիրաւունս խորայելի:
 Ա՛ջ այսօրէս արար ամ ազգաց տր, և
 զդատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նո՛ր:

Լ՝ ՆԻ՛: Լ՝ Ի՛մ!ս-նոյ, Ս՝ արգարէի՛ն :

Լ՝ Ի՛մ" . Գ :

զուրբ քո լուսայ և եր
 կէյ, տր նայեցայ ՚ի դոր
 ծրս քո և զարհուրեցայ:

Ի՛ մէջ երկուց կէ՛նդանէցն ծանիցիս
 դու, ՚ի մերձենալ ամացն յայտնեացիս,
 և ՚ի հասանիլ ժամանակին երևեացիս:

Ի՛ խոսվել անձին իմոյ ՚ի ժամանակի
 բարկուէ զողորմուի յիշեացես:

Լ՛ Ճ ՚ի հարաւոյ եկեացէ, և սքն ՚ի
 փառան լեռնէ: Չայտնեացեն եր
 կինք զվայելուի փառաց նր. և օրհ
 նուք նր լցան տիեզերք:

Ճառագայթք ուն ՚ի լուսոյ հատան ՚ի
 նմանէ, և եղջիւրք ՚ի ձեռին նր գլ
 տան. և անդ հաստատեցաւ զօ. 310

բո ՚ի փառաց ՚նր: Յերեսաց ՚նր ել
ցեն հարու՛ածք, և զհետ շաղաց ՚նր
երթիցեն մեծամեծք ՚ի թռչնոց:
Եկաց և չափեաց զերկիր, հայեցաւ
և դիտեաց զհեթանոսս:

Լէրինք հաղեսցին, և անտառք լատ
նեսցին, ճանապարհք որք ՚ի սկզբա
նեն էին՝ հուրացին. և ՚ի նմանէ դո
ղացի ամ երկիր:

Տեսի դբանակս քու շացւոց, խռո՛վե
ցան բնակիչք վրանացն մադխածու:

Մի թէ ՚ի վ՛ր գետոց բարկացիս դու
տր, կամ սրտմտու ՚ի քո ՚ի վ՛ր գետոց,
կամ բարկու ՚ի քո ՚ի վ՛ր ծովու:

Ելէր դու ՚ի կառս քո, հեծելու իդ
քո փոխու ՚ի եղև յելանէ ՚ն քո:

Օ արթե՛ւ աղեղն քո, զնետս կապար
ճից քոց արբուցեր, զգետս ցրու՛ե
ցեր, զերկիր դողցուցեր՝ ՚ի սաստկու
թէ անձրևի, որք անցանն ընդ սա:

Լ՛նդու նդք աղաղակեցին մեծա՛նդս,
լոյս փայլման արեգականն արգելաւ,
և ծագումն լուսնին դադարեցաւ:

Ոսկի ի շոյլս սլաքաց քոց գնացեալ, և
ոսկի ի լոյս փայլատակման սրոյ քոյ:
Բարկուլք զարթիցես ի վր երկրի,
և գողուլք կասցես զհեթանոսս:
Երևեցար ի փրկուի ժողովրդեան
քո, ի փրկել զքնարեալս քո:
Եւտաճիգ եղեր ի գլուխս մարդ-
կան ամբարտաւանից, մինչև յան-
դունդս ծովու ընկղմեցան:
Խնդրեցեր զվրէժ զօրուլք քով ի զօ-
րագլխացն մեղաւորաց՝ որք յուսա-
ցեալ էին յանդգնուիս իւրեանց,
զի կերին զաղքատն ի գաղտնիս:
Ընքեցեր ի վր ծովու զերիվարս քո,
և խռովեցան յաղծ ջուրք անդնդոց:
Կացի ես և գեւան աղիք իմ ի ձայնէ
բերանոյ իմոյ, եմուտ գողումն յու-
կերս իմ, և ես յանձն իմ խռովեցայ:
Օ այս պահեացես յաւուր նեղուէ
ածել ի վր ազգի ամի, որք մարտըն
չին ընդ ժողովրդեան քում:
Թաղենի ոչ տացէ զպտուղ իւր, և յյգ
ւոջ բեր մի գտցի՝ ձիթենիք սնասցին,
և երկիր մի բուսուսցէ զգալարի: 312

Պահակեցին հօտք ՚ի ճարակաց , և
եզինք մի գացին առ մսուրս :
Լն ՚ի ար յուսացայ , ցնծացայց և
ուրախ եղէց յամ վերկիչ իմ :
Տէր ար ետ ինձ զօրուի , և կացոյց
զոտս իմ ՚ի հաստատուէ . ՚ի վն պա
րանոցի թշնամւոյն կացոյց զիս , և
հանդոյց զիս երազ երազ :
Պատք հօր և որդի :

Մարտի 4 :

Ընդ վն ար ընդ վն , անծային աղարեսք և
գրուք աս ինչայն յարարածս աս : Մարտի 4 :
Սարգիս և շառիս , ՚ի վերկի Ուրարտ
իմնանին 4րդէն ՚ի 159 երեսն :

Ընդ վն . անգիաց և շառիս :

Նիս

Սրհնեցէք զար յերկնից որհ
նեցէք զնա ՚ի բարձանց :
Սրհնեցէք զնա ամ հրեշտակք նր ,
որհնեցէք զնա ամ զօրուիք նր :
Սրհնեցէք զնա արեգակն և լուսին ,

որհնեցէք զնա ամ աստեղք և լոյսք :

Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից , և
Զուրք որ ՚ի վերոյ քան զերկինս , օրհ
նեցէք զանուն ան : Ս ի նա ասաց և
եղևն , հրամայեաց և հաստատեցան :
Ասցոյց զնս յաւիտենս յաւիտենից ,
ասման եղ՝ և ոչ անցանեն :

Օրհնեցէք զմր յերկրէ վիշապք և
ամ խորք :

Հուր և կարկուտ ձիւն և սառն , հողմ
և մրրիկք , որք առնէք զքան նր :
Երինք և ամ բարձունք , ծառք
պտղաբերք և ամ մայրք :

Գազանք և ամ անասունք , սողունք
և ամ թռչունք թևաւորք :

Թառաւորք երկրի և զօրք իւրեանց ,
իշխանք և ամ դատաւորք երկրի :

Երիտասարդք և կուսանք , ծերք և
տղայք օրհնեցէք զանուն ան :

Բարձրացաւ անուն նր սկայն , խոս
տովանուի նմա յերկինս և յերկրի :

Բարձր առնէ մր զեղջիւր ժողովը
զեան իւրոյ , օրհնուի նմա յամ 314

սրբոց նր, յորդուցն ինչի ժողո-
վոյն՝ որ մերձ է առ ւր:

Լ՛ւնէլու-իտ . տնփեայ եւ շտտարիայ: Ճ' ՍԵԹ
(Օրհնեցէք զւր յօրհնուածի ՚ի նոր,
օրհնուի նմա յեկեղեցիս սբց:

Ուրախասցի ինչ յարարիչ իւր, որդիք
սիօնի ցնծասցեն ՚ի Թճւորն իւրեանց

Օ անուանորին օրհնելով սաղմոսիւք
և օրհնուք սաղմոսերգեսցեն նմա:

Հաճի ւր ընդ ժողովուրդ իւր սբ,
և բարձր առնէ զհեզս ՚ի փրկուէ:

Պարծեսցին սբքն վառօք, և ցնծաս-
ցեն ՚ի հանգիստ իւրեանց, և բարձր

արասցեն զամբ բերանօք իւրեանց:
Սուր երկասյրի ետ ՚ի ձեռս նց, առ-

նուլ զհատուցուին ՚ի հեթանոսաց,
՚ի յանդիմանուի ամ ժողովուրդոց:

՚Ի կապէլ զԹճւորս նց կապանօք, զըօ
րավօրս նց ձեռնակապօք երկաթեօք:

Լ՛ւնէլնց դատաստան ըստ գրոց . և
փառք այս են ամ սրբոց նորա:

Լ՛ւնէլու-իտ . տնփեայ եւ շտտարիայ: Ճ' Օ
(Օրհնեցէք զամ ՚ի սրբուէ նր, օրհնե-

գէք զնա՝ ի հաստատուէ՝ ի զօրուէ նր:

Օրհնեցէք զնա՝ ի զօրուէ նր, օրհնեցէք զնա՝ ի բազում մեծուէ նր:

Օրհն՝ զնա՝ ի ձայն օրհնուէ, օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնուք:

Օրհնեցէք զնա ցնծուք, գովեցէք զնա ուրախուծք:

Օրհնեցէք զնա՝ ի բանս բաղար, գովեցէք զնա՝ ի բարբառ լսելի:

Օրհնեցէք զնա՝ ի ձայն գոհուէ, ամ հոգիք օրհնեցէք զտեր:

Ա-Բ Աննան՝ 56 Գաբրիել է:

150 Փիե է: և 2460 Տուն է:

Այս սաղմոսաց կերևագիր յառաջի որդուս, լուսոց: Ի ձմեռանի շի եւ նա նահապետի ընդ գե՛մ Գողեթան, աստուծի աստուծի է:

զքրէի ես յեղբարս իմ, և կրտսեք ի տան հօր իմոց, արածեի զխաշինս հօր իմոց:

Չեռք իմ արարին զսաղմասարան, և
ճատուեք իմ կազմեցին զգործի օրհ
նութեան:

Իսկ արդ՝ ո՞ր պատմեացէ զայս ան ի
մուս՝ ինքնին տր ամի լուփցէ զայս:
Լը առաքեաց տր զհրեշտակ՝ իւր,
և համբարձ զիս ՚ի հօտէ խաշանց հօր
իմոյ, և էօծ զիս յօծումն իւզոյ
իւրոյ:

Լը դարբ իմ մեծուեծք և դեղեցիկք,
և ոչ հաճեցաւ ընդ նոսա տր:
Լը լե ես ընդդէմ այլաղբւոյն, և նը
զովէցի զկուռս նր. հանի զսուսերն
՚ի նմանէ՝ և հատի զգլուխ նորին,
և բարձի զնախատինս յորդւոցն.
Իսրայէլի:

Օրհնութիւն Լը ինչ մանկանց:

Պատմ. Գ. 1:

Օրհնեալ ես տր ամ հարցն մե
րոց. օրհնեալ փառաւորեալ
անուռն քո յաւիտեան:

Յիրաւաւնս անցուցեր զայս ամ ը
մեզ . արդար ես դու ար, և ամ
գործք քո ճշմարիտ են:

Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ամ
դատաստանք քո արդար են:

Դատաստան արդարուէ ածեր 'ի վր
մեր, ը ամի զորինչ ածեր 'ի վր մեր'
և քաղաքի սբջ հարցն մերոց և էմի:

Վրդարուք և յիրաւի ածեր զայս
ամ 'ի վր մեր վս մեզաց մերոց:

Վնօրինեցաք և յանցեաք ապստամբ
լինել 'ի քեն, մեզաք յամի, և պատուի
րանաց քոց մեք ոչ անսացաք:

Մչ պահեցաք և ոչ արարաք ոմ պատ
ուիրեցեր դու մեզ, զի զբարիս գրա
ցուք մեք 'ի քեն: Վրդ' դամ զոր

արարեր և զսրինչ ածեր 'ի վր մեր,
արդար դատաստանաւ արարեր: Մատ
նեցեր զմեզ 'ի ձեռս թշնմեց մերոց,

անօրինաց խտտաց և ապստամբողաց:
'Ի ձեռս թգւորի անօրինի և չարի
քան զամ երկիր մատնեցեր զմեզ:

Նւարդ' ոչ գոյ մեզ ժամ քանալ զբե
րանս մեր, զի յամօթ և նախատինք

Օրհնեցէք ես ՚ի գլխի համարս թե
երկից, գոյժեալ և առա՞ :

Օրհնեցէք անգործք ան զորք, օրհնե-
ցէք և բարձր արարէք զնա յեմնս :

Օրհնեցէք երկինք զտիր, օրհնեցէք և՞
Օրհնեցէք հսկառակք ան, և ջուրք
որ ՚ի վերայ երկնից զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք զօրոհի ան, արեգակն
և լուսին զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք աստղք երկնից, անձ-
րկք և ցօղք զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք անհոգի հուր և ջերմ՞ :
Օրհնեցէք ցուրտ և ամօ՞ ցօղ և
ձիւնաբեր զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք սառն և պարո՞ եղեամն
և ձիւն զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք տիւրք և գեշերք՝ լոյս և
խաւար զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք ամպք և փայլատակուհիք
և երկիր զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք լեռնք բլուրք և ան-
բոյսք երկրի զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք արեգիւրք ծովք և գետք զ
Օրհնեցէք կէտք և անկողնառա՞,
որ ՚ի ծառս, և թռչուիք երկնից զ՞ :

Օրհնեցէք և անձրևք և ջուրք զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք և անձրևք և ջուրք զտիր, օրհնե՞ :

Օրհնեցէք գազանք և անասունք և
որդիք մարդկան զտրօրհն

Օրհնեցէ իէլ զտրօրհն և

Օրհնեցէք քահանայք զտրօրհն

Օրհնեցէք ծառայք տրօրհն

Օրհնեցէք անմիտք և շունչք արդա
րաց զտրօրհն

Օրհնեցէք սրբք և խոնորք սրտիւք

Օրհնեցէք անանիս ազրիս և մի
սարկէլ զտրօրհն

Օրհնեք Մարտիրոս անուանի

Ղ Գ Գ Գ

Ե ծացուցէ անձն իմ զտրօր
և ցնծացէ հոգի իմ աստու
ծով մրհչաւ իմով

Ղ Գ Գ արար ի մի խոնորհու է ազախ
նոյ իւրոյ , այսուհետև երանիցեն
ինձ ամ ազգք : Ղ Գ Գ արար ընդիս մեծ
մեծ ս հչորն , և սք է անուն նր

Ղ Գ Գ արար արար ազգաց յազգս եր
կեւ շածաց իւրոց , արար զորու թի
բաղիս իւրով

Յրուեաց զամբարտաւանս ի մտաց
սրտից , և քսկեաց զհչորս լաժժուոց

Ս խոնարհս բարձրացոյց , զկարօտս
ելից բարուք . և զմեծատունս արձա-
կեաց ունայնս : Պաշտպանեաց ի էլի-
ծնյի իւրոյ , յիշելով զողորմութի իւր :
Ոյ խօսեցաւ առ հարսն մեր , ընդ աբ-
բահամու , և զաւակի նր յաւիտեանս :

(Որհնութիւն զտարիոյ) հօրն Եօհաննու-
հրաշի : Ղ Թ Գ Ե Զ :

(Որհնեալ սրած ի էլի) որ յայց ել և
արար փրկութի ժողովորդեան իւրոյ :
Յարոցց մեղ եղ ջիւր փրկութի ՚ի տա-
նէ դաւթի ծնյի իւրոյ . ոյ խօսեցաւ
բերանովք սբցն՝ որք յաւիտեանց մար-
գարեքն էին : Փրկութի ՚ի Թշնամեաց
մերոց , և ՚ի ձեռաց ամատելեց մերոց :
Լ՝ ոնել զողորմութի առ հարսն մեր , և
յիշել զկտակարանս սրբութի իւրոյ :
Լ՝ յրբումն զոր երգուաւ աբբահամու
հօր մերոյ , տալ մեզ առանց երկիւ-
ղի զփրկութի ՚ի Թշնամեաց մերոց :
Պաշտել զնա սրբութի և արդարութի
անջի նր՝ զամաւուրս կենաց մերոց :
Եւ դու մանուկ՝ մարգարէ բարձրե-
լայն կոչես ջիւր . գնացես առաջի ան-
սպառաաստել զձանապարհս նր :

Տալ գգիտաւ ի փրկուէ ժողովրդէն
 իւրոյ, ի Թողուի ամ մեղաց մերոց,
 Վս գթոյ ողորմուէ Թնայ մերոյ,
 որով երևեցաւ մեզ արեգակն ի բար
 ձանց, լուսաւոր առնել զխաւար մեր
 Օագել լոյս ի վս այսոց ի կորնստէ
 աք ի խաւարի և ի ստուէրս մահու,
 ուղղել զոտս մեր ի ճնայր ի սաղղուէ
 Լուէ. Սեփոնի Օտերս-նայն. Վս-ի-բ.
 Երբ արկակէն զծառայս քո ար լւ
 բանի բուժ ի խաղաղուի. զի տե
 սին աչք իմ զփրկուի քո, զոր պատ
 ռաստեցեր առաջի ամ ժողովրդոց,
 Լոյս յայտնեցեր հեթանոսաց, և
 փառք ժողովրդեան բուժ ի կելի:

Տ Լուէ. Սեփոնի Լուգու-սրին,
 ամենակալ ամ արբահամու
 իսահակայ յակոբայ և զաւա
 կի նց արգարոց. ամենակալ
 ար Թոյ զմեզս իմ:

Ար արարեր գերկինս և գերկիր և
 զամ զարդ նոցա. ամենա՞:

Ար կայլ գեր զծով բնիւ հրամանի քո.
 զակեցեր զսորս, կնքեցեր ահաւոր և

փառաւորեալ անուամբք քով . ամե՛ն :

Ար ամ ինչ սարսի և դողայ յերե-
սաց ահի գորու թէ քն . ամե՛ն :

Լ'սբու է մեծ վայելչուի ինչ ցորբու է
քո , սաստիկ է բարկուի սպառնալէց
քոց ի վճ մեղաւորաց , անչտի և անքրն
նին էն ողորմու իք աւետեց քոց . ամ :

Դ'ու ար բարձրեալ գլծած երկայնա
միտ բազում ողորմ , և զղջնուս ի
վճ չարեաց մարդկան . ամե՛ն :

Դ'ու ամ ոչ եղեր ապաշխարուի վճ
արդարոցն աբբա՛հա՛մու իսահայ և
յակոբայ , որք ոչ մեղան քեզ . ամ :

Լ'սլ եղեր ապաշխարուի վճ իմ մեղու
որս , զի մեղայ աւելի քան զաւաղ ծո-
վու , և բազմացան անօրէնու իք իմ . ամ :

Չեմ արժանի հայիլ և տեսանել ,
զբարձրուիս և բնից ի բազմութի
անօրէնուի իմոյ . ամե՛ն :

Դ'որոցել եմես ի բանուի կապանաց
երկաթից , և ոչ գոյ ինձ հանգիստ . ամ :

Լ'արկեցուցի զսրամուտուի . և չար անշի
քս արարի , կանգնեցի պատկեր և բաղ
մացուցի զցասումն անձին իմոյ . ամ :

Լ'ու արդ տէր՝ խոնարհեցուցանեմ

զծ ունի սրտի իմոյ, և հայցեմ 'ի
բողոքուէ քու մէջ. ամենակալ":

Ս' և զայ' տր մեզայ, և զանօրէնութիս
իմ ես ինձէն գիտեմ. ամենա":

Մ' զաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն' Թո՛ղ
ինձ տր, Թո՛ղ ինձ, և մի կորուսաներ
զիս ըստ անօրէնութե իմոյ. ամեն":

Ս' ի յւնն բարկանար ինձ տր, և մի յի
շերդ շարիսն իմ, և մի սպառաւորեր զիս
Ը ի շէլան 'ի ներքոյ երկրի շարեօք. ամեն":

Օ ի դու անձ անձ ապաշխարողաց ես,
և յիս ցոյց զբարերարութիդ քո, որ
անարժան եմ. ամենակալ":

Կ' զուսցես զիս ըստ բազում ողոր-
մութե քում, և ես օրհնեցից զքեզ
զամ աւուրս կենաց իմոց. ամեն":

Օ քեզ տր օրհնէն ամ զուարթութե ք
երկնից, և քո են միառք յւննս. ամեն
Պառք հօր և որդ": Մ' յժմ և միշտ":

Մ' զաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն' տէր'
Թո՛ղ ինձ զմեզս իմ:

Մ' ազում ողորմ տր ողորմեա՛ ինձ:
Մ' քաւեա՛ զիս զմեզաւորս 'ի մե-
զաց, և կեցո՛ւ:

Մ' ք զԹա՛ յիս 'ի մեղուցել ծառայս.

Ե ողորմեան ինձ բազմամեղիս :
Ը մէնօրհնեաց սրբուհի և միշտկոյս
անձամբն մարիամ՝ բարեխօսեան առ
տէր զն մեր :

Ը մեռայն սրբայ բարեխօսեցէք առ
հայր ՚ի յերկինս զն մեր մեղաւորացս
Քն սրդի այ անօխակալ՝ ընկալ զա
ղօջանս մեր, զի ՚ի բեզ են ապաւի
նեաց անձինք մեր :

Յողմօղ զորուք սր և կենդանա
բար և պատուական խաչի քո տէր
պահպանեան զմեզ :

Ը բարեան տր զ՛րեչտակ խաղաղուե
քո, որ եկեալ պահեացէ զմեզ ան
խռովս ՚ի տուն և ՚ի գիշերի :

Եւ մարդասիրուք քով յիշեան ըզ
մեզ տր յիշեան զմեզ՝ յորժամ գաս
արքայուք քով, և ողորմեան մեզ :

Ն սիրտբա-նիւ խրատուանս յաղագս ող
բիցն, զոր արարէլէ Տն՝ Ներսէս եղբօն

Ա Վեհօրիտ հայսց իմա-Վիտորի
զօժք հասարակաց բրիտանե
նեից մեծաց և փոքունց,
զոր պարտին ուսանիլ անքն

և ուսուցանել զմիմեանս . քահանայք
զժողովուրդս , հարք զորդիս , մարք
զգաստերս , և ընկեր զընկերն իւր , Եւ
աղօթեացեն սովալ յաւուրն հինգ
անգամ՝ երկրտասան ծնրադրուք ՚ի
ժամուն . քի յառաւօտուն , ՚ի ճաշուն ,
ի հասարակ աւուրն , յերեկոյին , և ՚ի
հանգստեան . Եւ պիտի պղէրգ որ լի
նիցի և ծուլանայ զհինգ ժամ աղօթս
կատարել , աղօթեացէ չորս անգամ ,
կամ երեք անգամ , կամ երկու անգամ ,
կամ մի անգամ յաւուրն . որ միայն ճա
նաչի թէ քրիստոնեայ է , և զինքն ծա
նիցէ թէ արարած եմ ան և երկրպա
գուսնր . Եւ թէ զամբանս աղօթիցս
հեղգայ ուսանիլ , (որք և զստի յական
երգս բաղուամս փու թով ուսանին ,)
ուսցի զկէս սր , կամ այլ նունազ . զի թէ
տունս երիս ուսանիցին ՚ի սմանէ , և
աղօթեացեն երիս ծնրադրուք ՚ի ժա
մուն , ընդունելի է առաջի ան . Եւ
թէ որ ՚ի քրիստոնէիցն անփոյթ առ
նէ զսա յուսանելոյ և յաղօթելոյ ,
յանդիմանեցի և ՚ի մուար ժողովոյն
սպարդեաց . որք զաղօթսն զոր ուսոյց

նց, ՚ի պատերաստմունս անգամ ոչ խա
փանեն՝ Թող Թե ՚ի խաղաղուէ: Իսկ
մեր ժողովուրդք արտաքոյ աղօթից
տեղւոյ բնաւ ոչ յիշեն զանունն այ:
զի ոչ ունին փայտ ՚ի կարգս աղօթից
ոպ զամժապաշտս, այլ սիրեն զդատար
կաբանութի քան զաղօթս: Եւ Թե եր
բեմն դան ոմանք յաղօթել առ քահա
նայն, կամ փակեալ բերնով կենդնին,
կամ զբուցատրութիս առնեն ընդ մի
մեանս: զի ոչ ինքեանք գիտեն բանս
աղօթից, և ոչ քահանայից միտ դնեն
սաղմոսաց և պշտմանց: Եւ այսպէս պատ
ճառի արարաք զաղօթ: զայս պարզ և
յստակ բառիւ վստխամարաց գիւրա
հաս լինելոյ: որ է սակաւ ըստ բանից՝
տունս քսան և չորս, ըստ ժամուց տը
նընջեան և գիշերոյ, և ըստ տառից
սբց մարգարեիցն և զօրաւոր լըմտաց:
զի զյոլովագոյն պէտս խնդրուածոց
մերոց որ յայ՝ ունի յինքեն. և առնոր
ժողովրդեան մերում յուսումն: զի
ամանձն քրիստոնէի ուսոյի զսա. և
ուր հանդիպեսցին ՚ի ժամ աղօթիցն,
խօսեսցին սովաւ ընդ այ. Թե յեկե

դէցի, թէ 'ի տան, թէ յանդի, թէ 'ի
գործիւք. թէ 'ի ճանապարհի: Եւ
որք ուսանին զսա և աղօթեցեն մը
տաղբուք՝ Ներմեռանդ սրտիւ և ար
տասուճօք, ամխնդրուճօք որ գրեալ
են 'ի սմա, կատարեացին 'ի կենդանու
Թէ և յետմահու: Իսկ որք արհամար
հեն և ոչ ուսանին և ոչ աղօթեցեն,
ինքեանք տեսցեն զինասս անձանց իւ
րենց. մեք հատար 'ի մէնջ զպատճառն
առնելով զաղթս զայս. զի մի այլ ևս
պատճառեսցեն թէ ոչ գիտեմք բանս
աղօթից, զմայնտիկ ոչ կամք յաղթս
Իայց ծանիցեն այնպիսիք, թէ ստից
ոչ այնչափ ջանայ զայլ բարեգործուիս
մեր խափանել սրչափ զաղթս. զի գի
տե որ յաղթիցն միայն՝ ինքն հարածի
'ի մէնջ, և ամբ բնակի 'ի մեզ: Եւ որ մեք
աղաչեսցուք զբարեբարն ամբ բանալ
զաչս մտաց ձերոց, յօժրուք ուսանիլ
զսա և աղօթել, և այ սիրելի լինել:
Եւ յաղթելն, զԵրեգորես կաթու
ղիկս հայոց, և զեզբայրն նորին ըզ
Ներսէս զաղթիցս յօրինողն յիշե
ցեք 'ի քն: Եւ որք ընդ օրինակեք 'ի

գիրս զաղօթս, գրեցեք և զխրատակն
 բանս զայսոսիկ . և որք գրեն զսա՛ գը
 րեացին՝ ի դպրութի կենացն յաւիտե
 նից : Աւ որք ուսանին և աղօթեացեն,
 ողորմութի ընկալցին ի բնէ . և որք ու
 սուցանիցեն զընկերս, վարձս առցեն
 յայ : Աւ որք գրենն, մի առաւել քնն
 զօրինակս՝ բան կամ գիր խառնեացեն,
 և մի նուազ գրեացեն, զի մի՛ այլ և
 այլ լինիցին բանքն, այլ հաւասար լի
 ցին ամբն ուր և գրեացին : Աւ տրել
 մարքն ի գիրս՝ ուղիղ գրողացն տացեն
 գրել . և քնի փառք յւսնս, ամէն :

Լ՝ շի + ի - զո + տնչի - բ տնչին հաստացելոց
 ի սն : Լ՝ բարեալ Տեառն՝ Անուհոյ՝ հոյոց

Ամենուրեքսի :

աւատով խոստովանիմ, և եր
 կիրպագանեմ քեզ՝ հայր և
 որդի և սբ հոգի . անեզ և
 անմահ բնութի . արարիչ հրեշ
 տակաց և մարդկան և ամեղեղաց : Աւ
 ողորմեա՛ քո արարած ոց, և ինձ բազ
 մամեղիս :

Հաւատով խոստովանիմ, և երկիրպա

գանեմ քեզ անբաժանելի լոյս, մի
ամեական սբ երրորդութի և մի անութի.
արարիչ լուսոյ և հաշած իչ խաւարի.
հաշած է ան ՚ի հոգւոյ իմմէ զխաւար
մեղաց և անգիտութե. և լուսաւորե ան
զմիտս իմ ՚ի ժամուս յոյսմիկ աղօ-
թել քեզ ՚ի հաճոյս. և ընդունել ՚ի
քէն զխնդրուածս իմ: Ալ ըստ:
հայր երկնաւոր՝ ան ճշմարիտ, որ ա-
ռաքեցեր զորդիդ քո սիրելի ՚ի խնդիր
մուտրել ոչխարին. մեղայ յերկինս և
անշի քո. ընկալ զիս սպ զանառակ որ
դին, և զդեցո՛ ինձ զպատմու ճանն զա-
ռաքին զոր մերկացայ մեղօք: Ալ ըստ:
Արդ ՚ի այ՛ ան ճշմարիտ, որ խոնարհե-
ցար ՚ի հայրական ծոցոյ, և աւեր մեր
մին ՚ի սբ կուսէն մարիամայ վո մերոյ
փրկուէ, խաչեցար և թաղեցար և յա-
րեար ՚ի մեռելոց, և համբարձար փա-
ռօք առ հայր. մեղայ յերկինս և անշի
քո. յիշե՛ ան զիս սպ զաւագակն յորժամ
գաս արքայուք քով: Ալ ըստ:
հոգի այ՛ ան ճշմարիտ, որ իջեր ՚ի
յորդանան և ՚ի վերնատունն, և լու-
սաւորեցեր զիս մկրտուք սբ աւա-

զանին • մեղայ յերկինս և առաջի
քո • մաքրեա՛ զիս վերստին անային
հրով քով , ոպ հրեղէն լեզուօք սք
զառաքեալսն : Եւ ողոր՛ :

Լ՛հեղ բնուի , մեղայ քեզ մտօք ի
մովք , հողւով և մարմնով իմով • մի
յիշէր զմեղս իմ զառաջինս վսան
ո՛ւանդ քում սքյ : Եւ ո՛ :

Տեսօ՛ղ ամի , մեղայ քեզ խորհրդով
բանիւ և գործով • ջնջեա՛ զձեռագիր
յանցանաց իմոց , և գրեա՛ շանուէն իմ
ի դպրուէ կէնաց : Եւ ողոր՛ :

Քննօ՛ղ գաղտնեաց , մեղայ քեզ կա
մաւ և ակամայ , գիտութե և անգի
տութե • Թողու՛ ի շնորհեա՛ մեղաւո
րիս • զի ՚ի ծննդեմն սք աւազանին
մինչև ցայսօր մեղուցեալ եմ առաջի
անուէր քո զգայարանօք իմովք , և
ամ անդամօք մարմնոյս : Եւ ո՛ :

Լ՛ մենախնամ տր , դի՛ր պահապան ա
չաց իմոց զերկիւղ քո սք ո՛չ և ս հայ
իլ յարատ • և ականջաց իմոց՝ ո՛չ ախոր
ժեղ լսել զբանս չարուէ • և բերանոյ
իմոց՝ ո՛չ խօսիլ զատուի • և սրտի իմոց՝
ո՛չ խորհիլ զչարուի , և ձեռաց իմոց՝ ո՛չ

գործել զանհրաւուրի . և ոտից իմոց
նչ գնալ 'ի ճանապարհս անօրէնուէ .
այլ ուղղեալ զշարժումս սոցա լինել
միշտ լն պատու իրանաց քոց յամի . և .
Նուր կենդանի քս , զհուր սիրոյ քո
զոր արկեր յերկիր , բորբոքեալ յանձն
իմ զի այրեացէ զախտ հոգւոյ իմոյ և
սրբեացէ զսիղճ մտաց իմոց և մաքրես
ցէ զմեզս մարմնոյ իմոյ , և վառեացէ
զոյս զիտուէ քո 'ի սրտի իմումսն .
Իմաստուրի՛ հօր յս , տուր ինձ զիմաս
տուութի՛ զբարիս խորհիլ և խօսիլ և
գործել առաջի քո յամ Ժամ , 'ի չար
խորհրդաց 'ի բանից և 'ի գործոց փր
կեալ զես : Ալ ողոր՛ :

Ամենցօղ բարեաց , տր կամարար , մի
Թողուր զես 'ի կամս անձին իմոյ գնալ ,
այլ առաջնորդեալ ինձ լինիլ միշտ ըստ
կամաց քոց բարեսիրաց : Ալ ո՛ :

Երբցէրկնաւոր , տուր ինձ զարքայու
թի քո զոր խոստացար սիրելեաց քոց
և զօրացն զսիրտ իմ առել զմեզս , և սի
րել զքեզ միշտ , և առնել զկամս քու .
Իմամօղ արարածոց , պահեալ նշանաւ
խաչի քո զհոգի և զմարմին իմ 'ի պատ

բանաց մեղաց, 'ի վորձուեց դիւաց, և
'ի մարդոց անիրաւաց, և յամ վրան
գեց հոգւոյ և մարմնոյ: Եւ ո'':
Պահապան ամի քս, աջ քո հովանի
իցի 'ի վ' իմ 'ի տունէ և 'ի գիշ ըն'
'ի նստիլ 'ի տաս' 'ի գնալ 'ի ճանաչոյ՛:
'ի ննջել և 'ի յառնել, զի մի երբէք
սասանեցայց: Եւ ողոր'':

Եւ իմ, ոք բանաս զձեռն քո և ընու
զամարտածս ողորմութ քով, քեզ
յունն առնե մզանձն իմ: դու հոգաւ
պատրաստեալ զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ
իմոյ յայսմ հետէ մինչև յետն: և'':

Վորձուցի՛ջ մոլորեաց, գարձո՛ զիս
'ի չար սովորուեց իմոց 'ի բարի սովո
րուի և բեւեռեա՛ 'ի հոգի իմ զսոսկա
լի օր մահուն, և զերկիւղ գեհե՛նոյն,
և զսէր արբայուե՛ն, զի զզջացայց 'ի մե
ղաց և գործեցից զարգարուի: և ո'':

Եւ զբիւր անմահուե, աղւերացո՛ 'ի
տրտե իմմէ զսրտասուս ապաշխարուե
ոյ պոռնկին, զի լուացից զմեղս անձին
իմոյ յառաջ քան զելանելն իմ յաշ
խարհես: Եւ ողոր'':

Պարգևի՛ջ ողորմուե, պարգևեա՛ ինձ

աղբափառ հաւատով և բարի գործով, և սբ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութի գալ առ քեզ : Եւ ո՞րքա
 Քարե բար տր, հրեշտակի բարւոյ յնձն արտցես զիս՝ քաղցրութիւն և անդէլ զհոգի իմ, և անխռով անցուցնել ի չորս եօթն օրսոցն՝ որք են՝ ի քեզոյ երկնից և ի սոյն ճշմարիտ քս, արժ մաւորեաց զհոգի իմ ուրիսութիւն տեսանել զլոյս փնջբոց՝ ի կոչման աւուրն և հանդէլ յուսով բարեց յօթն և անս արդարոց փնջեցոր մեծի գալստեան քո : Եւ ո՞րքա
 Պատաւ որ արդար, յորժամ գաս փառօք հօր դասել զկենդանիս և զմեռեալս, մի մտաներ ՚ի դատաստան ի ծառայի քում. այլ փրկեաց զիս ՚ի յուրեմեան հրոյն. և լսելի արա ինձ զերանաւետ կոչումս արդարոց յերկնից արքայութիւն : Եւ ողոր՞ :
 Եւ մէնազորս տր, ողորմեաց ան հաւատացի լոց ՚ի քեզ՝ իմոց և օտարոց, ծանօթից և անծանօթից, կենդանեաց և մեռելոց. շնորհեաց և թշնամեաց իմոց, և ատենեց զթողութիւն որ առ իս յնցնաց և գործն փնջարեցն գորուցին մս իմ,

Կի սղորմուէ քու մարտնի եղիցրուե՛
Փռաւ որեւէ տր, ընկալ զաղաչանս ծա
ռայիս քո, և կատարեա՛ ՚ի բարի զնրն
գրուածս իմ՝ բարեխօսուք սրբուհ
ւոյ անձամբնն, և յով՝ մնուե մկտոցին,
և սբջն ստ՝ փաննոսի նախամկտային, և
սբջն գրիգորի մերոյ լուսաւորչին, և
սբջ առաք՛ լոց, և մարգարէից, և վար
դապետաց, և մարտիրոսաց, և սբջ
հայրապետաց, և ճգնաւորաց, և կու
սանաց. և ան սբջ քոց երկնաւորաց
և երկրաւորաց: Աւ քեզ փառք և
երկրպագութի անբաժանելի սբ երրոր
դուէդ՝ յաւիտենս յւանից. ամէն:

Մողեանս շորաւք՝ ընդդէմ տրհոսոց գի
շերայնոց. Աբէն Գրեգորի նորեկոցոց
տոցեալս ժբ:

 Ենկալ քաղցրուք՝ տր անձ հոգոյ,
յգառ նացողիս զաղաչանս. մար
տիր գթուք՝ առ պատկառելի
գիմար. փարատեա՛ ամենապարզ և զգա
մովիկն տխրուիս. բարձ յինէն՝ սղոր
մած, զանբերելի ծանրուիս. անշրջա
տեա՛ Հնարաւոր, զմահատու երթուիս

Մողեանս շորաւք՝ ընդդէմ տրհոսոց գի
շերայնոց. Աբէն Գրեգորի նորեկոցոց
տոցեալս ժբ:

աւարեա՛ միշտ յալթօղ, զխաբողին հա
ճուխս. բացադրեա՛ վերնային, զմօլե
լոյն մսո խուղ. կիբեա՛ կեցուցից, զկօ
րուսչին ընթացմունս. ցրուեա՛ ծած
կատե ս, զլբբունողին շր գտմունս. խոր
տակեա՛ անքննին, զմարտողին գիմեց
մունս. Տեանագրեա՛ քո անուամբդ ըզ
լուսանցոյց երդ յրկինս. պրտիակեա՛ քո
ձեռամբդ զառաստազ տաճարիս, գծագ
րեա՛ քո արեամբդ զՏուտ սեմոց սենե
կինս, կեյաչցո՛ զքո նշանդ՝ ի հետե կլից
մաղթողիս. ամրացո՛ քո աջովդ զհնդրս
տենս խշտի. մաքրեացեա՛ ի հաղբից ըզ
ծածկարան անկողնոյս. պահեացեա՛ քո
կամօքդ զտառապել անձն հոգւոյս. ան
խորդախ արասցեա զքո շնորհէլ շունչ
մարմնոյս. կացուցեա շրջափակ զպար
գօրուդ երկնայնոյ. կարգեացեա՛ ի դի
մի ըդէմ դիւացն դասու. Տուր հան
գիտութեակրուէ մահահանգոյնս նիրհ
ման՝ ի խորուէ գիշերիս, բարեխօսուէ
հայցուածոց սբլ ամածնիդ՝ և ամընտ
րելոց. Վ՛ միտփէլ պարուրեա՛ զպատու
հան տեսուէց զգայարանացս իմաստից
անզարհուրելի գետեղմամբ՝ ի ծփակն

խոսիւնէց, կենցաղական զբաղմանց,
 անըջական երազաց, խղիւղականց ցնորից
 յիշտիլաւքս յուսող՝ անփնստելի պաշտ
 պանել. Եւ սթափել զբարտին՝ ինքնջ
 մանէ ծարուէ՝ անէնազբաստ արթնու
 թք, հոգեկորոզ դուարթուք՝ իքէզ
 արձանացել, զայս ձյն մողթունց բուր
 մամբ հաւատաց թեզ անէնօրհնէլ թա
 գաւոր փնց անձստից, փառաբանողաց
 երկնագուժար խմբից երգակցել՝ յեր
 կինստաբել. Եւ ի գուփստուրէլ, ես
 յամարարածաց յաննալեւնից. անէն

Եւ զօրհոգաւոր՝ Եւ զՍեյն Գաբրիէլ
Ա յաւիտեանական, բարեբարե
 անէնակող. տեղծիչ լուսոյ, և
 յօրհնիչ գիշերոյ. կեանք ի
 մահու, և լոյս ի խաւարի.
 յոյս անաւանդաց, և երկայնատեփ տա
 րակուսելոց. Եւ անէնարուէտա իմաս
 տուքքոզ արձուցնելս յայգ զուսուէրս
 մահու, աննուէազ ծագումե և անմուտ
 արեգակն. քանզի ոչ գօրե ծածկել լոզ
 փառս տէրուէ քո՝ խաւար գիշերոյ.
 Երու՛մ կրկնի ծուծր երկրպոց ուէ տի

Ե ղէ լոց՝ երկնաւ որաց և երկրաւ որաց,
և սանդարա մե տականաց: Ար լսէս զհե
ծ ու ի կայէ լոց, և հայիս յաղօթս խոնար
հաց, և ընդ ունիս զկնք բու՛ւածս նց.
Մձ իմ և թգլ բիմ. կէ նք իմ և ապուէն
իմ. յոյս իմ և վստահութի իմ. յսքս մձ գ
ամի. Աբգ հանգուցել ՚ի հոգիս սբց,
մխիթարութի վշտաց և քաւարան մե զու
ցելոց. որ գիտէս զամ յս շքան զլինել
նց. առաքէն զսրահայանողական զօրութի
ս շոյքո, և վերկէն զիս. յերկիւղէ գիշե
րի և ՚ի դիւէ չարէ: Այ զի զսիշտկ սոս
կալի և սբ քո անուանդ՝ միշտ համբու
րել շրթամբք հոգւոյ ըղձուէ շնչոյ, կե
ցից պահպանել ի այնոսիկ որք կարդան
դքեզ ՚ի բոլոր սրաէ: Ալ ՚ի գրոշմէ
խաչի քոյոյ նշանիդ զոր մձ յին արեմք
քո ներկել նորոգեցեր, և ՚ի նոյն շնորհ
որդեգրուէ գմեզ մկրտեցեր, և ՚ի փառս
պատկերի քո նկրել յօրինեցեր, այսու
պարգևօք մձականօք ամաչեացէ ստնյ.
քակտե սցի՛ն մեքէնայ քն. բարձցի՛ն ո
րոքայթքն պրտե սցի՛ն մարտուցելքն.
պկասե սցի՛ն զէնքն սայրատուրք. մեր
ժե սցի՛ մէզն. փարատե սցի՛ խաւարն.

մեկնեացի մառախուղն • Բարձուի ք
 հովանացի • և աջ քն կնքեացի • Վն զի
 գթած էս և ողորմած • և անուշ քն կո
 չեցել է ՚ի վժ ծնից քոց • Եւ քեզ է
 հօր՝ հոգւով սրբով՝ փառք և իշխա
 նութի յաւիտենա յաւիտենից • ամէն

Լ՝ ռե • շօրմար՝ Երեմ Եթի Կրեթ
 բի • Իմ •

Երբի այ կենդանւոյ օրհնել
 յամբի հօրդ ահա որբանքննին
 ծնունդ • որ տկարանայ առ ՚ի
 քէն և ոչ ինչ • Ար ՚ի ծագել
 աստու՛ւերն շուլից ողորմուէ քո փնց
 հալին մեղք • հալածին դեք • Չ՛լին յոն
 ցանք • խչին կապանք • խորտակին շող
 թայք • կենդանածնին մահացելք • բը
 ժչին հարու՛ածք • ողջանան վերք •
 բառնին ապականուիք • տեղի տան տրխ
 րուի • նահնջին հեծուի • փախնու խա
 ւարն • մեկնի մեզն • մերժի մառախու
 ղոն • փարատի մաայլն • սպառի աղջա
 մուղջն • վերանայ մուծն • գնայ գիշերն
 տարագրի տագնապն • չքանան հարիքն •
 հալածին յուսահատուիք • և թգլորե

Ընդունի քո ամենակալ՝ քաւ իչդ ամի . Ար
 ոչ եկիր կորուսանել զմարդ կնն հոգիս ,
 այլ կեցուցանել . Թող ինձ զանթիւ չա
 րիան իմ քաղու՛մ ողորմութե՛զ . զի դու
 միայն ես յերկնի անձսո՛ւ , և յերկրի ան
 զըննին . Ի տարր դոյնի՛ և յեզր ծագաց
 ծի . սկիզբն ամբի՛ և յամբի , ամ լրմամբ օրհ
 նել ՚ի բրձուսնս : Եւ թեզ ը հօր և հոգ
 ւոյդ սբ . փառք՝ յւնս յեմնից . ամէն

Մաղձոսն է Մաղձոսացն Ղաւթի .
 անք սաղմոսին՝ է պատուէա կան .
 լցեալ հոգւոյն՝ ամա կան .
 և ոլք յասեին՝ յօժարա նան .
 արքայու թէն՝ արժանա նան .

Մաղձոսըն հաց՝ է երկնայ ին .
 սեղան կաղնեալ՝ մեծի դաւ թին .
 ոլք ՚ի հացես՝ այս կերակր ըին .
 աստուածային՝ սիրովն յա գին .
 Մաղձոսըն գանձ՝ է անըս պառ .
 այնմ որ ստանայ՝ մտօք զայ ծառ .
 զլապտեր հոգւոյն՝ պահէ ՚ի վառ .
 և մտանէ՝ ՚ի փառս ան ձառ .
 Մաղձոսն աղբիւր՝ կենդանա ըար .
 մեղաց քաւ իչ՝ և սրբա ըար .

և որ ասէ՛ զսա՛ մեղմս
նա նք հոգւոյն՝ լինի տա
խակ որք չասէն՝ և բուն լի
և սողմսսին՝ ոչ փափա
յանմահական՝ հացէն սո
յաւուր մեծի՛ դատաստա
Եւ որք ասէն՝ զսա՛ կիսա
զստա առնեն՝ իւրեանց հո
թէպէտ և կան՝ որդիչնն ար
դատարկ մընան՝ ՚ի նք վար
Խակ որք ասէն՝ ծայրառե
անմըտաբար՝ շողփաղփե
վայ է նոցա՛ պահեալ յո
գի յաստուծոյ՛ են ամօ
Խակ որ ծայրատ՛ զսողմսն ա
և կիսատուն՝ յաւարտ ա
նա յաստուծոյ՛ զամօթ կրես
և ՚ի բարեաղն՛ անմասն ել
Եւ շարք ինչ միտ գիք դուք հոգւով
տեսի տաճար՛ մի լի լու
շինած կազմած՛ ութն անկիւ
և աստիճանքն՝ իւր համա
Ութսուչուչորս՛ ոսկի գըռ
հարիւր յիսուն՝ պատուհա
առնա կուսանք՛ ընգան լա

բար
բար
նին
գին
վին
նին
սուն
գուն
թուն
ձուն
լով
լով
լով
թով
սէ
ծէ
ցէ
ցէ
սով
սով
նով
րով
նով
նով
լով

բողքն և պուսիկք՝ պարեն հոգ և ուլ	
Լ՝ յլ որ կամի՝ յօժար սրբ	տուլ .
խըմէ ըզնա՝ ոսկի թա	տուլ .
ուրախանայ՝ ինքրն հոգ	և ուլ .
յարբայս թեան՝ ըն պարե	լուլ .
Ութըն մախաղ՝ ես ու	նէի .
և ամէն մէկն՝ ութ քրա	կի .
որն որ պիտէր՝ զայն բա	նայի .
նա ինձ բուրէր՝ հոտ կրնդ ըր	կի .
Ութ փորչ տեսի՝ կաթամբ լըցած .	
գուճուլ էին՝ բան զհուր վա ուած .	
յորոց արբի՝ ես անքօ	տած .
նչ լիացայ՝ զերթ ծարա	ւած .
Ետոր հալի մին աղիւ	տակ .
ուէի հազար՝ լեառն ըսպի	տակ .
նոցա մաջիքն՝ են սևո	րակ .
իւրեանց հովիւքն՝ ույ հրէշ	տակ .
Սորն իւր արգանդ՝ էր սևա	յին .
հորըն բարակ՝ ամէնև	ին .
որդիքըն սեաւ՝ ծընանէ	ին .
դաշտ յըսպիտակ՝ բընակէ	ին .
Դաշտ մի արձակ՝ և պատուա	կան .
լըցեալ ծաղկօր՝ յոյժ զանա	զան .
նչ յեղանակս՝ միայն դար	նան .
այլ անթառամ՝ ժամս ամե	նայն .

Եւ ի սուրբոց՝ ըստ կորեի ողորմելոց :
 Ղաղակեցէք առ ամ ամ եր . կէ :
 Ղաղակեցէք առ տր ամ եր . զԹ :
 պրեցո՛ զիս տր՝ զի նուաղ . Ժ Թ :
 պրեցո՛ զիս տր՝ ՚ի մարդոց ջա . ճԹ :
 ո . գետս բարեւոց . ոց , անդ . ճլզ :
 ո . բեզ տր կարդացի ամ իմ , իէ :
 ո . բեզ տր համբարձի զանձն . իդ :
 ո . բեզ տր համբարձի զաչս . ճիբ :
 ո . ոց անդգամն ՚ի սրտի իւրում . Ժ Գ :
 ո . ոց անդգամն ՚ի սրտի իւրում . Ժ Բ :
 ո . ոց տր ցտր իմ , նիստ ընդ . ճԹ :
 ո . ոց ՚ի Թէ պահեցեց զձանա . լԸ :
 ո . ոց տնօրէնն ՚ի մեղանջէլ ընդ . լԵ :
 ո . ոց տկան ջօք մերովք լուաք . խԳ :
 ո . ոց ամ . իմ , ես առ բեզ առա . կԲ :
 ո . ոց ամ . իմ՝ նայեաց առ իս ըն . ի Թ :
 ո . ոց աստուծոց տր խօսեցաւ , խԹ :
 ո . ոց եկաց ՚ի Ժողովս աստուծոց . ճ Թ :
 ո . ոց զիրաւունս քո արքայի՛ . հ Թ :
 ո . ոց մեր ասպաւէն և զօրութի , ի Ե :
 ո . ոց մեր ժեցեր և աւերեցեր . ճԹ :
 ո . ոց մտին հեթանոսք ՚ի Ժա . հԸ :
 ո . ոց յանուան քում կեցո՛ զիս , ճ Գ :
 ո . ոց յօգեւ ինձ նայեաց . և տր . կԹ :

Ը որսրանեւ մեզ և օրհնեւ զ. կշ.
 Ը ո՞քեզ նմանիցի. մի լուեր և. ձք.
 Ը վրեժխնդիր, տր ամ՝ վրեժ. զդ.
 Ը օրհնուէ իմոյ մի լուեր. զի. ձք.
 Ը ստ օրհնեցէք ամ ծառայք. զլ.
 Ը ազոււմ անգամ մարտեան ըն. ձք.
 Ը այց միոյն այ հնազանդ լեր. կամ.
 Ը անից իմոց ունկն դիր տր, և. Ե.
 Ը արի է խոստովան լինիլ ան. զամ.
 Ը արձր առնեմ զքեզ ամ իմ. ձխոյ.
 Ը արձր առնեմ զքեզ տր, զի. իթ.
 Ը զխնեցէ սիրտ իմ զպատգամս. իսոյ.
 Ը անհացաց զքէն տր բողորով. իթ.
 Ը անեւ երուսաղէմ զտր. ձխե.
 Ը անտ արա ինձ ամ. և իրու ախք.
 Ը անտ արա ինձ տր՝ զի ես յամբ. իե.
 Ը ատեւ տր զայնոսի՛ն՝ ոյք դա. լգ.
 Ը թէ ոչ տր էր առ մեզ, սասս. ձխոյ.
 Ը թէ ոչ տր շինե՛ցտունն՝ ի. ձիզ.
 Ը կայք ցնծացուք ի տր. ալա. զդ.
 Ը րանեալ էն անբիծք ի ձա. ձթը.
 Ը րանեալ է այր՝ օր երկնցի ի. ձթամ.
 Ը րանեալ է այր օր ոչ գնաց. ամ.
 Ը րանի ամցւն՝ ոյք երկնցին ի. ձիէ.
 Ը րանի օր խորհի զաղքատն և. իս.

Երանի՞, ում Թողուի եղև մե. լա.
Երկինք պատմեն զվառս աս. Ժր.
Օ հ՞ բարի կամ զի վայելուչ զի. ճլբ.
Օ հ՞ պարծի ՚ի չարուէ հզ. ծա.
Օ զորմուիս քո տր յաւտն. ճր.
Բնդէր խոռվեցան հեթանոսք. Բ.
Բնդէր մերժեցեր ան իս. հդ.
Սարդարև զարդարուի խո. ծէ.
Իբրև զի բարի ե իէլի ան. հբ.
Ի դարձուցանել ան զդերուի. ճիէ.
Ի խորոց կարդացի առ. քեզ՝ տր. ճիթ.
Ի կորդայ իմում լուար ինձ. դ.
Ի նեղուէ իմում ես առ տր. ճթթ.
Ի տր յուսացայ. ո՞ւյ ասիցէք. Ժ.
Ի քեզ տր յուսացայ, մի ամաչե. լ.
Ի քեզ տր յուսացայ, մի ամաչե. հ.
Ունարուք զայս ան աղգք, ուն. խր.
Ունիցէ քեզ տր յաւուր անձ. Ժթ.
Ուր ան աղօթից իմոց յաղա. կդ.
Ուր ան աղօթից իմոց. և նայ. կ.
Ուր տր արդարուէ. և նայեա. Ժդ.
Սոսարհեցա՞ տր զունկն քո՞ և. ճէ.
Սոստովան եղերուք ան՞ և. ճդ.
Սոստովան եղերուք ան՞ զի բա. ճթէ.
Սոստովան եղերուք ան, զի բա. ճիէ.

Ստեփանոս եղև բնութիւնս զի քաղցր ճգ
Ստեփանոս եղև բնութիւնս զի քաղցր ճգ
Ստեփանոս եղև քեզ տր բողո ճգ
Ստեփանոս եղև քեզ տր բողո ճգ
Ստեփանոս եղև քեզ տր բողո ճգ
Օստիս հարեք ամ հեթանոսք խղ
Կէցն զիս ամ զի հասին ջուրք կը
Կաճեցար տր ընդ երկիրք բո, և ճգ
Կամբարձի զաչս իմ ՚ի լեւինս, ճգ
Կամբերելով համբերի տն, և թ
Կաւատացի զոր և խօսեցայ ճգ
Կիմուք նր ՚ի լեւոնս տք նր ճգ
Կայնի իմով ես առ տր կար, հգ
Կայնի իմով ես առ տր կար ճգ
Կատուցէք տն որդիք աստու, իր
Կեժ է տր, և օրհնեալ է յոյժ խե
Կի նախանձիր ընդ շարս, և մի լգ
Կի նչև յերբ տր մուանաս զիս, ժբ
Կայանի է ՚ի հրէաստանի ամ, հե
Կարիցէ ամ և գրուեցին ամ, կե
Կեւանելն իէլի յեգիպտոսէ, ճգ
Կեւան տր զգաւ իթ, և զամ, ճգ
Կարբանի և յիրաւունս օրհ, ճ
Կայն ցարուք ժողովուրդք, հե
Կարմեւ ինձ ամ, զի կոխեաց, ճգ

Աղորմեա՛ ինձ ան՝ ողորմեա՛ ինձ . ՏԳ .
 Աղորմեա՛ ինձ ան՝ ըստ մեծ ի ո . Տ .
 Այլուսայ ՚ի տր , ույ լեան . ՃԻԴ .
 Ար բնակեալն է յօգնուի բարձ . Ղ .
 Ար հոգուէսդ ինչի նայեաց , հԹ .
 Այ սիրելիք են յարկք քո տր . ՃԳ .
 Այ փափաղի եղջերու յաղբե . իսւ .
 Անկնդիր ան աղօթից իմաց . ՏԴ .
 Արախ եղէ ես՝ ոյք ասեին . ՃԻԱ .
 Պահեա՛ զիս ան իմ , զի ես ՚ի . ՏԵ .
 Պատրաստ է սիրտ իմ ան , պատ ճէ .
 Սիրեցի՛ զի լուհցէ տր զձայն . ՃԹ .
 Սիրեցից զքե՛զ՝ տր , զօրուի . ՏԵ .
 Տեան է երկիր լինի՛ իւրով . իԳ .
 Տը՛ ապաւեն եղեր մեր ազգէ . ՃԹ .
 Տը՛ ան իմ ՚ի քեզ յուսացայ , փր . Ե .
 Տը՛ ան փրկուէ իմայ , ՚ի ասեէ . ՃԵ .
 Տը՛ զի բազում եղեն նեղիքք . Գ .
 Տը՛ Թագաւորեաց , բարկացան . ՂԸ .
 Տը՛ Թագաւորեաց՝ վայելչուի . ՂԹ .
 Տը՛ Թագաւորեաց՝ ցնծացե եր . ՂԳ .
 Տը՛ ՚ի զօրուէ քում ուրախ եղի . ի .
 Տը՛ լոյս իմ ե կեանք իմ՝ ես . իԴ .
 Տը՛ լուր աղօթից իմաց . նանկի . ՃԻԴ .

ՏՐ լուր աղօթից իմաց աղա . ճա .
ՏՐ կարդացի առ քեզ և լուր . ճխ .
ՏՐ հովուէ սցէ զիս . և ինձ ինչ . իբ .
ՏՐ մի սրամտուք քով յանդիմա . լե .
ՏՐ մի սրամտուք քով յանդիմա . զ .
ՏՐ ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ . և . ճլ .
ՏՐ ո՞վ կացցէ ՚ի խորանի քու՛մ . ժդ .
ՏՐ տր մեր զի սքանչելի է անուն . լ .
ՏՐ փորձէ ցեր զիս և ծանեար . ճլբ .
Հնձացէք առ ան , օգնական է . ճ .
Հնձացէք արդարք ՚ի տր՝ ուղ . լբ .
Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմաց . ժլ .
Քեզ վայելէ օրհնուի ան՝ ՚ի սի . կդ .
Օրհնեա՛ անձն իմ զտր . տր ան . ճդ .
Օրհնեա՛ անձն իմ զտր , և ան . ճբ .
Օրհնեա՛ անձն իմ զտր . օրհնեա՛ իս .
Օրհնեալ տր ան իմ , սր ուսոյց . ճխդ .
Օրհնեցէք զանուն տն . օրհնե . ճյդ .
Օրհնեցէք զան՝ ՚ի սրբուէ նր . ճծ .
Օրհնեցէք զտր ան ազնեք . ճժդ .
Օրհնեցէք զտր՝ զի բարի է . ճխդ .
Օրհնեցէք զտր յերկնից . օրհ . ճխլ .
Օրհնեցէք զտր յօրհնուի նոր . ճբ .
Օրհնեցէք զտր յօրհնուի նոր . ճե .
Օրհնեցէք զտր յօրհնուի նոր . ճիլ .

Օրհնեցեք մանկուսք զտր. և. ճԺԲ.

Օրհնեցից զտր յամ Ժամ. յամ. լր.

Օրհնեցեք ՆՈՒԹԻԻՆԵՐ.

Լ. Եր. արձակեա զճառայս քո. 33.

Եւ ասացի ՚ի վերանալ յինէն. 230.

Օ. ի հուր բարբաբեցաւ ՚ի բար. 117.

Ի թշնամաց կանխե հոգի իմա. 201.

Ի սեղանէ իմուճեա առ տր կար. 276.

Հաստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի տր. 157.

Սեծացուցե անձն իմ զտր. 322.

Նայեցարուք. երկինք, և խօսե. 73.

Տր զուր քո լուսյ՝ և երկեայ. 310.

Տր ամե՛նակալ անձ արքահամու. 321.

Փոքր էի. եւ յեղաարս իմ, և կրտ. 316.

Օրհնեալ ես տր անձ հարցն մե. 318.

Օրհնեալ տր անձ ինչի, որ յայց. 323.

Օրհնեցուք զտր, զի վառաք է. 33.

Օրհնեցեք զանձ յօրհնուի նոր. 273.

Լաթն Սողոմոն. Լ. Գաղիսար. Ե.

Տր մի՛ սրամտուք քով յանդիմա. 7.

Երանի՞, ուճ Թողուի ե. և մե. լա.

Տր մի՛ սրամտուք քով յանդի. 15.

Ազարմեա՛ ինձ անձ ըստ մեծի ող. 8.

Տր լուր աղօթից իմ. ց. աղա. ճա. 2.

Ի խորոց կար. ճի՛ծ. Տր լուրս. 2. խք.

Յիշատակարան Տրչի:

Երբ ինչ և ողորմութիւնսն սբ
 Երբ որդու է հօր և որդւոյ և
 հոգւոյն սբ, և բարեխօսութիւնսն
 սօրհնեալ սբ անձամբն, յանկ և լի
 աւարտեցան զգուշաւոր տպագրութիւնսն
 Բանք հոգեւունաց Մարգարեին որ
 կոչի Սողմասարան:

Վայագէն աղաչեմ ի վայելողացդ այսր
 մատենիս, յիշատակել ի մարտիրոս
 զօթս ձեր զգեբապայծառ իշխանացոյս

Վ. Սիրայան ազգիս, և զեկեղեցւան
 իշխան Վ. զայսն սբ եկեղեցւոյս, որք լի
 ազգասէր և բոլ ջանքայուց իւրեց
 սահմանեցին զայս. Վ. ակ զտպագրելս սո
 րին՝ զսբգէ Ստորիարգի յեփն ծն
 լանդրեաս Ս. րոպտս. ակնեցի՝ հոգե
 ւոր և մարմնաւոր ծնողօք իմովք
 կենդանեօք և ննջեցի լովք:

Վ. յլև յիշեօջիք և զաշխատաւոր գոր
 ծարանիս զպալաթ յի բրուա Մարու
 գեեան գրաշար Տրչու մանուէրն,
 և զխոյեցի Կրիգորեան յովսէփն,
 զի և գուք յիշեալ լինիջիք ի Տանե
 ալ մե մէ, Վ. մէն:

